

laur

GONCOURT 1987

Tahar Ben Jelloun

Noaptea sacră

EDITURA
ART

GONCOURT, 1987

Fondat la 21 decembrie 1903, prin testament, de către scriitorul Edmond de Goncourt, în memoria fratelui său, Jules, **Premiul Goncourt** este una dintre cele mai cunoscute distincții literare.

Recompensează în fiecare an, la începutul lunii noiembrie, un roman francez. Dintre laureații **Premiului Goncourt**, amintim: Marcel Proust, Julien Gracq, Vintilă Horia, Patrick Modiano, Jean Echenoz, Andreï Makine etc.

Tahar Ben Jelloun este primul scriitor nord-african care câștigă Premiul Goncourt. Printre scriitorii care l-au influențat, se numără James Joyce, Cervantes și Fernando Pessoa. Multe dintre romanele lui sunt bazate pe scenele de injustiție la care a asistat în tinerețea petrecută în Maroc. Elementele fantastice și suprealiste ale literaturii lui Ben Jelloun au atras atenția criticii, care l-a comparat pe scriitorul marocan cu Gabriel García Márquez și Juan Carlos Onetti.

Tahar Ben Jelloun

NOAPTEA SACRĂ

Traducere din limba franceză de
GABRIELA ABĂLUȚĂ

Titlul original:

Tahar Ben Jelloun
La nuit sacrée

Éditions du Seuil, 1987

Colecția Laur
Editura ART

București, 2008

Cuprins

Preambul

- 1 – Starea lucrurilor
- 2 – Noaptea destinului
- 3 – O zi foarte frumoasă
- 4 – Grădina înmiresmată
- 5 – Oglinzile timpului
- 6 – Un pumnal ce-ți mângâie spatele
- 7 – Grăsana
- 8 – Consulul
- 9 – Pactul
- 10 – Suflet distrus
- 11 – Dezordinea sentimentelor
- 12 – Camera Consulului
- 13 – Un lac cu apă grea
- 14 – Jocul de-a bordelul
- 15 – Omorul
- 16 – Tenebrele
- 17 – Scrisoarea
- 18 – Cenușă și sânge
- 19 – Cei dați uitării
- 20 – Povestea mea, închisoarea mea
- 21 – Infernul
- 22 – Sfântul

Preambul

Important e numai adevărul.

Acum, că sunt bătrână, sunt în sfârșit senină pentru tot restul vieții. Voi vorbi, mă voi elibera de cuvinte și de timp. Mă simt destul de-mpovărată. Nu anii mă apasă cel mai tare, ci tot ce nu a fost spus, ceea ce am trecut sub tăcere și am disimulat. Nu știam că o memorie încărcată de tăceri și priviri interzise poate deveni un sac de nisip ce îngreunează adesea mersul.

Mi-a trebuit timp ca să ajung până la voi, Prieteni ai Binelui! Piața este tot rotundă. Ca și nebunia. Nimic nu s-a schimbat. Nici cerul, nici oamenii.

Sunt fericită că am ajuns, în sfârșit, aici. Voi sunteți eliberarea mea, lumina ochilor mei. Ridurile mele sunt frumoase și numeroase. Cele de pe frunte sunt urmele și chinurile adevărului. Ele dau armonie timpului. Cele din căușul palmelor sunt liniile destinului. Priviți-le cum se încrucișează trasând cărările norocului, desenând o stea după căderea ei în unda unui lac.

Acolo se află scrisă povestea vieții mele: fiecare rid e un secol, un drum într-o noapte de iarnă, un izvor de apă limpede într-o dimineată încețoșată, o întâlnire ce are loc într-o pădure, o despărțire, un cimitir, un soare arzător... Aici, în căușul palmei stângi, ridul ăsta este o cicatrice: moartea s-a oprit într-o bună zi și mi-a întins o mână de ajutor. Ca să mă salveze, poate. Am alungat-o, întorcându-i spatele. Totul e simplu, cu condiția să nu încerci să abați cursul fluviului. Povestea mea nu-i nici măreață, nici tragică. Este doar stranie, nimic mai mult. Am învins toate violențele ca să am dreptul la pasiune și să fiu o enigmă. Am mers îndelung prin deșert; pașii mei au măsurat noaptea; am îmblânzit durerea. Am cunoscut „lucida ferocitate a unor zile mai bune”, a acelor zile în care totul pare tihnit.

Prieteni ai Binelui! Ceea ce am să vă mărturisesc seamănă cu adevărul. Am mințit. Am iubit și am trădat. Am străbătut țara și secolele. M-am exilat adesea, însingurată printre cei însingurați. Am ajuns la bătrânețe într-o zi de toamnă, cu chipul întors spre copilărie, vreau să spun acea inocență de care am fost lipsită. Am fost o copilă cu idendtate nesigură și șovăitoare. Am fost o fiică silită să poarte mască de către un tată ce se simțea înjosit, umilit, căci nu-i fusese dat să aibă feciori. După cum știți, eu am fost acel

fiu mult visat. Unii dintre voi știți tot ce a urmat, ceilalți au auzit câteva frânturi, de ici sau de colo. Cei ce s-au aventurat să povestească viața acestui copil de nisip și de vânt au avut destule necazuri: unii au fost loviți de amnezie, alții au fost cât pe-acți să-și piardă sufletul. Vi s-au istorisit povești. Ele nu sunt tocmai ale mele. Deși închisă și izolată de ceilalți, veștile ajungeau până la mine. Nu eram nici mirată, nici tulburată. Știam că dispărând, lăsam în urma mea destule pentru a alimenta cele mai extravagante povești. Dar cum viața mea nu-i o poveste, țin să restabilesc faptele și să vă împărtășesc secretul păstrat sub o piatră neagră, într-o casă cu ziduri înalte, în capătul unei ulicioare străjuită de șapte porți.

1 – Starea locurilor

După această mărturisire, povestitorul se făcu iarăși nevăzut. Nimeni nu încercase să-l oprească sau să-i vorbească. Se ridicase, adunându-și manuscrisul îngălbenit, scădat în lumina lunii și, fără să se întoarcă, se topi în mulțime.

Cei care-l ascultaseră rămaseră înmărmuriți. Nu știau ce să mai creadă despre acest om, faimos povestitor, mult îndrăgit de oamenii orașului. El începea o poveste ca apoi s-o abandoneze, revenea la ea dar nu ca s-o continue, ci să le spună că n-ar fi trebuit să le-o povestească, deoarece el însuși era stăpânit de nefericire.

Pentru unii dintre ei vraja se spulberase. Erau cuprinși de indoială. Nu le plăceau aceste tăceri țesute din absență și așteptare. Nu mai aveau încredere în omul căruia odinioară îi sorbeau cu nesaț cuvintele. Erau convinși că își pierduse memoria dar nu îndrăznea s-o mărturisească. Un povestitor fără memorie, da, desigur, dar nu și fără imaginație. Dovada, el însuși se ivise din deșert, cu fața înnegrită de soare, cu buzele crăpate de sete și de arșiță, cu mâinile înăsprite de căratul pietrelor, cu vocea răgușită ca și cum gâtleejul i-ar fi fost străbătut de-o furtună de nisip și de cristale, cu privirea îndreptată către dunga unui orizont înalt și depărtat. Vorbea cuiva, unui personaj invizibil, care părea însă cocoțat pe-un tron deasupra norilor. I se adresa acestuia ca și cum l-ar fi luat drept martor. Publicul îi urmărea gesturile și privirea. Nu vedea nimic. Unii plămădiseră cu închipuirea un bătrân urcat în cărca unei cămile și făcând un gest cu mâna ca pentru a-l împiedica pe povestitor să-și urmeze șirul povestirii.

Bolborosea fraze de neînțeles. Ceea ce nu mai surprindea acum pe nimeni. Din când în când își împăna discursul cu vorbe dintr-o limbă necunoscută. Dar o făcea atât de meșteșugit, că oamenii pricepeau ceea ce voia să spună. Ba chiar se auzeau și hohote de râs. De la o vreme răsunau doar fraze neterminate, ciopârțite, pline de pietre și de salivă. Limba i se rostogolea, dar apoi se-mpleticea. Povestitorul se înroșea tot. Își dădea seama că își pierdea nu rațiunea – nu de asta-i păsa acum –, ci publicul.

O pereche se ridică și plecă în tăcere. O urmară doi bărbați nemulțumiți, care bodogăneau întruna. Era semn rău. Nimeni nu părăsea de obicei cercul lui Bușuib. Nimeni nu pleca nesatisfăcut.

Își coborî încet privirea din acel punct înalt; nu înțelegea de ce îl părăseau, și nici de ce nu-l ascultau. Nu mai credeau în cele spuse de el. Nu putea admite acest lucru. Când ești povestitorul, stăpânul de netăgăduit al pieței celei mari, oaspete al regilor și prinților, când ai format o generație de trubaduri și ai trăit un an încheiat la Mecca, nu încerci să-i reții sau să-i strigi să se întoarcă pe cei care părăsesc cercul. Nu, Bușaiib nu se înjosește; demnitatea și mândria nu-s obiecte de târguială. „N-au decât să plece, își spunea el; tristețea mea nu mai are margini; s-a transformat într-un sac plin de bolovani pe care-l voi căra în spate până la mormânt!”

Eram și eu acolo, înfășurată în vechea mea djellaba; îl observam și nu spuneam nimic. Și ce-aș fi putut spune ca să-i mărturisesc afecțiunea mea? Ce gest ar fi trebuit să fac fără să trădez secretul pe care îl păstra și a cărui întrupare eram eu? Știam prea multe lucruri, iar prezența mea în acest loc nu era defel darul hazardului. Mă întorceam de departe. Privirile noastre se încrucișară. Ochii lui străluceau de o inteligență ce-ți provoacă teamă. Era o privire de nebun, posedat parcă de inexplicabil. Atârna undeva în neant. Recunoscui în mine spectrul unei epoci nefaste. Cu mâinile la spate, se învârtea în cerc. Eu eram calmă, așteptam cu infinită răbdare, cum fac cei înțelepți. Ochii lui poposiră asupra-mi cu o neliniște crescândă. Să mă fi descoperit, el, cel care nu mă văzuse niciodată înainte? El îmi dăduse un chip, niște trăsături și un temperament. Și asta cândva, în epoca fabulației. Eram creatura lui rebelă, insesizabilă. Nebunia îi lăsase deja goluri în memorie. Nebunia sau impostura.

Odată cu trecerea timpului și a atâtor întâmplări pe care le trăisem, nimic nu mă mai mira sau șoca. Ajunsesem la Marrakesh în ajun, hotărâtă să-l întâlnesc pe povestitorul pe care povestea mea îl adusesese la sapă de lemn. Intuitiv am dibuit care era piața lui și i-am recunoscut și publicul. Îl așteptam așa cum îl aștepti pe un prieten ce te-a trădat ori pe un iubit vinovat. Îmi petrecusem noaptea într-o cameră ce se afla undeva deasupra pieței de cereale. Mirosea a praf și a urină de catâr. M-am deșteptat odată cu prima rază de soare și m-am spălat la fântâna de lângă moschee. Nimic nu se schimbase. Toate erau așa cum le lăsasem. Autogara era tot neagră ca un cuptor de pâine. Cafeneaua era tot fără uși. Chiar și chelnerul, prost bărbierit, îmbrăcat într-un fel de smoking călcat de mii de ori și plin de pete lucioase de grăsime, cu părul dat cu briantină și nodul papionului făcut la întâmplare, se purta ca și

cum m-ar fi recunoscut. Era unul din obiceiurile lui: să li se adreseze clienților pe nume. Nu se înșela niciodată. Veni spre mine și, de parcă ne-am fi cunoscut de ani de zile, îmi spuse:

— O cafea cu scorțișoară, fierbinte, și o plăcintă de mălai, maică Fadila, ca de obicei...

Plecă numaidecât. N-am avut nici măcar vreme să-i spun: „Nu mă cheamă Fadila; nu-mi place câtuși de puțin scorțișoara în cafea și prefer de departe pâinea de orz în locul plăcinticii tale cu mălai..

Mi-am luat micul dejun alături de-un șofer din Chauia care înfulecă o căpățână de berbec făcută la cuptor, bău un ceainic întreg de ceai de mentă, după care râgâi de mai multe ori, aducând mulțumiri lui Dumnezeu și orașului Marrakesh pentru că-i oferiseră de dimineață o masă atât de-mbelșugată. Mă privi de parcă ar fi vrut să-și împărtășească bucuria cu mine. Zâmbii împrăștiind cu mâna fumul de țigară pe care mi-l trimitea drept în față. Văzând o fetișcană trecând prin fața noastră pe o motoretă, își mângâie mustața cu aerul că după un asemenea mic dejun o puicuță, de preferință fecioară, l-ar ajuta să-și desăvârșească fericirea.

După ce și-a curățat dinții, dăruie tigma de miel unei cete de copii cerșetori care se retraseră într-un colț și înfulecară ce mai rămăsese pe oase. Șoferul își luă în primire camionul, întoarse și reveni în fața cafenelei:

— Pe săptămâna viitoare, Charlot! strigă el în direcția chelnerului.

Când m-am ridicat să plec, l-am întrebat pe chelner cine era acest personaj.

— Un bădăran! Crede că-și poate permite orice. Îmi spune Charlot din pricina costumului ăstuia care-i prea mare pentru mine, și-n plus face murdărie pe masă și scuipă pe jos. Se mai și crede chipeș și seducător. Toate astea numai pentru că într-o zi o turistă, o nemțoaică, s-a urcat în camionul lui. A făcut nu știu ce porcării și apoi s-a lăudat tot anul. De atunci se oprește aici să-și înfulece capul de berbec, și la dus, și la întors. Vezi, maică Fadila, un individ ca ăsta ar face mai bine să nu coboare niciodată din camionul său...

Piața era pustie, dar asemeni unei scene de teatru începu să se umple încetul cu încetul. Cei dintâi care se instalară acolo fură niște negustori ce vindeau fel de fel de prafuri: mirodenii, henne, izmă sălbatică, var, nisip și o puzderie de alte produse magice, măcinate și distilate. După ei veniră vânzătorii ambulanți de cărți

vechi și rare. Aceștia își expuseră manuscrisele îngălbenite și aprinseră tămâie.

Și mai erau în piață și dintre cei care nu aveau nimic de vânzare. Aceștia se așezau de-a dreptul pe pământ, cu picioarele încrucișate și așteptau. Povestitorii veneau printre cei din urmă. Fiecare își avea ritualul său.

Un bărbat înalt, slab și uscățiv începu să-și desfacă turbanul; îl scutură și din el porni să cadă o ploaie de nisip fin. Omul acesta venea din ținuturile sudice. Se așază pe o valijoară din placaj și absolut singur, fără să aibă niciun om în preajmă, începu să-și depene povestea. Îl vedeam de departe cum vorbește și gesticulează de parcă în jurul lui ascultătorii s-ar fi strâns într-un cerc închis. Mă apropiai de el și ajunsei în mijlocul următoarei fraze: „...dulceața timpului linsă de-o haită de câini. Mă întorsei și ce văd? Spuneți-mi voi, prieteni credincioși, ghiciți voi, prieteni ai Binelui, cine se afla acolo, în fața mea, maiestuos, călare pe iapa lui sură, măreț în toate încercările, mândru și cutezător? Timpul are un gust fad. Pâinea este veche. Carnea e stricată. Untul din lapte de cămilă este rânced... rânced ca timpurile noastre, o, prieteni care treceți... Povestești viața și vulturul solitar țâșnește...”

Eram singura lui ascultătoare. Se opri, apoi veni către mine și-mi spuse ca și cum mi-ar fi făcut o mărturisire:

— Dacă ai pornit în căutarea cuiva să știi că te pot ajuta. De altminteri, cine știe, poate că eu sunt cel pe care-ai dori să-l regăsești. Povestea mea este frumoasă. E încă devreme ca să o spun. Voi aștepta. Așadar, cine-i cel pe care-l cauți, soțul sau fiul tău? Dacă-i vorba de fiu, probabil că se află în India sau în China. Iar dacă-i vorba de soț, totul e mult mai ușor. Probabil că este bătrân iar bătrânii zăbovesc la moschee sau pe la cafenea. Dar după cum văd eu, nu-l cauți pe niciunul din cei doi. Tăcerea ta îmi spune asta... Oare ce îmi spune cu adevărat? Ah! Că păstrezi în adâncul inimii o taină și că trebuie să te las în plata Domnului. Faci parte din tagma oamenilor de onoare. Cu tine nu-și au rost vorbele goale. Drum bun, prietenă, și lasă-mă să-mi închid cercul...

Am plecat fără să mă mai întorc, atrasă de gesturile ample și grațioase ale unui tânăr care golea un cufăr. Scotea de acolo diferite obiecte disparate și spunea câteva cuvinte despre fiecare, pentru a reconstitui astfel o întreagă viață, un trecut, o epocă:

— Iată, avem aici frânturi dintr-un destin. Cufărul acesta este o casă. A adăpostit mai multe vieți. Bastonul ăsta nu poate fi martor al timpului. Este fără vârstă și se trage dintr-un nuc ce nu mai are

nicio amintire. Probabil că a îndrumat pașii bătrânilor și ai orbilor. Este greoi și nu ascunde nicio taină. Și acum, binevoiți să vă uitați la acest ceas. Cifrele romane sunt aproape șterse. Limba cea mică s-a oprit la amiază sau la miezul nopții. Cea mare continuă să se rotească de una singură. Cadranul este îngălbenit. Cui să-i fi aparținut el, oare? Unui negustor, unui cuceritor, ori poate unui savant? Dar acești pantofi desperecheați? Sunt englezești. Și-au purtat proprietarul prin tot felul de locuri fără pic de noroi sau fir de praf. Dar acest robinet din aramă argintată? De bună seamă că provine dintr-o locuință frumoasă. Cufărul este mut. Doar eu pot să-i pun întrebări. Ia te uită, o fotografie. Trecerea timpului a lăsat urme. O fotografie de familie semnată „Lazarre 1922”. Cel care stă în mijloc este tatăl, ori poate bunicul. Redingota pe care o poartă este frumoasă. Măinile-i se odihnesc pe un baston de argint. Privirea îi este ațintită înspre fotograf. Chipul soției lui este destul de șters. Nu se vede prea bine. Poartă o rochie lungă. Un băiețel, cu papion la gât, îmbrăcat într-o cămașă veche, este așezat la picioarele mamei. Alături, un câine. E obosit. Deoparte, în picioare, oarecum izolată, se află o femeie tânără. E frumoasă. E îndrăgostită. Se gândește la bărbatul ce-i stăpânește inima. E departe, plecat în Franța ori în Antile. Îmi place să-mi imaginez povestea dintre această tânără și iubitul ei. Locuiesc la Guéliz. Tatăl este inspector civil în administrația colonială. E în bune relații și se vizitează des cu stăpânul orașului, faimosul pașă Glauî. Toate astea i se citesc pe chip. Pe spatele fotografiei sunt scrise câteva cuvinte: „O după-amiază plăcută... aprilie 1922.”

Acum priviți aceste mătăanii... coral, ambră și argint... Se vede că au aparținut vreunui imam¹. Poate că soția lui le purta în chip de colier... Tot felul de monede... un rial găurit... o centimă... un franc marocan... Bancnote care nu mai au nicio valoare astăzi... O proteză dentară... O perie... Un castron din porțelan... Un album cu cărți poștale ilustrate... E cazul să mă opresc, să nu mai scot și alte obiecte... O să avem destul de furcă atunci când o să punem la loc în cufăr lucrurile de care v-ați plictisit... Eu sunt un colecționar meticulos, și cel mai mult mă interesează monedele!

Am scos din buzunar un inel și l-am aruncat în cufăr. Povestitorul s-a uitat lung la el, apoi mi l-a întins:

— Ia-ți înapoi inelul! Este o bijuterie de mare valoare, provine din Istanbul. Iar pe deasupra am descifrat ceva ce prefer să nu

¹ Preot musulman. (n.tr.).

știu. Este un inel prețios, copleșit de povara amintirilor și călătoriilor. De ce vrei să te descotorosești de el? Te-a aruncat în vreo nenorocire? Te-a vârât în vreun bucluc? Oricum, dacă vrei să-mi dai ceva, deschide-ți portmoneul, dacă nu, mai bine nu-mi da nimic. Ai face mai bine să pleci!

Fără să răspund nimic, am părăsit cercul, urmărită de priviri neliniștite. Din când în când se întâmplă să-mi iasă în cale ființe ce reacționau violent la simpla mea prezență, în fața unei atitudini oarecare sau a vreunui gest al meu. Îmi ziceam atunci că probabil suntem alcătuiți din același aliaj, că sensibilitățile noastre sunt țesute din aceleași fibre. Nu le purtam cătuși de puțin pică. Mă îndepărtam fără a spune vreun cuvânt, având convingerea că privirilor noastre le va fi dat să se întâlnească din nou în același avânt.

Pe când stăteam și mă gândeam la soarta acestei familii de coloniști francezi scoasă bucăți, bucăți din cufăr, zării o femeie care se învârtea pe loc ca să desfășoare imensul haik² alb din care-i era alcătuită djellaba-ua. Acest mod de a-și scoate vâlul, executat ca un dans, avea într-însul anumite aluzii erotice. Am simțit numaidecât acest lucru, remarcând mișcarea subtilă, ritmul abia perceptibil al coapselor. Ea își ridica încetișor brațele, abia schițând o ușoară mișcare a sânilor. Un cerc de curioși se strânse numaidecât în jurul ei. Femeia era încă tânără și, mai ales, foarte frumoasă. Avea ochii mari, de culoarea alunei, pielea arămie și mată, picioarele fine iar zâmbetul îi era ușor malițios. Ce avea, oare, de gând să facă în această piață rezervată bărbaților și câtorva cerșetoare bătrâne? Tocmai ne puneam această întrebare când ea introduse o casetă cu muzică berberă în casetofonul cu tranzistori, schiță câțiva pași de dans în fața noastră, scoase un microfon cu baterii și ne spuse:

— Vin din ținuturi sudice, dinspre crepuscul, am coborât pe cărările munților, am bătut cale lungă, am dormit prin văgăuni, am străbătut nopțile și nisipurile, vin dintr-un anotimp aflat dincolo de vreme, mărturisindu-mă unei cărți, eu sunt acea carte niciodată deschisă, niciodată citită, scrisă de strămoși, slavă lor, strămoșii care m-au trimis ca să vă vorbesc, să vă previn, să vă vorbesc și iar să vă vorbesc. Nu vă apropiați prea mult de mine. Lăsați briza ușoară să citească primele litere ale acestei cărți. Văd că nu înțelegeți nimic. Faceți liniște și ascultați-mă: a fost odată un popor

² Văl folosit în țările arabe pentru a înfășură trupul și capul. (n.tr.).

de beduini, rătăcitori și poeți, un popor aspru și mândru ce se hrănea cu lapte de cămilă și curmale; supus rătăcirii, el și-a inventat proprii zei... Unii, temându-se de dezonoare și de rușine, se descotoroseau de urmașii de sex femeiesc; își căsătoreau fiicele încă din copilărie sau le îngropau de vii. Acestora li s-a hărăzit iadul veșnic. Islamul îi dădu în vileag. Dumnezeu a spus: „Printre beduinii din jurul tău, ca și printre locuitorii Medinei, se află destui ipocriți înverșunați. Tu n-ai ajuns să-i cunoști, dar eu, eu îi știu bine. Pe aceștia îi vom pedepsi de două ori, apoi vor fi meniți unei pedepse îngrozitoare.” Astăzi vorbesc în versete și parabole căci multă vreme n-am auzit cuvinte care să vină din inimă sau să fie scrise într-o carte, ci numai cuvinte izvorâte din beznele ce perpetuau rătăcirea lor...

În mulțime se iscă o ușoară rumoare provocată de uimire și de neînțelegere. Unii dintre ei murmurau, alții se mulțumeau să ridice din umeri. Un glas se făcu auzit:

— Am venit aici să ascultăm muzică și să te privim dansând... Aici nu suntem la moschee...

Un bărbat tânăr și atrăgător interveni:

— Sunt fericit că pot să vă ascult, doamnă. Nu dați prea multă importanță acestor reacții, sunt exprimate de cei ce-s înrudiți cu beduinii!

Un alt tânăr:

— O poveste este o poveste, nu o predică! Și, la urma urmelor, de când îndrăznesc femeile care n-au ajuns încă la bătrânețe să se expună astfel? Nu ai un tată, sau un frate, sau un soț poate, care să te-mpiedice să îți faci singură atâta rău?

Și cum se aștepta la comentarii de acest gen, femeia se adresă celui ce intervenise ultimul, pe un ton plin de blândețe și ironie:

— Vrei să fii tu fratele pe care nu l-am avut, sau soțul nebun de pasiune, gata să-și uite trupul zvâcnitor între pulpele groase și catifelate? Ai vrea să fii acel bărbat care adună imaginile interzise ca să le dea la iveală în singurătatea de gheață și să le strivească sub trupul lui lipsit de iubire? Ah, dar poate ești chiar tatăl dispărut, dus de valurile de febră și de rușine, acest sentiment al blestemului care te-a exilat în nisipurile sudului?

Râzând în hohote, femeia se aplecă, apucă un capăt al haikului și și-l prinse în talie, apoi îi ceru tânărului să țină celălalt capăt. Începu să se rotească abia mișcându-și picioarele și încet-încet ajunse să se înfășoare în întregime:

— Îți mulțumesc. Fie ca Domnul să te-ndrume pe calea cea

bună! Ai ochi frumoși; rade-ți mustața; bărbăția se găsește în altă parte, nu stă în trup, ci, poate, doar în suflet! Rămâi cu bine... Am alte cărți ce m-așteaptă să le deschid...

Mă privi împietrită de groază, apoi îmi spuse:

— De unde vii tu, tu, care nu spui nimic?

Fără să mai aștepte să-i dau răspunsul, ea se îndepărtă și apoi dispăru.

Mi-ar fi plăcut să-i povestesc viața mea. Ar fi făcut din ea o carte pe care ar fi purtat-o apoi din sat în sat. Mi-o închipui deschizând pe rând, una câte una, porțile povestirii mele și păstrându-și pentru sine secretul cel din urmă.

Ațipisem la soare. O vântoasă rece și încărcată de praf mă trezi. Mă întrebam dacă nu cumva o visasem pe acea tânără femeie sau dacă o văzusem și o auzisem aievea. Eram înconjurată de un public variat și atent. Oamenii credeau că mă prefăceam, că-i lăsasem să creadă că dorm, sau că mă gândeam de zor încercând să caut frânturi dintr-o poveste. Îmi venea greu să mă ridic și să părăsesc piața. Când deschisei ochii, ei făcură liniște pe dată și își ciuliră urechile. M-am hotărât să le adresez câteva cuvinte ca să nu-i decepționez de tot.

— Prieteni! Noaptea s-a prelungit în spatele pleoapelor mele. S-a cuibărit de-adevăratelea în capul meu care s-a obosit prea mult în ultimul timp. Atâtea călătorii, atâtea drumuri, ceruri fără stele, râuri cu apele înspumate, grămezi-grămezi de nisip, întâlniri inutile, case înghețate, atâtea chipuri umede, un drum atât de lung, atât de lung...

Mă aflu aici de ieri, am venit purtată ele vânt, conștientă că am ajuns la ultima poartă, aceea pe care nimeni n-a deschis o, poartă sortită sufletelor decăzute, poarta ce nu trebuie numită, căci ea duce la tăcere, în această casă unde întrebările cad ca cimentul dintre pietre. Închipuți-vă o locuință în care fiecare piatră reprezintă o zi, fastă ori funestă, că între pietre s-au solidificat cristale, că fiecare grăunte de nisip este un gând, poate chiar o notă muzicală. Sufletul care reușește să pătrundă în această casă este gol. Nu poate nici să mintă și nici să se travestească. Adevărul locuiește într-însul. Orice cuvânt neadevărat, pronunțat cu intenție sau din greșală, este un dinte care cade. Eu am încă toți dinții în gură, căci mă aflu abia în pragul acestei case. Dacă vă voi vorbi, o voi face cu mare băgare de seamă. Mă voi afla înăuntru. Mă veți vedea. Voi apărea așa cum sunt acum în fața voastră: un trup înfășurat în această djellaba care mă apără. Și poate că voi nici nu

veți vedea casa. Oricum, nu de la început. Dar încetul cu încetul veți fi primiți înăuntru, pe măsură ce secretul va deveni mai puțin obscur, până la goliciunea invizibilă.

Prieteni, vă datorez această povestire. Am sosit în clipa în care povestitorul investit s-o spună a căzut într-una din capcanele ei, victimă a propriei orbiri. S-a lăsat prins în plasa țesută de păianjenul adormit. A deschis uși în zidurile casei și apoi le-a părăsit rând pe rând. A dispărut în mijlocul fluviului, lăsându-mi viața să atârne la jumătate. Mi-am dăruit întregul trup apei acelui fluviu. Am fost luată când de un curent, când de altul. Am reușit să rezist. M-am luptat. Din când în când valurile mă zvârleau pe câte-un mal, ca apoi să pună iar stăpânire pe mine la prima revărsare. N-am mai avut timp nici pentru gânduri, nici pentru fapte. În cele din urmă m-am lăsat în voia soartei. Trupul mi s-a purificat, mi s-a transformat. Vă vorbesc acum despre vremuri îndepărtate. Dar îmi amintesc totul cu o uimitoare precizie. Mă folosesc de aceste imagini pentru că încă nu ne cunoaștem. Vedeți bine, în casa mea cuvintele cad asemeni unor picături de acid. Și îngăduiți-mi să vă spun că știu câte ceva despre astfel de lucruri: pielea mea stă mărturie. Dar nu am ajuns încă acolo. Porțile se vor deschide, poate că nu în ordine, dar nu vă voi cere decât să mă urmați și să nu vă pierdeți răbdarea. Timpul e ceea ce suntem. El este pe chipul nostru, în tăcerile noastre, în așteptările noastre. Merităm timpul răbdării și niște zile în care nu se întâmplă nimic.

2 – Noaptea destinului

În timpul nopții sfinte, a douăzeci și șaptea din luna ramadanului, noaptea „Coborârii” Cărții sfinte a comunității musulmane, când destinele tuturor ființelor sunt pecetluite, în această noapte, așadar, tatăl meu, care trăgea să moară, m-a chemat la căpătâiul lui și m-a eliberat. M-a dezrobit așa cum se obișnuia odinioară cu sclavii. Eram doar noi singuri, cu ușa zăvorâtă, îmi vorbea cu glas stins. Moartea se afla și ea acolo, se învârtea prin această încăpere de-abia luminată de-o lumânare. Cu cât noaptea înainta, pe atât moartea se apropia, ștergând încetul cu încetul lumina de pe chipul lui. Ai fi zis că o mână îi trecea ușor pe frunte, spălând-o de orice urmă de viață. Era împăcat și a continuat să-mi vorbească până spre ivirea zorilor. Se auzeau chemările neconținute la rugăciune și la citirea Coranului. Era

noaptea copiilor. Își închipuiau cu toții că sunt îngeri sau păsări ale paradisului, fără niciun destin. Se jucau pe străzi, iar țipetele lor se amestecau cu acelea ale muezinului care urla în microfon pentru a fi mai bine auzit de Dumnezeu.

Tatăl meu schiță un zâmbet scurt, voind parcă să spună că muezinul era și el un biet om ce recita Coranul fără să înțeleagă mare lucru din el.

Eram așezată pe o pernă, jos lângă pat. Capul îmi era alături de capul tatălui meu. L-am ascultat tot timpul fără să-l întrerup.

Simțeam cum respirația lui îmi aleargă pe obraz. Mirosul ei fetid nu mă supără. Vorbea rar:

— Nu știi dacă știi că-n noaptea asta niciun copil n-ar trebui să moară, nici să sufere. Căci această „noapte înseamnă mai mult decât o mie de luni”. Ei sunt cu toții pe străzi ca să-i primească pe îngerii trimiși de Domnul: „Îngerii și Spiritul se pogoară în această Noapte, cu voia Domnului lor, ca să pună rânduială în toate lucrurile.” Asta-i Noaptea Nevinovăției, dar copiii nu sunt cătuși de puțin nevinovați. Sunt chiar înfricoșători. Dacă noaptea le aparține, atunci ne va aparține și nouă, mie și ție. Va fi prima și ultima. Cea de-a douăzeci și șaptea noapte a acestei luni este potrivită spovedaniei, și poate că în aceeași măsură, iertării. Dar cum îngerii vor fi printre noi pentru a face rânduială, va trebui să fii prudent. Aș vrea să pun lucrurile la locul lor înainte ca ei să se amestece. Căci pot fi deosebit de severi sub aparența imaculatei lor ușurințe. Pentru a orândui lucrurile trebuie să începi prin a recunoaște greșeala, această primejdioasă iluzie care a atras blestemul asupra întregii familii. Dă-mi un pic de apă, mi s-a uscat de tot gâdejul. Spune-mi câți ani ai? Nu mai știi să număr...

— Aproape douăzeci...

— Douăzeci de ani de minciuni, și ce este cel mai groaznic este că eu mințeam cel mai mult, tu nu aveai nicio vină, sau aproape niciuna. În sfârșit, uitarea nici măcar nu mai este o pasiune, a devenit o boală. Te rog să mă ierți, dar voiam să-ți spun ceea ce n-am îndrăznit niciodată să mărturisesc nimănui, nici măcar sârmanei tale mame, oh! mai ales mamei tale, o femeie lipsită de caracter, arțăgoasă, dar atât de supusă, ce plictisitor! Mereu gata să execute ordinele, și niciodată să se revolte sau, poate, se revolta în singurătate și în cea mai deplină tăcere. Fusese educată în cea mai pură tradiție a soției, mereu în slujba bărbatului său. Găseam asta cât se poate de normal, absolut firesc. Poate că revolta ei se manifesta printr-o răzbunare nedeclarată: rămânea însărcinată an

de an și-mi dăruia de fiecare dată câte o fată; mă stânjenea cu rodul ei niciodată dorit; trebuia să suport totul; am renunțat la rugăciune și refuzam tot ce venea din parte-i. Când mi se ntâmpla să mă duc la moschee, în loc să fac una din cele cinci rugăciuni, mă apucam să croiesc planuri care mai de care mai complicate ca să ies din această situație în care nimeni nu era fericit. Mărturisesc astăzi că am luptat cu dorința de-a ucide. Iar faptul că nutream gânduri rele într-un loc sfânt, într-un spațiu al virtuții și al păcii, mă stimula. Am trecut în revistă toate posibilitățile unei crime perfecte. Ah! cât eram de rău, dar și lipsit de putere. Or, răul nu suportă slăbiciunea. Răul își trage puterea din hotărâre, iar aceasta nu privește înapoi, nu ezită. Or, eu, eu aveam îndoieli. În perioada când în țară se răspândise epidemia de tifos, încercasem să-i ușurez pătrunderea în casa noastră. Nu le dădeam mamei și surorilor tale vaccinul și alte medicamente care ne fuseseră distribuite. Eu însă le-am luat pe toate, eu trebuia să rămân în viață ca să le pot îngropa și să-mi refac apoi viața. Ce lașitate, ce murdărie! Întâmplarea și destinul au îndepărtat boala din casă. Tifosul i-a lovit pe vecinii noștri cei mai apropiați, a ocolit casa noastră, și și-a continuat mai departe lucrarea ucigașă. O, fiica mea, mi-e rușine de tot ce ți-am mărturisit. Dar în această noapte sfântă, adevărul se manifestă în noi cu voia sau fără voia noastră. Iar tu trebuie să mă ascuți până la capăt chiar dacă asta îți face rău. Un fel de blestem se abătuse asupra întregii familii. Frații mei țeseau intrigi atât cât le sta în putință. Nutreau față de mine o ură pe care abia o ascundeau. Cuvintele pe care mi le adresau și formulele lor de politețe mă scoteau din răbdări. Nu le mai suportam ipocrizia. De fapt, atunci când mă aflam singur în moschee, spiritul meu se ntâmpla să aibă aceleași idei ca și ei. Dacă aș fi fost în locul lor, probabil că aș fi avut aceleași gânduri, aceleași dorințe, aceleași invidii. Dar ei erau invidioși pe mine doar din cauza averii, nu și a fiicelor mele. Toarnă-mi, rogu-te, puțin ceai, noaptea se anunță lungă. Trage perdelele, să nu-l mai aud atâta pe imbecilul ăsta care rage întruna. Religia trebuie trăită în liniște și reculegere, nu în vacarmul ăsta care le displace profund Îngerilor Sortii. Îți dai seama, ce trudă îi așteaptă pentru un răstimp de numai câteva ore? Să curețe! Să rânduiască totul! În orice caz, sunt deosebit de eficienți. Le simt prezența în această încăpere. Îi ajut să facă ordine și curățenie. Aș vrea să plec curat, spălat de această rușine pe care am purtat-o în mine o bună parte din viață. Când eram tânăr aveam ambiții: să călătoresc, să

descopăr lumea, să devin muzician, să am un fiu, să-i fiu tată și prieten în același timp, să mă dedic lui, să-i dau toate șansele ca să-și realizeze vocația...

M-am hrănit cu o speranță nebunească, împinsă până la obsesie. Și cel mai rău era că nu puteam împărtăși această speranță cu nimeni. Mama ta n-avea nici urmă de dorință. Totul era stins în ființa ei. Întotdeauna fusese așa, stinsă, trecută. O fi avut măcar o zi fericită? Întrebarea asta mă frământă și acum. Cât despre mine, nu am fost bărbatul capabil să-i dăruiască fericirea, s-o facă să râdă. Nu, căci eram eu însumi stins, eram împresurat de un fel de blestem. Am hotărât că trebuie să acționez într-un fel. Singură venirea pe lume a unui fiu putea să-mi redea bucuria de a trăi. Iar gândul de a concepe acest fiu, chiar întorcând cursul voinței divine, mi-a schimbat viața. Continuam să fiu același față de mama și față de surorile tale. Indiferent și fără să le arăt prea mare indulgență. Dar eram mai bun față de mine însumi. Nu mă mai duceam la moschee ca să urzesc planuri de distrugere. În schimb, făceam alte planuri, ca să-ți asigur ție tot ce este mai bun, ca să visez gândindu-mă la tine. Mi te închipuiam voinic și chipeș. Ai existat mai întâi în mintea mea, iar mai târziu, când ai venit pe lume, ai părăsit pânțelele mamei tale nu și mintea mea. Tu ai rămas acolo toată viața ta, până în aceste ultime clipe. Da, mi te închipuiam voinic și chipeș. Dar tu nu ești voinic, iar frumusețea ta e tainică...

Cât e ceasul? Nu, nu-mi spune, am știut întotdeauna cât este, chiar și în somn; trebuie să fie trei și câteva minute. Îngerii, probabil că și-au făcut de-acum jumătate din treaba pe care o aveau de făcut. Merg întotdeauna câte doi. Mai ales pentru a ușura transportul sufletului. De fapt, unul se așază pe umărul drept, celălalt pe stângul și dintr-un singur elan, printr-o mișcare lentă și grațioasă, ei ridică și poartă sufletul până la cer. Dar în această noapte ei fac curat. Nu au timp să se ocupe de ultima suflare a unui bătrân.

Soarele se va ridica în curând, îmi mai rămân doar câteva ceasuri ca să-ți vorbesc după prima rugăciune a zilei, o scurtă rugăciune, un salut adresat primelor raze de lumină...

Ah! Îți spuneam despre nașterea ta... Ce bucurie, ce fericire! Când moașa m-a chemat ca să văd că tradiția fusese respectată, am văzut cu ochii mei, n-a fost închipuire sau vedenie, am văzut în brațele ei un băiat, nu o fată. Nebunia pusese deja stăpânire pe mine. Niciodată n-am văzut la tine, pe trupul tău, attributele

feminității. Cred că orbirea mea era completă. Acum toate astea nu mai contează. Păstrez în mine pe veci minunata amintire a nașterii tale. În aparență am continuat să fiu ceea ce eram: un negustor bogat, copleșit de această naștere. Dar lăuntric, în nopțile mele de singurătate, eram confruntat cu imaginea insuportabilă a monstrului. Oh! veneam și plecam în mod firesc dar, lăuntric, răul îmi ruina sănătatea morală și fizică. Sentimentul păcatului, apoi vina, apoi groaza. Pe toate astea le purtam în mine. O povară mult prea apăsătoare. Am întors spatele rugăciunii. Îmi lipsea curajul. Iar tu, tu creșteai în straiul tău de lumină, un mic prinț, un copil lipsit de mizerabila copilărie. Nici nu se punea problema să mă întorc și să dezvălui totul. Imposibil să mai dau glas adevărului. Adevărul, fiul meu, fiica mea, nu-l va cunoaște nimeni. Nu-i deloc simplu. Ciudat, cum apropierea morții ne face lucizi.

Tot ceea ce ți-am spus până acum nu sunt cuvintele mele, căci le citesc, le descifrez cu greu de pe un zid alb pe lângă care se adună îngerii. Îi văd. Trebuie să-ți mărturisesc cât de mult am urât-o pe mama ta. N-am iubit-o niciodată. Știu că ți s-a întâmplat să te întrebi uneori dacă între tatăl tău și mama ta a fost vreodată iubire. Iubirea! Literatura noastră, mai ales poezia, slăvește iubirea și curajul. Nu, n-a fost nici măcar afecțiune. Mi se-ntâmpla să-i uit complet până și existența, numele, vocea. Adesea doar uitarea totală îmi îngăduia să suport restul. Restul, adică lacrimile – bagă de seamă, te rog, că ea avea pudoarea să plângă în tăcere, îi recunosc cel puțin această calitate; lacrimile îi curgeau pe obraji fără ca pe chip să-i apară cea mai neînsemnată expresie – deci lacrimile tăcute, și la urma urmei, acest chip, mereu același, neutru, inexpresiv, capul acoperit cu un batic, și acea lentoare pe care-o avea când mergea, când mânca, nu râdea niciodată, și nici măcar nu zâmbea. Și, apoi, surorile tale, surorile tale îi semănau cu toatele. Mă apucă furia, simt cum îmi crește febra, trebuie să încetez să mai vorbesc despre această familie. Pe tine te-am iubit atât de mult, încât i-am urât pe ceilalți. Dar această iubire era apăsătoare, imposibilă. Pe tine te-am conceput în lumină, într-o frenetică bucurie interioară. Cât a ținut acea unică noapte trupul mamei tale n-a mai fost un mormânt, ori o văgăună înghețată. El s-a trezit sub căldura mâinilor mele, a devenit o grădină înmiresmată; pentru prima dată i-a scăpat un strigăt de bucurie ori de plăcere. În acea clipă am știut că din această întâlnire se va naște un copil excepțional. Cred mult în gândurile care sălășluiesc în noi și în influența lor în momentul în care întreprindem o

acțiune importantă. Începând cu acea noapte m-am hotărât să fiu atent cu mama ta. Sarcina ei a decurs absolut normal. Într-o zi, întorcându-mă acasă, am surprins-o voind să ridice un cufăr plin. M-am repezit s-o împiedic, era riscant pentru copilul pe care-l purta în pântec, pentru copilul care urma să-mi aducă eliberarea. Îți dai seama că după naștere nu i-am mai acordat mamei tale nicio atenție specială. Relațiile noastre făcute numai din tăceri, din suspine și din lacrimi, și-au reluat cursul obișnuit. Ura, ura cea veche, mută, lăuntrică, s-a instalat ca și mai înainte. Eu eram tot timpul cu tine. Ea, greoaie și grasă, se închidea în camera ei și nu vorbea cu nimeni. Bănuiesc că asta le-a neliniștit pe surorile tale, care au fost astfel lăsate de capul lor. Cât despre mine, eu observam punerea în scenă a dramei. Jucam rolul celui indiferent. În realitate, nici nu mă prefăceam. Eram într-adevăr indiferent, căci mă simțeam străin în această casă. Tu erai bucuria mea, lumina mea. Am învățat cum trebuie să îngrijești un copil. Asta nu se obișnuiește la noi. Și, totuși, te consideram pe jumătate orfan. După ceremonia circumciziei și întreaga ei mascaradă, am început să-mi cam pierd capul. Pasiunea îmi era contaminată de îndoială. M-am izolat la rândul-mi, am căzut și eu în muțenie. Tu, copil vesel și fără astâmpăr, treceai din cameră în cameră. Inventai tot felul de jocuri, întotdeauna singuratic, ți se ntâmpla chiar să te joci cu păpușa. Te costumai în fată, pe urmă în înfirmieră, iar apoi în mamă. Îți plăcea să te costumezi. A trebuit de-atâtea ori să-ți aduc aminte că erai un băiat, un mic bărbat. Îmi râdeai în nas. Îți băteai joc de mine. Imaginea pe care o aveam despre tine se ștergea, apoi revenea, tulburată de jocurile tale. Vântul o ridica asemeni unei învelitori așternute peste o comoară. Vântul puternic o lua și o ducea cu el. Apăreai atunci tu, descumpănită, înnebunită, dar după aceea îți recăpătai seninătatea... Câtă înțelepciune în acest trup micuț care scăpa tuturor mângâierilor. Îți amintești spaima care mă apucase când te jucai de-a v-ați ascunselea? Te ascundeai în cufărul din lemn vopsit ca să scapi de privirea Domnului. De când aflaseși că Dumnezeu este pretutindeni, că știe totul și că vede totul, făceai toate giumbușlucurile doar ca să te sustragi prezenței sale. Chiar îți era frică, sau doar te prefăceai, nu mai știu...

Odată cu această îndoială ochii i se închiseră. Chipul lui aplecat era lângă al meu. Dormea, îi ascultam respirația. Sufla slab, abia mișcând pătura groasă din lână albă. Eu stăteam la pândă, așteptam ultima suflare, ultimul suspin care eliberează sufletul

din trup. Mă gândeam c-ar fi trebuit să întredeschid fereastra ca să-l las să treacă. În clipa când am vrut să mă ridic, el s-a agăţat de braţul meu. Din străfundul somnului mă reţinea. Eram din nou prizonierul unuia din planurile lui. Fui copleşit de-o senzaţie de rău şi frică. Eram prins în ghearele unui muribund. Lumina lumânării se făcu mai mică. Dimineaţa se vestea puţin câte puţin pe boltă. Stelele începeau să pălească. M-am gândit atunci la tot ceea ce-mi povestise. Ce iertare aş fi putut oare să-i dau? Cea pornită din inimă, din raţiune, sau din indiferenţă? Inima mi se făcuse de-acum de piatră; puţina umanitate ce mai rămăsese într-însa o ţineam pentru zile negre; raţiunea mă împiedica să plec de la căpătâiul acestui om care se târguia cu moartea; indiferenţa nu oferă nimic şi, în acelaşi timp oferă totul şi, la urma urmelor, n-ajunsesem încă la atâta delăsare. Eram obligată să ascult ultimele cuvinte ale acestui om şi să-i veghez somnul. Îmi era teamă ca nu cumva să aţipesc şi apoi să mă trezesc mâna în mâna cu moartea. Afară nu se mai auzeau deloc cântările coranice. Copiii se întorseseră pe la casele lor. Rugăciunile se terminaseră. Noaptea Destinului avea să scoată la lumină cheile oraşului. O lumină slabă, blândă şi subtilă se aşternea încetişor pe coline, pe terase şi pe cimitire. Bubuitul tunului anunţă răsăritul soarelui şi începutul postului. Tatăl meu se trezi tresărind. Nu mai avea aşternută pe chip teama, ci panica. Aşa cum spusese, îi sosise ceasul. Asistam pentru prima oară la chinurile morţii. Moartea nu neglijează absolut nimic, trece iar şi iar peste trupul întins, întreaga fiinţă încearcă să reziste. Tatăl meu îmi arunca priviri rugătoare, cerea încă un ceas, poate doar câteva minute în plus; mai avea să-mi spună ceva:

— Am dormit puţin şi mi-a apărut imaginea fratelui meu, avea chipul jumătate galben şi jumătate verde; râdea, cred că-şi bătea joc de mine; nevasta stătea în spatele lui şi-l îmboldea; el mă ameninţa de zor. Aş fi vrut să evit în noaptea asta să-ţi vorbesc despre aceşti doi monştri, dar trebuie să te avertizez de rapacitatea şi ferocitatea lor. Sângele lor îşi trage puterea numai din ură şi din răutate. Sunt nişte duşmani de temut. Sunt avari şi fără suflet, ipocriţi, vicleni şi fără niciun orgoliu, îşi petrec viaţa strângând bani şi ascunzându-i cât pot mai bine. Folosesc toate mijloacele, nu se dau în lături de la nimic. Tatălui meu îi era ruşine de acest fiu; îmi spunea: „De unde, oare, a căpătat acest viciu?” Este ruşinea familiei. Se preface a fi un sărăntoc şi aşteaptă ora de închidere a pieţei ca să cumpere legumele la un preţ de nimic. Se

tocmește de zor pentru orice lucru, se milogește, izbucnește în plâns dacă e nevoie. Spune în dreapta și în stânga că eu sunt cauza nefericirii lui, că eu l-am adus la sapă de lemn. L-am auzit, nu o dată, spunându-i câte unui vecin: „Fratele mai mare mi-a furat partea care mi se cuvenea din moștenire; este hrăpăreț și fără milă; și chiar dacă moare nu voi avea parte de moștenire. Căci tocmai i s-a născut un fiu. Îmi încredințez soarta în mâinile lui Dumnezeu, El singur va ști să-mi facă dreptate, aici sau acolo sus!” Știi, ni s-a întâmplat în ocazii foarte rare să fim invitați la ei la masă. Nevastă-sa abia dacă fierbea carnea pe care o acoperea cu o grămadă de legume. Carnea era atât de tare că rămânea neatinsă în fundul farfuriei. A doua zi o găteau așa cum trebuie și o mâncau ei înșiși. Nimeni nu era prost! Nici el, nici ea nu știau ce-i aia rușine. Nu te-ncrede, ferește-te de ei, căci sunt nespus de răi...

După o scurtă pauză, începu să vorbească foarte repede. Nu înțelegeam mare lucru. Voia să spună esențialul, dar privirea i se îndepărta, aluneca în altă parte, apoi revenea asupra mea, mâna lui o strângea neîncetat pe-a mea:

— Îți cer să-mi acorzi iertarea ta... Iar apoi, cel ce-mi posedă sufletul îl poate duce acolo unde vrea, în grădinile lui înflorite, pe râurile liniștite, sau poate să-l arunce în craterul vreunui vulcan. Dar înainte de asta, acordă-mi favoarea uitării. Asta este iertarea. Acum ești liber. Pleacă, părăsește această casă blestemată, călătorește încotro vezi cu ochii, trăiește!... Trăiește!... Și nu te întoarce să vezi dezastrul ce-l las în urmă-mi. Uită tot și acordă-ți timp să trăiești... Uită acest oraș... În această noapte am înțeles că destinul tău va fi mai bun ca al tuturor femeilor din această țară. Sunt lucid, nu inventez nimic. Îți văd chipul aureolat de-o lumină neobișnuită. Te-ai născut în această noapte, a douăzeci și șaptea... Ești femeie... Lasă-ți frumusețea să te conducă. Nu mai ai de ce să te temi. Noaptea Destinului îți dă numele de Zahra, floare a florilor, grație, copil al veșniciei, tu ești timpul care zăbovește pe versantul tăcerii... pe culmea focului... printre copaci... pe fața cerului care coboară...

Se aplecă și mă cuprinse... Pe tine te văd, mâna ta se întinde, ah! fiica mea, mă iei cu tine... dar unde mă duci? Sunt prea obosit ca să te urmez... Îmi place cum îți apropii mâna de ochii mei... Se întunecă, se face frig... Unde ești, unde se află chipul tău... Nu mai văd... Mă tragi... acest câmp alb este zăpada? Nu mai este alb... Nu mai văd nimic. Fața ți s-a crispat, ești cuprinsă de mânie... Ești zorită... Oare asta-i iertarea ta?... Zah... ra...

O rază de soare pătrunse în odaie. Totul se terminase. Mi-am eliberat cu multă greutate mâna dintr-a lui. Am tras cearșaful acoperindu-i fața și apoi am stins lumânarea.

3 – O zi foarte frumoasă

Prieteni, din această noapte a Neobișnuitului, zilele au dobândit culori noi, zidurile au captat cântece noi, pietrele au eliberat ecouri îndelung reținute, terasele au fost invadate de-o lumină nespus de vie și cimitirele au tăcut. Cimitirile ori morții. Morții sau recitatorii de versete din Coran, superficial învățate, prost spuse, sau, în orice caz, rostite cu acea convingere a unui trup flămând care se leagănă încoace și încolo ca să ne facă să credem că mesajul este pe calea cea bună.

Totul s-a liniștit sau, mai degrabă, totul s-a schimbat. Îmi era destul de greu să nu fac o legătură între acest bătrîn care tocmai se retrăsese din viață și lumina asta aproape supranaturală ce inunda ființele și lucrurile.

Cum să nu crezi că Noaptea Destinului este o noapte înfricoșătoare pentru unii, eliberatoare pentru alții? Cei vii și cei morți se întâlnesc pe parcursul acestei etape și zgomotele unora acoperă rugăciunile celorlalți. Prieteni! Cine poate deosebi, în această noapte, fantomele de îngeri, pe cei ce sosesc de cei ce pleacă, pe moștenitorii timpului de parveniții virtuții?

Închipuți-vă câteva carete unde sunt îngrămădite trupuri, dintre care unele mai respiră încă și care, din multiple motive, au dorit să fie ale călătoriei. Caretele, trecând, zguduie zidurile, ele sunt trase de iepe robuste care se îndreaptă spre locuri necunoscute. Se spune că în această noapte paradisul este promis candidaților la călătorie, în orice caz celor ce au consimțit să-și ofere averile și cele câteva zile sau săptămâni care le mai rămân de trăit, și să le dea în chip de ofrandă acestei nopți fără stele, când cerul întreg se deschide și pământul se mișcă ceva mai repede ca de obicei. Cei ce veneau să se întindă în carete nu aveau drept avere decât o frântură de timp, care se întindea între o zi și șapte zile. Cei ce nu veneau, continuau să se agațe de bani și de iluzii.

De la fereștrua mea urmăream cu atenție cortegiul. Acesta trebuia să părăsească orașul înainte de răsăritul soarelui. Dimineața acestei zile, a douăzeci și șaptea a postului, semăna întru totul atâtor alte dimineți. Nu trebuia să mai apară nicio urmă

a curăteniei care se făcuse în timpul nopții.

Îl priveam pe tatăl meu, trupul lipsit de greutate, golit de orice substanță, reînapiat materiei brute, spunându-mi că, dacă ar avea un dram de noroc, sufletul lui fi-va într-una din ultimele carete. Sleită dar ușurată, m-am așezat pe marginea patului și-am izbucnit în plâns, nu din cauza tristeții, ci pentru că eram epuizată. Eram eliberată, dar lucrurile nu se petrecuseră așa cum sperasem.

Redevenită femeie, cel puțin recunoscută ca atare de cel ce-mi dăduse viață, trebuia să continui să-mi joc rolul, măcar până îmi rezolvam afacerile privind succesiunea și moștenirea.

Casa era o ruină. Ai fi zis că zidurile mai făcuseră niște crăpături în această noapte. Brusc – în câteva ore doar – totul se schimbasese. Surorile mele făceau pe bocitoarele. Mama, învăluită toată în alb, era în rolul celei îndoliate. Unchii mei se agitau de zor cu pregătirea funeraliilor. Iar eu, închisă în odaie, așteptam.

Era o zi însorită de primăvară. La noi primăvara este un anotimp lipsit de orice griji. Ea tulbură plantele și florile, face mai puternice culorile câmpurilor, adaugă un albastru mai intens cerului, încarcă ramurile pomilor și întoarce spatele femeilor înveșmântate în tristețe.

Și eu eram mai degrabă tristă.

Dar, în acel an, m-am hotărât să-mi alung din minte tot ce mă chinuia și-mi umbrea cu tuș gândurile. Mi se-ntâmpla să râd doar rareori și nicidecum nu eram cuprinsă de veselie. Am vrut atunci să fiu a primăverii.

Prietenii mei! Acum pot să v-o mărturisesc: a fost teribil de greu! Să fii vesel înseamnă să-ți schimbi de fapt chipul, să-ți schimbi trupul, să deprinzi gesturi noi și să dai suplețe mersului tău. Căldura anormală a acestei zile mi-a întărit convingerea: primăvara nu se afla în casă, ea era peste tot în jurul ei. Miresme și parfumuri ajungeau până la mine din casele și grădinile învecinate. La noi dezolarea avea un miros acru și sufocant. Tămâia pe care-o aprinseseră unchii mei era de cea mai proastă calitate. Esența paradiziacă era de fapt un lemn oarecare amestecat cu parfumuri de prost augur. Bărbații care spălau mortul, grăbiți ca întotdeauna, făcură cam în pripă toaleta răposatului și apoi se luară la harță cu unchiul meu care se tocmi îndelung până să le plătească o sumă de nimic. Era rușinos și caraghios în același timp ca, pe fondul psalmodierilor din Coran, să auzi tranzacțiile dintre cei trei spălători și unchiul meu. Am răs pentru că situația era de-

un comic irezistibil:

— Ați spălat mortul și ne-ați curățat buzunarele!

— Un lucru e sigur: în ziua în care o să mori, niciunul dintre noi n-o să vină să te spele, o să pleci cu murdăria pe tine și chiar de-ar fi să intri-n paradis, o să fii refuzat la poartă pentru că puți! Asta-i pedeapsa pe care o merită avarii... Nu te-mbăta cu iluzii, Dumnezeu nu-și pogoară mila asupra lor.

Unchiul meu se făcu palid, bolborosi o rugăciune la iuteală și apoi le plăti celor trei oameni prețul pe care-l pretindeau. Eu îl urmăream de la fereastră și jubilam. O mână îl trase pe unchiul meu într-un colț: era mâna uscățivă a soției lui, maestră a zgârceniei, urii și intrigilor. O femeie, pe care n-o dovedeai cu una cu două. Vă voi vorbi altădată și despre ea căci merită să-i rânduim și ei soarta. Iată cum își beștelise bărbatul care cedase spălătorilor de cadavre.

Trebuia să mai joc rolul fiului invizibil încă o zi, două. Îmbrăcată complet în alb am coborât ca să prezidez funeraliile. Purtam ochelari negri și-mi trăsesem bine pe cap gluga djellaba-lei. N-am scos nici măcar un singur cuvânt. Oamenii se înclinau în fața mea ca să mă salute și să-mi prezinte condoleanțe. Mă sărutau în grijă pe umăr. Îi intimidam pe toți și asta îmi convenea de minune. La moscheea cea mare am fost, bineînțeles, desemnat să conduc rugăciunea pentru mort. Am făcut-o cu o bucurie lăuntrică și cu o plăcere abia disimulate. În sfârșit, o femeie își lua încetul cu încetul revanșa față de o societate a bărbaților destul de lipsiți de vlagă. În orice caz, așa stăteau lucrurile în ceea ce privește bărbații din familia mea.

În timp ce mă prosternam, nu mă puteam împiedica să mă gândesc la dorința bestială pe care trupul meu – pus în valoare de această poziție – ar trezi-o în toți acești bărbați dacă ar ști că își fac rugăciunea în spatele unei femei. Și nu voi vorbi aici de cei care încep să-și manipuleze membrul de-ndată ce văd un fund astfel expus, indiferent că-i al unei femei sau al unui bărbat. Iertați-mi, vă rog, această remarcă, dar ea corespunde, din păcate, realității...

Ritualul funerar s-a desfășurat fără niciun fel de incident. Totul a trecut cu bine. Imaginea cea mai frumoasă pe care o păstrez din această zi este aceea a sosirii la cimitir. Un soare strălucitor adusese o primăvară veșnică în acel loc în care mormintele erau toate năpădite de buruieni de-un verde viu, de maci vrăjiți de lumină și de mușcate răspândite peste tot de-o mână necunoscută. Era o grădină unde prezența neclintită și modestă a câtorva

măslini vechi de secole venea să garanteze pacea sufletelor.

Un recitator din Coran pe jumătate adormit se ghemuise pe un mormânt. Copiii se jucau câțărându-se prin copaci. Doi îndrăgostiți se ascuseră după o piatră de mormânt destul de înaltă ca să se poată săruta în voie fără să-i vadă nimeni. Un tânăr student citea *Hamlet*, plimbându-se pe alei și gesticulând. O femeie în rochie de mireasă descăleca de pe un cal alb. Un cavaler îmbrăcat într-o gandura albastră, tipică Sudului, traversă cimitirul călare pe-o iapă. Părea că este în căutarea cuiva.

Odată ajuns aici, cortegiul se răspândi. Unii își protejau ochii cu brațele, neputând suporta o lumină atât de intensă. Uitaseră de mort. Chiar și groparii începură să caute mormântul pe care nu cu mult timp înainte îl săpaseră.

Copiii vagabonzi care se ținuseră după cortegiu începură să danseze, apoi, evoluând într-un balet, se apropiată încet de cadavru, îl ridicară, se învârtiră pe loc intonând un cântec african, după care, cu gesturi și mișcări lente, îl depuseră într-unul din mormintele săpate în acea dimineață. Nebuni de furie, groparii se repeziră și-i goniră pe copii, amenințându-i cu sapele și lopețile ridicate în aer. Mireasa veni către mine și-mi puse pe umeri superbul ei burnuz brodat cu fir de aur. Îmi șopti la ureche: „El te-așteaptă pe-o iapă albă cu pete cenușii... Du-te, întâlnește-l, nu mă întreba de ce, du-te și fii fericită...” Apoi mireasa dispăru. Să fi fost o nălucire, o apariție, un fragment dintr-un vis, un gol de timp scăpat din cea de-a douăzeci și șaptea noapte, o voce?

Eram încă uluită când un braț puternic mă petrecu pe după talie și mă ridică: frumosul cavaler mă luă pe iapa lui și nimeni nu scoase un cuvânt. Am fost răpită ca în vechile povești. Străbătu cimitirul în galop. De-abia avui timp să arunc o privire spre cadavrul tatălui meu pe care groparii îl scoteau din groapă ca să-l înmormânteze după tradițiile religiei islamice.

L-am văzut pe unchiul meu care, cuprins de panică, ieșea de-a-nădăratele din cimitir.

Era o zi frumoasă, o nespus de frumoasă zi.

4 – Grădina înmiresmată

— O, soare ce acoperi luna, o, lună a lunilor, stea plină de noapte și de lumină, acest burnuz brodat cu fir de aur este locașul tău, acoperișul casei tale, lâna care-ți țese visele, cuvertura groasă

a lungilor nopți de iarnă în care nu voi fi aici... Dar nu te voi părăsi niciodată, am așteptat timp prea îndelungat ca să te părăsesc fie și pentru o singură noapte...

Călătoria a durat toată ziua. Din când în când, îmi vorbea spunându-mi mereu aceleași cuvinte, zicându-mi când „prințesa din sud”, când „lună a lunilor”, când „lumină a zorilor”. Strâns înfășurată în burnuz, stăteam în spatele lui, cuprinzându-i mijlocul cu brațele. Salturile iepei făceau ca brațele mele încrucișate să-i mângâie ușor, într-o mișcare de sus în jos, pântecul lui tare. Încercam o senzație stranie și mă lăsa în voia ei, renunțând să-mi mai pun întrebări, ca atunci când un vis se derulează în scurtul răgaz în care-ai ațipit. Mă urcasem pentru prima dată pe un cal. Însumam astfel emoțiile cu o libertate lăuntrică ce-mi încălzea tot trupul. Aventura era, în primul rând, acest sentiment al stranieții din care se naștea plăcerea. Cu capul sprijinit de spatele lui, am închis ochii și-am început să murmur un cântec din copilărie. Ieri încă ajutam sufletul unui muribund să se înalțe la cer, azi strâng în brațe un necunoscut, poate un prinț trimis de îngerii acestei a douăzeci și șaptea nopți, un prinț ori un despot, un aventurier, un tâlhar la drumul mare, în orice caz un bărbat, un trup de bărbat căruia de-abia îi zărisem ochii căci erau acoperiți de un voal... unul din acei singuratici oameni ai deșertului.

Sclavul de-abia eliberat a fost răpit ca să intre poate într-o nouă închisoare, un castel cu ziduri reci, groase și înalte, păzit de oameni strașnic înarmați, un castel fără uși, nici ferestre, doar cu o singură intrare, una sau două lespezi ce se dau la o parte ca să-l lase să treacă pe acolo numai pe cavalerul ce-și târăște prada după el...

Somnolam. Visam. Uitam tot. O pală de vânt îmi mângâie obrazul, împropătându-l. O lacrimă de bucurie iscată de prospețimea timpului mi se prelinse pe chip. Cerul era albastru, roșu, mov. Soarele avea să se ducă în curând la culcare. În această zi de post nu simțeam nici urmă de foame sau de sete.

Cavalerul meu se opri o clipă și îmi spuse, de parcă i-aș fi cunoscut obiceiurile:

— O să facem un popas, vom trece pe la copii. Cu un pic de noroc, am putea întrerupe postul la ei.

— Care copii?

Nu-mi răspunse.

Satul se găsea într-o mică vale la care se ajungea luând-o pe un

drum semi-clandestin. Pe drum erau puse o mulțime de obstacole și toate erau păzite de copii. De fiecare dată trebuia să spunem cuvântul de ordine, care era compus din patru propoziții, iar întregul era un poem pe care cavalerul meu îl cunoștea la perfecție:

Noi suntem copiii, gazdele pământului.
Suntem făcuți din țărână și-n țărână ne vom întoarce.
Pentru noi, pământeni, fericirea-i scurtă.
Dar câteva nopți de fericire ajung să șteargă mâhnirea.

N-am recunoscut imediat poezia lui Abu-l-Alâ al-Ma'arrî. Citisem în adolescență cartea lui, *Risalat al-Ghufran*, dar nu-mi mai aminteam aceste versuri.

În vreme ce se însera, unul dintre copii se apropie de cavaler și-i spuse:

— Așadar, Șeicule, cum ți s-a părut infernul, ce ți-au spus morții și ce ți-au făcut osândiții?

— După cină o să vă povestesc toată călătoria.

În acest sat nu erau decât copii. Noi eram singurii oameni adulți. Casele construite din argilă roșie erau de-o mare simplitate. Trebuie să fi fost în total vreo sută de copii, fete și băieți. Grădinile în terase erau bine concepute și remarcabil întreținute. Trăiau acolo în deplină autarhie, departe de orice oraș, departe de orice drumuri, departe de orice țară. O organizare perfectă, fără nicio ierarhie, fără poliție sau armată. Nu existau legi scrise. Era o adevărată micuță republică visată și trăită de copii. Eram în culmea uimirii. Cavalerul meu îmi simțea nerăbdarea de-a afla și de-a înțelege. Ne-am dus într-un loc mai ferit, și-a ridicat vâlul și i-am văzut pentru prima dată chipul. În vreme ce-mi vorbea, îi scrutam trăsăturile: ochii mari, căprui, sprâncene dese și bine proporționate, gura fină și o mustață stufoasă, pielea mată și foarte închisă la culoare. Vorbea încetisor și fără să mă privească:

— Am șapte taine. Ca să-ți merit prietenia și să mă fac iertat că te-am răpit în acest mod brutal, ți le voi dezvălui una câte una. Pentru asta va fi nevoie de un timp oarecare, timp în care să ne cunoaștem și să lăsăm prietenia să ne cuprindă inimile. Prima taină a mea este acest sat. Nimeni nu știe de existența lui. Nu viețuiește aici decât cel a cărui inimă a îndurat suferințe și care nu mai păstrează nicio iluzie în ceea ce privește specia umană. În general nu-i cazul să explic pe-ndelete de unde vin rădăcinile acestei taine, dar îți datorez o minimă clarificare pentru a încerca

să-ți potolesc neliniștile.

— Dar nu-s neliniștită.

Era perfect adevărat. Nu numai că nicio temere nu-mi bântuia spiritul, ci încercam acel sentiment profund al concordanței dintre imagine și reflexul ei, dintre trup și umbra lui, dintre vidul ce-mi ocupa nopțile singuraticе și povestea ce-o trăiam cu o încântătoare curiozitate. Eram ca un copil care întreprindea prima lui călătorie. În orice caz, această primă noapte era pentru mine începutul unei surprinzătoare aventuri. Cavalerul meu, căruia toată lumea îi spunea Șeic, trebuia să relateze întreaga lui misiune. El revenise în sat după o îndelungată absență.

Un tip roșcovan cu niște ochișori rotunzi, în vârstă doar de vreo zece ani, veni către mine și-mi spuse:

— Bine ai venit! Sunt împuternicitul cu prietenia și, eventual, cu iubirea.

— În ce constă funcția ta? l-am întrebat.

— Ca să înțelegi într-adevăr cum merg lucrurile în acest sat, trebuie să începi mai întâi prin a uita de unde-ai venit și cum trăiai pe-acolo, de partea cealaltă a văii. În ce ne privește, noi trăim aici sub regimul principiilor și al sentimentelor. Primul principiu este uitarea. Oricât ai fi trăit, o sută de ani ori o sută de zile, când intri aici, trebuie să-ți ștergi totul din memorie. Dacă nu reușești să faci singură asta, avem plante care o să te ajute s-o faci.

— Dar tu, cu ce te ocupi pe-aici?

— Cultiv plantele care prilejuiesc sentimentele de plenitudine și de armonie. Ceea ce ne este comun tuturor celor care ne aflăm aici e faptul că ne tragem cu toții dintr-o mare suferință, dintr-o injustiție; avem șansa să oprim pe loc timpul și să îndreptăm dezastrele. De fapt, acest sat nu este altceva decât o navă. Plutește pe ape învolburate. Nu mai avem nicio legătură cu trecutul, cu pământul ferm. Satul este o insulă. Din când în când, îl trimitem pe Șeic în misiune, ca să culeagă informații. În mod obișnuit se întoarce însoțit de copii abandonați ori doar de cei care-au fugit de-acasă. Este pentru prima dată când ne aduce o prințesă. Fii binevenită!

Roșcovanul îmi sărută mâna și dispăru. O fetiță brunetă, cu părul numai bucle, având aceeași vârstă, veni către mine. Probabil că pentru ei reprezentam o curiozitate. Mă privi un scurt moment fără să rostească niciun cuvânt, se învârti jur-împrejurul meu și-și trecu mâna peste burnuzul care mă acoperea. Apoi, ca și când am fi fost niște vechi cunoștințe, se apropie și-mi șopti la ureche:

— Nu te lăsa înșelată de Șeic, este foarte frumos și știe să te vrăjească. Vei vedea, odată cu trecerea timpului și cu experiența pe care el o aduce, vei ști la ce să te aștepti de la bărbați. Aici nu există această problemă. Suntem copii și așa vom rămâne. Este simplu și comod...

Zărindu-l pe Șeic o luă la fugă, spunându-mi:

— Sper c-o să rămâi cu noi.

La rândul-mi, am început să-i spun cavalerului meu Șeicul. Și totuși, nu era deloc în vârstă, n-avea barbă albă, iar înfățișarea lui era mai curând a unui sportiv plin de dinamism.

Șeicul aducea cina. O supă groasă, curmale și smochine uscate. După un moment de tăcere, mă întrebă ce-mi spusese rășcovianul și, apoi, fetița.

— Nimic, sau mai degrabă tot felul de lucruri ciudate și fără cap și coadă.

Eram atât de obosită încât am adormit pe loc, înfășurată în burnuz. A fost o noapte bântuită de vise care intrau unele în altele ca un șir nesfârșit de cutii goale. Toate se amestecau în mintea mea. Când m-am trezit a doua zi dimineață, eram incapabilă să mai deosebesc visele de viziuni. Ierburile, florile, arborii, păsările, izvoarele, toată natura care mă înconjură îmi stimula imaginația, îmi tulbura simțurile și percepția. Oricum, mă hotărâsem să renunț a mai deosebi realul de imaginar și, mai ales, a mai ști de fapt unde mă aflam, ce făceam și alături de cine trăiam aceste momente.

De la fereastră l-am zărit pe Șeic care căra lemne în vreme ce copiii lucrau pământul, făceau curățenie prin sat sau pregăteau masa. Toată lumea era ocupată, fiecare făcea câte ceva. Am ieșit să vizitez satul la lumina zilei. Unii dintre copiii întâlniți îmi surâdeau, iar alții se opreau și mă salutau cu mâinile împreunate. Am învățat să merg într-un mod firesc, fără să mai fiu crispată, fără să mai fiu stingherită de privirile lor. Surpriza mea a fost nemăsurată: mi-am regăsit o eleganță lăuntrică! Trupul meu s-a eliberat de el însuși. Frângerii și sfori se deznodau încetul cu încetul. Simțeam fizic cum mușchii își pierd din fermitate, metamorfoza se petrecea în timp ce mergeam. Respiram mult mai bine. Mi-am trecut mâna peste sânii mei micuți. Îmi făcea plăcere. Mi i-am masat în speranța că-i văd crescând, ieșind din matca lor, începând să înțepe cu vârfurile lor, cu mândrie, excitându-i pe trecători. Mi-am amintit de vremurile îndepărtate când Lalla Zineb, o femeie voinică ce locuia prin vecini, venea când și când s-o ajute pe mama. Mă lua în brațe, îmi lipea

căpșorul de sâni ei grei și mă strângea la piept, de bucurie ori din dorință. Nu avea copii și soțul o părăsise pentru alte două soții care-i dăruiseră copii cu droaia. Așadar, mă strângea la piept, mă ducea în cârcă, mă bătea ușor cu palma peste obraji, mă prindea între pulpele ei îndepărtate. Eram obiectul, jucăria ei. Transpira și nici nu-și dădea seama cât mă dezgusta acest lucru. Eu nu spuneam nimic. De fapt, acest joc constituia o schimbare față de confortul extrem și micile griji al căror obiect eram în familie.

Într-o zi, tatăl meu intră pe neașteptate și mă văzu zvârcolindu-mă între coapsele grase ale femeii. Se repezi, mă înhață și o palmui pe sârmana Lalla Zineb.

Da, avea sâni imenși. Se revărsau de pretutindeni. Am început să visez la acest gen de abundență, la acest dar al lui Allah, la aceste mormane de carne și de glande.

Mi-am atins sâni. Se iveau încetișor. Mi-am descheiat cămașa ca să-i pot oferi vântului de dimineață, palei ușoare de vânt binefăcător care-i mângâie îndelung. Pielea mi se făcu de găină iar sfârcurile se întăriră. Adierea îmi traversa trupul de sus în jos. Cămașa mi se umfla. Mi-am lăsat liber părul. Pletele mele nu erau prea lungi dar vântul le făcea bine.

Mergeam fără să știu încotro mă îndrept. O dorință nebună puse stăpânire pe mine: îmi scosei serualul, apoi pantalonii, ca să fac pe plac vântului, ca să-mi fac pe plac mie însămi și să simt mâna ușoară și rece a acestei brize matinale trecându-mi pe pântec și deșteptându-mi simțurile amortite.

Mă aflu într-o pădure. Natura era liniștită. Făceam primii mei pași de femeie liberă. Libertatea, era atât de simplu să mergi prin dimineață și să te debarasezi de bandaje fără să pui nicio întrebare. Libertatea era această fericită singurătate în care trupul meu se dăruia vântului, apoi luminii, apoi soarelui.

Mi-am scos papucii.

Tălpile mele fragile se așterneau peste pietrele cu muchii tăioase. Nu simțeam nicio durere. Ajunsă într-un luminiș, m-am așezat pe o movilă de pământ umed. O răcoare urca prin mine ca o plăcere până acum neîncercată. M-am rostogolit prin frunziș. Capul îmi fu cuprins de-o ușoară amețală. M-am ridicat și am fugit până la malul lacului. Nu știam că dincolo de pădure este un lac și un izvor. Dar trupul meu dobândise noi instincte, reflexe pe care natura i le insufla. Trupul meu avea nevoie de apă. Alergai în grabă, îmi scosei cămașa și sării în lac. Nu învățasem niciodată să înot. Era cât pe ce să mă înec. Mă agățai de-o creangă și întâlnei

izvorul. Odată ajunsă acolo, m-am așezat cu spatele în jetul puternic de apă rece și pură. Visam. Eram fericită, cuprinsă de nebunie, nespus de nouă, disponibilă, eram viața, plăcerea, dorința, eram vântul pe fața apei, eram apa înlăuntrul pământului, apa purificată, pământul sfințit de izvor. Trupul îmi tremura de bucurie. Inima îmi bătea cu putere.

Respirația era neregulată. Nu încercasem niciodată atâtea senzații. Trupul meu, care era o imagine plată, golită, devastată, acaparată de aparență și de minciună, regăsea viața. Eram vie. Țipai din toate puterile și fără să țin seama de nimic, urlai: „Sunt vie... vie!... trăiesc!... Suflul meu s-a întors la mine. Urlă în cutia mea toracică. Sunt vie... vie!...”

Băiețandri goi săriră în apa lacului râzând. Mă înconjurară, repetând după mine:

— Este vie... vie...

Alți copii mă așteptau pe mal, ținând în mâini un prosop de baie alb. Mă înfășurară în el și mă purtară pe un fotoliu de răchită până în odaia unde mă primi Șeicul, înveșmântat și el tot în alb. Continuam să tremur de frig și de emoție. Trupu-mi era străbătut de mici frisoane. Eram ostentivă și fericită. Surprinsă și uluită. Întâmplările se precipitaseră brusc. Timpul era nerăbdător. Iar eu treceam peste timp în afara timpului, la hotarul visului.

Șeicul îmi luă mâna și mi-o sărută. Mi-am pus capul pe genunchiul lui. Îmi mângâie părul încă umed și-mi vorbi:

— Sunt fericit că ai găsit izvorul. Era cea de-a doua taină a mea. Acum nu te mai poți întoarce înapoi. Apa izvorului este binecuvântată. Face minuni. Ai găsit izvorul singură și neajutată de nimeni. Ești pe drumul cel bun. Să nu te întorci cu niciun chip. S-ar putea să fie periculos să privești în urmă. Desigur, nu vei fi blestemată așa cum spune legenda, n-o să te transformi într-o statuie de sare sau de nisip. Dar ai putea întruchipa nefericirea. Iar nefericirea înseamnă să fii o greșală, să trebuiască să suporti un destin lipsit de orice bucurie, adevăr sau dorință. Eu știu ce spun, prințesă!

Șeicul tăcu brusc. Ridicai capul și-i văzui lacrimile cum i se rostogoleau pe obraji. Plângea în tăcere, cu ochii închiși. Mă trecu un fior. Mă sculai și-i pusei pe umăr burnuzul brodat cu fir de aur. Bărbatul era parcă pe jumătate adormit și lacrimile continuau să i se scurgă pe obraji. Lacrimi blânde. Care izvorau probabil de departe. Eram intrigată de seninătatea lui, de calmul și supunerea lui în fața acestei revărsări pe care n-o putea nici opri, nici stăpâni.

N-aveam chef să-l deranjez punându-i întrebări. Pe etajeră se afla un caiet mare, cu paginile deschise. Am zărit un scris fin și atent. Desene. Semne, întrebări. Am fost tentată să citesc dar, în cele din urmă, n-am îndrăznit s-o fac. Ar fi fost ceva mai îngrozitor decât un furt. Și, în plus, aveam un presentiment foarte puternic: nefericirea ne dădea târcoale, visul era prea frumos, coșmarul nu va întârzia să se arate.

Patru sau cinci copii invadară încăperea și-mi anunțară ordinul să părăsesc valea:

— Ai provocat lacrimile Șeicului. Poate că ești una din acele ființe ale trecutului care ai contribuit la a-i distruge sufletul, suflarea, viața. Trebuie să pleci înainte ca el să se trezească, înainte de a deveni violent...

Am încercat să mă dezvinovățesc, să le spun că nu i-am distrus nimic, că pur și simplu totul s-a întâmplat de la sine, că nu înțelegeam nimic din toate astea.

Strădanie zadarnică. Copiii aveau priviri răzbunătoare, priviri tulburătoare, pline de ură și de violență. Erau amenințatori. M-am apropiat de Șeic ca să-l trezesc. Dar unul din copii se năpusti la mine și mă trânti la pământ:

— Lasă-l în pace... Poate că este pe cale să-și dea sufletul! Nu-l vom lăsa să dispară iarăși, să ne părăsească din nou ani și ani de zile!

Astfel am fost alungată din acea grădină, zisă înmiresmată. Credeți-mă, prieteni, toate astea nu le-am visat ci le-am trăit.

În noaptea aceea am dormit alături de animale, în staulul de la ieșirea din sat. Nedumerită, impresionată, mi-am petrecut noaptea încercând să-mi explic în fel și chip tot ce mi se întâmplase. Cu cât mă străduiam mai mult să aflu și să înțeleg, cu atât tenebrele se instalau și mai abitir în mintea mea.

La miezul-noptii, băiețandru cu păr roșcovan, acela care mă întâmpinase atât de binevoitor la începutul aventurii mele, intră în staul. Nu m-am mirat. Îl așteptam.

— Nu încerca să înțelegi. O să te-ajut să ieși din această încurcătură. Șeicul este emblema noastră, soarta noastră este legată de-a lui. Dacă el cedează ispitei, suntem pierduți. Între noi și el a fost făcut un pact, un jurământ: să nu încredințăm niciodată unui străin cele șapte taine ale noastre. Cu fiecare taină pe care o dezvăluie, se duce și câte un pic din noi. Ne pierdem culoarea din obraji, apoi ne cad dinții și părul, sângele ni se îngroașă, după aceea vine rândul gândirii să se șubrezească și, la urmă de tot, și

sufletul ne părăsește și cu asta viața noastră s-a dus. Înțelege că tu n-ai nicio vină în toate astea. Ba ești chiar bună. Dar este ceva în tine care provoacă distrugerea. Nu știu ce. Dar o presimt. Probabil că, fără voia ta, adăpostești în tine ceva rău. Iar acest lucru rău se propagă și se hrănește din înfrângerile celorlalți. Cum probabil că ai remarcat, suntem un trib în afara timpului. În asta constă toată puterea și slăbiciunea noastră. Șeicul este singurul care trebuie să rămână închis în timp. El crește, se frământă și îmbătrânește. De aceea ne părăsește uneori. De obicei se întoarce cu semințe care trebuie semănate. De data asta te-a adus pe tine. Aici noi suntem la adăpost de muritori. Asta-i tot ce-ți pot spune. Tainele se cuvine să rămână îngropate. Noi suntem taina, așadar, trăim sub pământ. Satul ăsta nu are nume. Nici nu există. Dar se află în fiecare dintre noi. Plecând de aici, poți să-ți spui că ești o supraviețuitoare.

5 – Oglinzile timpului

Cum pășesc supraviețuitorii? Cu capul plecat, scrutând cu privirea pământul, cu mâinile la spate, urmând un drum ales la întâmplare până când, în depărtare, se ivește o casă cu o lumină slabă în ferestre? Eu, una, am mers să mă întorc din drum. Vreau să uit și să cred că ceea ce tocmai mi se întâmplase era pur și simplu încă o halucinație, un vis întrerupt în care totul se amesteca: înmormântarea tatălui meu și fuga slavei eliberate. Mergeam, mergeam de zor pe drum și nu adresam nimănui niciun cuvânt. De altminteri, nici copiii, nici bărbații pe care i-am întâlnit în cale nu m-au stingherit în niciun fel. Cu toate astea, cred că aveam un aer straniu, eram prost îmbrăcată, cu fața crispată și plină de lacrimi.

La căderea nopții m-am ghemuit cum am putut sub un copac și am plâns în tăcere, fără niciun regret, fără tristețe. Nu cred să fi plâns la moartea tatălui meu, în ziua când a fost înmormântat.

O frază, una singură, spusă de mama, ea care nu spunea niciodată nimic, mi-a venit dintr-odată în minte. Atunci când am auzit-o prima oară, îmi amintesc că mi s-a făcut pielea de găină. Toată suprafața pielii mele a fost străbătută de un fior scurt și tulburător.

Era în perioada când nimic nu se mai lega, în vremea în care tatăl meu simțea apropierea morții, grăbită poate de sentimentul persistent al greșelii și al păcatului. Devenise foarte acru, iritabil,

nerăbdător și lipsit de orice bucurie. Ura clocotea în el, o ură oarbă și plină de violență. Mai mult ca sigur că ura pe toată lumea, începând cu sine însuși. În mod ciudat, pe mine mă cruța. Ba cred chiar că mă iubea. Mă ținea la distanță de brutalitatea ce devenise pentru el singurul mod de comunicare cu semenii. Asistam uneori de la fereastra camerei mele la certuri între el și armata de femei din casa noastră. Era singurul care țipa, amenința și râdea de propria-i supremație. Devenit maniac, nu îngăduia nici cea mai mică neglijență în îndeplinirea ritualului pe care-l impusese. Fiecărei fiice îi revenea un rol: una îi scotea djellaba-ua, alta îi spăla picioarele, o alta i le ștergea, iar celelalte două pregăteau ceaiul. Mama era la bucătărie. Vai de capul celei care greșea cât de puțin! Tata instaurase teroarea și nu era niciodată mulțumit.

Atins de-o bronșită astmatică, refuza să își ia medicamentele. Când i se întâmpla să sufere din cauza lipsei de aer, și se perpelea de durerile din coșul pieptului, acuza întreaga familie că-i fură oxigenul care i se cuvenea. E posibil ca bronhiile să nu-i fi fost bolnave, dar prezența tuturor acestor femei inutile îl enerva, provocându-i sufocarea.

Împotrivindu-se bolii și morții, rezista cu o energie nemaipomenită. Simțea nevoia să exercite această nedreaptă violență asupra alor săi. Descoperise instinctiv că ura era un antidot contra decrepitudinii. Aceasta îl păstra în funcția lui de stăpân ce domnea asupra tuturor și descuraja înaintarea bolii. I se întâmpla uneori să vorbească singur, considerând că nu avea un interlocutor pe măsură în casă. Eu eram altceva. I-ar fi plăcut să mi se destăinuie mie, să-mi vorbească despre problemele care-l frământau, dar nu-i dădeam niciodată ocazia s-o facă. Modul lui de-a se comporta îmi făcea rău. Îl înțelegeam dar nu puteam nici să-l aprob, nici să discut cu el. În timpul ultimelor lui luni de viață, mă aflam deja în plină criză de transformare. Mă zbăteam în propria mea violență, cu intenția fermă de-a ieși cu bine la liman. Să scap într-un fel sau într-altul. Dar cum spune proverbul: „Intrarea în hammam nu-i la fel cu ieșirea!”

În principiu, trebuia să ies din toată această poveste, spălată de oricare din bănuielile pe care le întrețineam cu deplină luciditate asupra propriei mele persoane. Să ies fără mască, într-o pudică goliciune, cu trupul curat, fără ocol și fără nicio ambiguitate.

Mama, o femeie ce alesase tăcerea și resemnarea, mai mult din calcul decât din fatalism, îmi spuse într-o zi când cuvintele foarte dure ale tatii o răniseră profund:

„Fiica mea! Roagă-te împreună cu mine ca Dumnezeu ori soarta să orânduiască astfel lucrurile încât să mor cât timp ești în viață, și să mă mai lase să trăiesc o lună, două, după moartea tatălui tău! Aș vrea să pot respira măcar câteva zile, câteva săptămâni fără el, în cea mai deplină absență a lui. Aceasta este singura mea dorință, unica mea rugăciune. N-aș vrea să plec cât timp mai este el în viață, căci aș pleca de două ori ucisă, prădată într-un mod îngrozitor, umilită. Am hotărât să trăiesc în tăcerea cea mai adâncă, înăbușindu-mi glasul cu propriile-mi mâini. Dar să-mi fie dat un răgaz de timp, chiar scurt, ca să scot un strigăt pentru tot ce-a fost, să scot un strigăt, unul singur, un strigăt izvorât din străfundul sufletului, de foarte departe, de dincolo de nașterea ta, un strigăt care se află acolo, ascuns în pieptul meu. Așteaptă acolo, iar eu voi trăi numai ca să nu mor cu acest strigăt ce mă macină și mă răvășește.

Roagă-te pentru mine, fiica mea, tu care cunoști viața pe ambele fețe, tu care știi să citești în cărți și în piepturile sfinților...”

Uitasem până și sunetul vocii ei. Mama mea, femeia pe care tata o ținea deoparte din cauza nefericitei întâmplări a nașterii mele. Ea îmi spunea „fiica mea”, ca și cum nimic nu se întâmplase vreme de douăzeci de ani. Nu pot spune că o iubeam. Când nu-mi inspira de-a dreptul milă – sentimentul ăsta de rușine amară ori de mânie tăcută – ea nici nu conta pentru mine, cu alte cuvinte, nici nu exista. Obişnuită să n-o văd, uitam că este mama mea. Mi se întâmpla s-o confund cu Malika, bătrâna servitoare, ori cu fantoma unei cerșetoare nebune care venea din când în când și se aciua la noi în vestibul, iar copiii o urmăreau ocărând-o și aruncând în ea cu pietre. Când mă întorceam seara acasă pășeam peste un trup infofolit într-o pătură militară. Nu căutam să aflu dacă era nebuna sau mama mea, alungată din propria-i cameră. Chiar dacă eram impresionată, nu lăsam să se vadă. Închideam ochii. Ca să nu aflu nimic. Ca să nu înțeleg nimic. Și, mai presus de orice, ca să nu trebuiască să vorbesc. Ceea ce se petrecea în mine trebuia să rămână pentru totdeauna acolo. O mulțime de lucruri de spus, de dezvăluit, de denunțat. Și nu aveam nici dorința, nici curajul s-o fac. Din clipa-n care nu mi-am mai putut ține echilibrul pe sârmă, am simțit că am nevoie de timp ca să fac să dispară douăzeci de ani de simulacru. Ca să am parte de-o nouă naștere, trebuia să aștept moartea tatălui și-a mamei mele. M-am gândit c-aș putea să provoc această moarte, s-o grăbesc. Aș fi pus acest păcat pe seama monstrului care eram.

Mama s-a cufundat tot mai mult în nebunie. A fost luată de una din mătușile ei să-și sfârșească zilele în incinta unui marabu³, pe drumul care duce spre sud. Cred că tot simulând crizele de nebunie în timpul cărora sfâșia lucrurile soțului ei, mama a prins, în cele din urmă, gustul lor și nici ea nu mai știa ce face.

Din camera mea de la etaj am asistat la plecarea ei. Cu părul despletit și rochia sfâșiată, țipa și alerga prin curtea casei ca un copil, săruta pământul și zidurile, râdea și plângea în hohote și se îndrepta către ieșire în patru labe, ca un animal ce nu-i dorit de nimeni. Fiicele ei plângeau. Tatăl meu nu era acolo.

Seara, în casă domnea o mare apăsare născută din tăcere și remușcări. Noi, toți, nu eram altceva decât niște străini. Fetele au părăsit casa, refugiindu-se o vreme la mătușile din partea mamei. Așa se face că m-am găsit singură alături de tata și de înfrângerea lui.

Fetele veneau din când în când ca să-și ia diferite lucruri de care aveau nevoie, apoi plecau fără să-l viziteze pe bolnav. Singură bătrâna Malika rămăsese credincioasă casei. Primea în timpul nopții vizita cerșetoarei nebune sau a cărbunarului căruia îi făcea mare plăcere să stea la palavre cu ea. Amândoi erau din același sat.

În ciuda durerii din piept, tata luă hotărârea să postească în timpul ramadanului. După apusul soarelui de-abia de gusta câte ceva. Refuza să-și ia pastilele, așteptând să moară într-o muțenie profundă. Ziua continuam să mă duc la magazin. Puneam ordine în hârtii. Frații n-au venit niciodată să-l vadă. Își făceau socoteala într-un mod cât se poate de simplu: dată fiind existența mea, puteau să-și ia gândul de la moștenire.

Cred că totul era pus în ordine în ajunul celei de-a douăzeci și șaptea nopți a ramadanului.

În sinea mea totul era foarte clar. Nu pot spune că luasem hotărârea, dar știam că după moartea tatei aveam să abandonez totul și să plec. Voi lăsa totul în seama fiicelor și voi părăsi pentru totdeauna această casă și această familie.

Odată cu dispariția tatălui trebuia să se desăvârșească și altceva. Va lua cu el în mormânt imaginea monstrului pe care îl zămislise.

După înmormântare mi-am pierdut toate reperele. Timp de

³ Mică moschee; cuvântul mai înseamnă și sihastru, călugăr mahomedan. (n.tr.).

câteva zile nu am știut nici unde mă aflam, nici cu cine eram. V-am povestit această aventură care avea într-însa totul ca să fie minunată dar care s-a sfârșit în teamă și rătăcire.

După cum știți, într-o noapte m-am reîntors acasă. Am intrat sărind de pe terasa vecinilor. Fetele se întorseseră. Erau îmbrăcate foarte bine, machiate în mod exagerat. Și purtau bijuteriile mamei lor. Râdeau, se distrau împreună cu alte femei venite din cartierul nostru. În mormântarea și doliul au fost pentru ele o eliberare și un prilej de sărbătoare. La urma urmelor, le înțelegeam reacția. Fiice frustrate, ținute vreme-ndelungată departe de viață, descopereau, avide, libertatea. Așa că își lepădau lanțurile cu întreaga isterie pe care o acumulaseră.

În casă erau aprinse toate luminile. Puneau un disc după altul la un bătrân fonograf. Sărbătoarea era în toi. Nu mai lipseau decât niște bărbați ca să le potolească dorința. Un zâmbet îmi trecu pe buze. Oricum ai da-o, nimic din tot ce se petrecea acolo nu mă mai privea, eram de-acum o străină.

Am deschis discret ușa camerei mele, am luat câteva lucruri pe care le-am înghesuit într-o sacoșă și apoi am plecat tot prin terasa vecinilor.

Îmbrăcată într-o djellaba, cu un șal pe cap – purtam părul lung – m-am îndreptat prin noaptea limpede către cimitir. Am sărit peste un zid scund ca să nu fiu zărită de paznic și m-am dus la mormântul tatălui meu.

Era o noapte calmă și frumoasă. Era în ajunul sărbătorii Aid. Pe cer erau neobișnuit de multe stele. Pământul de pe mormânt era încă umed. Am săpat cu mâinile, repede și metodic. Nu trebuia să-l tulbur pe mort și nici să atrag atenția paznicului ori a vreunui profanator de morminte. Când apărură o bucată din lințoiul alb, îndepărtai ușor cu degetele pământul. Trupul era înghețat. Lințoiul era îmbibat de umezeala pământului. Mă trecu un fior. Nu se făcuse frig. Încercam un sentiment în care frica se împletea cu o oarecare neliniște. Mă oprii o clipă și privii fix craniul mortului. Avui impresia că pânda albă se mișca ușor în dreptul nărilor. Continua, oare, să respire ori era doar o halucinație?

Golii repede sacoșa, în care era aproape tot ce aveam, o cămașă bărbătească, un pantalon, o copie după actul de naștere, o fotografie de la ceremonia circumciziei, buletinul meu de identitate, actul de căsătorie cu nefericita de Patima, medicamentele pe care i le dădeam cu forța tatălui meu, niște ciorapi, pantofi, un inel cu chei, o curea, o cutie cu tutun de prizat, un pachet cu scrisori, un

registru contabil, un inel, o batistă, un ceas stricat; un bec, o lumânare pe jumătate consumată...

Voind să închid la loc mormântul, m-am chircit ca să îndes mai bine obiectele și am simțit o durere în piept. Ceva îmi strângea coastele și toracele. Eram bandajele ce-mi înconjurau pieptul pentru a împiedica sânii să înmugurească și să se dezvolte. Am îndepărtat furioasă această deghizare lăuntrică, alcătuită din câțiva metri de fâșii din pânză albă. Le-am desfășurat iar apoi le-am petrecut în jurul gâtului mortului. Am strâns cu putere și am făcut un nod. Eram lac de sudoare. Mă descotorosisem de întreaga mea viață, de-o epocă de minciuni și prefăcătorii. Folosindu-mă de mâini și de picioare îndesai bine obiectele peste cadavrul pe care-l și călcai în picioare la un moment dat.

Am pus la loc pământul. Mormântul își schimbase volumul. Era ceva mai mare. Am tasat totul cu ajutorul câtorva pietroaie, m-am recules o clipă, nu pentru a mă ruga sau pentru a-i cere lui Dumnezeu îndurare pentru sufletul acelui biet om, ci pentru a mă pătrunde de aerul nou pe care îl respiram.

Am rostit câteva cuvinte de felul: „Salut!” sau „Adio, glorie factice, nouă amândurora ne revin viața, sufletul gol, alb, virgin, trupul nou deși cuvântul e străvechi!”

6 – Un pumnal ce-ți mângâie spatele

Am dispărut în noaptea aceea întunecată și fierbinte. Pașii mei nu lăsau nicio urmă în beznă. Am părăsit orașul, făcând un lung ocol. Am preferat să traversez locurile în grabă, parcă zburând la mare înălțime, pentru a nu tulbura somnul liniștit al oamenilor cumsecade. Și bineînțeles că nu mă mai număram printre ei, ba eram chiar un element nesupus și perturbator.

Eram fericită în această noapte de septembrie. Din grădini veneau adieri înmiresmate de iasomie și măceș sălbatic. Aspiram profund aceste miresme și mergeam fără să-mi fac griji pe drumul ce se deschidea înainte-mi. Eram hotărâtă să înfrunt aventura, eram împăcată cu mine însămi. Nu m-am întors nici măcar ca să mai privesc o ultimă dată abisul natal. În mormântasem totul: pe tata și lucrurile mele într-o aceeași groapă, pe mama, într-un marabu la poarta infernului, pe surori, într-o casă care va sfârși prăbușindu-se și acoperindu-le pe vecie. Cât despre unchi și mătuși, aceștia n-au existat nicicând pentru mine, iar începând cu

această noapte nici eu nu mai existam pentru ei, dispăream și n-aveau să mă regăsească niciodată.

Mergeam ținându-mă departe de drumuri. Când mă simțeam obosită mă culcam și dormeam îndeobște sub un arbore. Dormeam firesc, neîncercată de nicio teamă ori neliniște. Trupul meu se aduna în sine însuși și se lăsa treptat în seama unei blânde torpori. Rareori îmi fusese somnul atât de profund și de bun. Eram foarte mirată cât de simplu putea fi totul, cât de mulțumit și fericit poate fi trupul care se îngreunează și se odihnește. Spun toate astea pentru că adesea adormeam cu greutate. Mi se ntâmplase adesea să mă târguiesc îndelung cu noaptea pentru puțină pace, și această pace nu apucam s-o cunosc decât odată cu ivirea zorilor. Și cădeam în sfârșit, doborâtă de insomnie și de oboseală. Nu-mi era teamă de nimic. Nu eram legată de nimic, nu eram ancorată cu nimic. Spiritul nu-mi mai era năpădit de-atâtea întrebări, împovărat cu atâtea lucruri ce trebuiau făcute ori desfăcute. Eram eliberată pe de-a-ntregul? Nu, nu eram încă. Dar simplul fapt că renunșasem la tot și că plecasem cu voința fermă de a nu mă mai întoarce, faptul că rupsesem cu trecutul și urmările lui îmi elibera spiritul de orice urmă de frică.

Eram hotărâtă să-mi închid trecutul aruncându-l într-o comă profundă, să-l fac să se dizolve într-o amnezie totală. Fără regrete ori remușcări. Aspiram la o nouă naștere într-o piele virgină și curată.

Când dormeam în aer liber somnul nu-mi mai era populat de vise extravagante și nici de coșmaruri. Era un somn limpede, lin ca suprafața unei mări liniștite, sau o întindere de zăpadă, plată și nesfârșită. La început am crezut că era urmarea oboselii fizice. Mai apoi am înțeles însă că era somnul din primele clipe ale vieții.

Mi se întâmpla, mai ales în timpul zilei, să mă simt inundată de un val de căldură și de neliniște. Dar asta nu dura niciodată prea multă vreme. Simțeam cum gâtul mi se strânge, mă opream, apoi, încetul cu încetul, totul revenea la normal. Probabil că erau ultimele zvâcoliri ale trecutului atât de apropiat încă, încât putea fi văzut și atins cu mâna. Această stânjenală a trupului se datora singurătății. Mă hotărâsem să o apuc pe drumuri mai puțin umblate. Mâncam la întâmplare și beam multă apă. De fiecare dată când treceam prin apropierea vreunei barăci ori a unei ferme, ceream să mi se dea apă. Mă luau drept cerșetore și îmi ofereau și pâine, și fructe. Când scoteam banii ca să plătesc, oamenii refuzau să-i primească. Li se citea în priviri un fel de milă amestecată cu

neliniște. Nu zăboveam mult pe la ei, plecam înainte de a-mi pune tot felul de întrebări. Mi-ar fi plăcut să vorbesc dar nu știam ce să spun. Oricum, nimeni nu m-ar fi putut înțelege. La ce bun să încep un dialog sau o conversație pe tema timpului?

Și, totuși, într-o după-amiază, când am ieșit dintr-un cătun, după mine s-a luat un bărbat. L-am auzit că-mi spune pe un ton mai degrabă ironic:

— Sora mea, unde se duce sora mea singură-singurică?

Zâmbii și-mi văzui de drum fără să mă întorc.

— Îți dai seama, surioară, încotro te îndrepti? Sora mea se îndreaptă către o pădure deasă unde mistreții așteaptă căderea nopții ca să-și devoreze prada. Mistreții au ghearele din bronz oțelit... colți ascuțiți de fildeș iar nările lor scuiță valuri de foc...

Am simțit cum încep să tremur din cap până-n picioare. Bărbatul ăsta cu glasul lui suav nu mă înfricoșa. Auzisem atâtea despre violurile care aveau loc în pădure. N-aveam niciun chef s-o iau la fugă, nici măcar să-i țin piept acestui om dacă se preschimba într-un mistreț. Nu eram nepăsătoare. Eram curioasă. Un bărbat căruia nici măcar nu-i cunoșteam chipul trezea în mine senzații fizice doar prin câteva cuvinte.

Grăbii pasul. Numai câțiva metri ne mai despărțeau. Îl auzii mormăind câteva cuvinte, ca o rugăciune. Nu mai era vorba de-o fiară ce sfășie trupul unei fete, ci de Dumnezeu și de profetul lui.

Bărbatul repeta întruna această incantație:

— În numele lui Dumnezeu cel îngăduitor și Milostiv, fie ca iertarea și binecuvântarea Domnului să pogoare asupra ultimului dintre profeți, stăpânul nostru Mohamed, asupra familiei și tovarășilor lui. În numele Domnului cel Prea-înalt. Laudă Domnului care a făcut ca imensa plăcere a bărbatului să se afle în lăuntrul cald al femeii. Laudă Domnului care mi-a scos în cale acest trup nubil ce înaintează spre punctul extrem al dorinței mele. Acesta este semnul binecuvântării sale, al bunătății și milosteniei sale. Laudă Domnului, laudă ție, sora mea, care mergi înainte-mi ca să-ți simt parfumul, ca să-ți închipui coapsele și sânii, ca să visez la ochii tăi și la părul tău. O, sora mea, înaintează până la tufișul care va fi adăpostul trupurilor noastre însetate. Nu te întoarce. Sunt expus, lăsat în voia iubirii cu tine sora mea, necunoscuta mea, trimisă de destin ca să stai mărturie slavei lui Dumnezeu asupra bărbatului și femeii care se vor uni la căderea nopții. Îl slăvesc pe Domnul. Sunt sclavul tău. Sunt sclavul tău, nu te opri, soarele coboară încet și odată cu el se face fărâme și

orgoliul meu. În numele lui Dumnezeu cel îngăduitor...

M-am oprit.

Era ca și cum o forță invizibilă mă ținea pe loc.

Nu mai puteam înainta. Am privit în dreapta și în stânga și mi-am dat seama că ajunseseam de-acum în dreptul tufișului. Bărbatul care era în spatele meu nu se mai ruga. Îi auzeam respirația. Niciun cuvânt n-a mai fost pronunțat. Eram scăldată în sudoare, împietrită, înconjurată de arbuști. Am așteptat o clipă. Bărbatul aștepta și el. Nici nu se clintea. Am privit către cer. Căpătase toate culorile asfințitului. Dintr-odată îmi fu nespus de cald. Fără să-mi dau seama mi-am scos djellaba-ua. Pe dedesubt nu aveam altceva decât un serual larg. Mi-am dezlegat părul. Nu era foarte lung.

Am rămas în picioare, ca o statuie. Noaptea se lăsă în câteva minute. L-am simțit pe bărbat apropiindu-se de mine. Tremura și bolborosea niște rugăciuni. Mă apucă de coapse, îi simții limba pe ceafă, apoi pe umeri. Ingenunche. Eu am rămas în picioare, îmi sărută coapsele. Continua să-și țină mâinile pe șoldurile mele. Îmi deznodă cu dinții serualul. Își ținea fața scăldată în sudoare, sau poate în lacrimi, lipită de fesele mele. Delira. Cu un gest brusc mă culcă la pământ. Am scos un țipăt scurt. Îmi astupă gura cu mâna lui stângă. Cu cealaltă îmi ținea fața lipită de pământ. Nu aveam nici forța, nici dorința de-a mă opune. Nu mai gândeam, eram liberă sub apăsarea acestui trup febril. Pentru prima dată un trup se contopea cu al meu. Nici măcar n-am încercat să mă întorc ca să-i văd fața. Toate mădulele îmi vibrau. Era un întuneric beznă. Simții un lichid cald și vâscos prelingându-mi-se pe pulpe. Bărbatul horcăi ca o fiară. Crezui că aud o nouă invocare a lui Dumnezeu și a Profetului. Trupul lui greoi mă ținea lipită de pământ. Îmi strecurai mâna dreaptă sub pântec. Pipăii lichidul care se scurgea din mine. Era sânge.

Fără să încerc să scap din strânsoarea necunoscutului, am fost luată de noapte și purtată într-un somn profund. Mă trezi vântul răcoros al dimineții. Eram goală. Bărbatul dispăruse. Nu eram nici nemulțumită, nici decepționată. Aceasta era oare iubirea? Un pumnal ce-ți mângâie spatele în beznele nopții? O violență care te șfichiue și te-nlănțuie pe la spate ca pe-o țintă la întâmplare, punctată de incantații și de rugăciuni?

Îmi puneam toate aceste întrebări dar nu încercam cu adevărat să verific nimic. Astăzi nici măcar nu mai știu dacă această întâlnire, acest act pe la spate mi-a provocat plăcere ori dezgust. Citisem destule cărți în care se vorbea despre iubire dar nu și

despre sex. Probabil că din pudoare ori din ipocrizie. Această unire a două trupuri mi-a lăsat un gust de nisip printre dinți, căci în repetate rânduri am fost obligată să mușc pământul. Probabil că iubirea avea acest gust și acest miros. Nu-mi dispăcea.

Eram mânjită de sânge pe degete și între picioare, dar nu mă simțeam nici murdară nici pângărită. Gândeam că am fost oferită desişului și pământului.

M-am îmbrăcat și mi-am văzut de drum. Ceva îmi răsună în minte. Sunetul de ciocan pe-un bloc de piatră sau pe o bucată de marmură. Era amintirea bătailor de inimă ale bărbatului.

Așa se face că primul bărbat din viața mea nu a avut chip. N-aș fi suportat să-mi pună tot felul de întrebări. Dacă n-ar fi dispărut odată cu noaptea, aș fi fugit eu.

În ziua aceea n-am întâlnit pe nimeni pe drum. Aveam impresia că toți oamenii pe care-ar trebui să-i întâlnesc vor veni din spate. Asta devenise o obsesie pentru mine.

Seara mi-am făcut intrarea în orașul în care aveam să trăiesc o poveste tulburătoare. Era un oraș mic. Trecându-i pragul am simțit cum mi se strânge inima. Era semn rău. La început am căutat un hammam⁴ ca să mă spăl și să dorm totodată acolo. Era târziu. Femeia la care se făcea plata îmi aruncă o privire îngrozitoare. Îmi spuse:

— La ora asta se vine? Aha, vrei să te descotorosești de toate murdăriile bărbaților?

Nu i-am răspuns. A continuat:

— Tocmai închideam, dar mai sunt acolo vreo două-trei cumetre care zăbovesc. Să termini iute...

Am dat zor. Femeia mă urmări cu privirea. În sala din fund, lângă izvorul cu apă caldă, se foiau două femei impresionant de slabe. Ai fi zis că sunt două surori gemene năpăstuite de soartă. Stătea fiecare într-un colț și-și turnau, cu gesturi automate, mereu și mereu, apă deasupra creștetului. Își delimitaseră teritoriul cu găleți de apă. Am înțeles că nu trebuia în niciun chip să le deranjez. Din când în când se ridicau, se așezau spate în spate, își frecau mâinile, apoi se duceau să-și reia locul fiecare în colțul ei.

M-am spălat în mare grabă. Eram cu capul aplecat când una dintre ele veni în fața mea și-mi vorbi. Îmi spuse hotărât:

— Te săpunesc eu!

Nu mi-am ridicat privirile. Genunchii ei osoși îmi ajungeau la

⁴ Baie publică; băiaș sau băieșiță. (n.tr.).

nivelul nărilor. Am spus:

— Nu, mulțumesc!

— Te săpunes eu, am spus.

Cealaltă se așezase la ușa de intrare pe care o baricadase cu un șir de găleți.

Această propunere probabil că era cu totul și cu totul necinstită. În fața amenințării, am acceptat. Am ccrul voie să iau apă. Am umplut o găleată cu apă fierbinte și-am aruncat-o peste cele două femei, sărind în același timp. Am avut norocul să nu alunec și, într-o fracțiune de secundă, m-am și găsit goală pușcă în fața băieșitei care a început pe dată să urle:

— Ești nebună, o să răcești!

— Nu! Le-am scăpat! Sunt două...

— Ce tot îndrugi acolo? Nu mai e nimeni... Când ai intrat tu ultimele trei tocmai plecau, nu le-ai văzut? Îți bați joc de mine?...

Văzând că tremur toată – eram înghețată de spaimă – ezită o clipă, apoi mă întrebă câte erau.

— Sunt două, nemaipomenit de slabe, filiforme și absolut identice. Au vrut să mă săpunească ele!

— Probabil că ai visat. Ești atât de obosită că l-ai văzut pe diavol împreună cu nevastă-sa!

Îi era și ei frică. Această băieșită care avea un aer răutăcios deveni foarte blândă, rămânând însă autoritară.

— Ai unde să dormi?

— Mă gândeam să te întreb dacă nu pot petrece noaptea aici...

— Aici nici nu poate fi vorba. Nu este deloc confortabil, și apoi riști ca peste noapte să apară iarăși cele două fantome și să te sperie de moarte. O fată așa de drăguță nu trebuie să doarmă pe unde apucă. O să vii la noi. E modest, dar e bine. Locuiesc împreună cu fratele meu. El e mai tânăr decât mine.

7 – Grăsana

Ca să ajungem la casa ei trebuia să traversăm mai multe ulicioare ce dădeau unele într-altele după un plan trasat de cel mai pur hazard sau de voința unui zidar cu mințile rătăcite.

Am trecut pe ulița numită „strada pentru unul singur”, un spațiu atât de îngust încât nu lăsa să treacă decât o singură persoană. Se spune că acolo obișnuiesc îndrăgostiții să-și dea întâlnire. Fiecare pornește de la un capăt, iar ajunși la mijloc nu-și

cedează trecerea și în toiul acestui joc găesc prilejul să se atingă.

Femeia înveșmântată în djellaba, cu fața acoperită de un voal, își ducea o mână în partea de jos a pântecului iar pe cealaltă, la piept. Bărbatul, cu fața la femeie, se oprea o clipă, atât cât să simtă pe față răsuflarea iubitei. „Strada pentru unul singur” devenea atunci un loc pentru întâlniri secrete, cu sărutări și mângâieri pe furate, loc unde trupurile îndrăgostite se ating lin, unde ochii se revarsă în privirea necunoscutului. Alte priviri, ascunse în spatele jaluzelelor, spionau aceste întâlniri.

Pământul era acoperit de murdării.

Fiecare casă își avea grămada de gunoaie în fața porții. Era o duhoare îngrozitoare, dar se pare că asta nu deranja pe nimeni. O pisică gemea, imitând urletele unui copil de care nu se ocupa nimeni. O urmam pe Grăsana cea voinică. Îmi spuse:

— În ce mă privește, mai bine i-ar spune „strada pentru o jumătate”!

Izbi în trecere cu piciorul într-o pisică umflată în pânțe. Aceasta nu miorlăi, ci scoase un urlet de om rănit. Femeia se opri în fața unei porți ferecate cu drugi de fier și lacăte și-mi spuse:

— În spatele acestei porți nenorocirea și-a tot găsit de lucru. I-a făcut mulți copii unei femei sterpe. A provocat secetă în toată regiunea, după care a trimis ploi diluviene. Nenorocirea își avea aici sediul. Era sucursala ei din medina. În această casă locuia un bărbat cu constituție normală dar care copula cu propria-i progenitură. Într-o zi casa s-a năruit peste ei. Nimeni nu i-a dezgropat. Toate ușile și ferestrele au fost zidite iar apoi totul a fost acoperit cu nisip și ciment. Sunt cu toții acolo, mama, tatăl și copiii, pământul și focurile iadului îi unesc pe vecie. După aceea, nenorocirea s-a îmblânzit. Nu a încetat să se manifeste, fără a mai stârni, însă, catastrofe.

Mă întrebam de ce îmi istorisea mie aceste povestiri sinistre. Eram curioasă să știu ce mă putea aștepta pe mine, nu ce se întâmplase în spatele zidurilor de pe aceste ulicioare. De fapt, ea îmi prezenta vecinii.

— Acolo locuiește o familie despre care nu se poate povesti nimic. El este tăbăcar. Nimeni nu se-ncumetă să dea mâna cu el. Răspândește o asemenea duhoare...

Iar acolo trăia un cal, de unul singur...

Aici nu-i nimeni, nu se știe de ce... O casă părăsită e ca o poveste fără sfârșit...

Acolo, lăptăria. Acum transformată în școală coranică, aici își

ține Consulul cursurile. E foarte aproape de casă.

Casa avea două niveluri. Nu era foarte mare, dar le domina pe celelalte. Pe timp de vară oamenii locuiau pe terase. Grăsana mă instală într-o camera mobilată și decorată cu elemente tradiționale. Îmi porunci să aștept și să nu fac nicio mișcare.

Priveam pereții. Umezeala desenase pe suprafața lor pete care semănau cu chipuri omenеști pline de zbârcituri. Cu cât mă străduiam să le rețin, cu atât ele-mi fugeau din fața ochilor. În mijlocul peretelui atârna portretul unui bătrân cu turban. Avea un aer bolnav, fotografia în alb-negru fusese retușată cu câteva culori. Totul îmbătrânise, hârtia, roșul adăugat pe buze, albastrul turbanului, nuanțele pielii. Timpul își desăvârșise opera și reinstaurase pe acest chip oboșeala ce-l stăpânea în momentul când fusese fotografiat. Probabil că era tatăl sau bunicul, și avea în priviri o tristețe nemărginită. Un om privea pentru ultima dată lumea. Îndelungata lui viață trebuia să fi fost străbătută de nefericire.

Grăsana mă trezi din aceste gânduri, spunându-mi:

— Este tatăl nostru. N-a avut parte de fericire, și nici noi nu ne putem lăuda cu așa ceva. Fotografia a fost făcută cu puțin timp înainte de moartea lui. Gata cu asta. Consulul o să te vadă mâine...

După o scurtă ezitare și un zâmbet abia schițat, ea se corectă:

— Mai bine zis, tu îl vei vedea mâine. Să mergem să mâncăm ceva. Nu știi de ce, dar îmi inspire încredere. În general, sunt o fire neîncrezătoare. Dar de cum te-am văzut, m-am gândit că noi două ne-am putea înțelege. Am uitat să te întreb dacă ai chef să-ți gădesc ceva de lucru, în sfârșit dacă accepți...

— Sunt absolut disponibilă. Orice mi s-ar întâmpla, îmi convine. Despre ce este vorba?

— Să te ocupi de Consul.

— Este bolnav?

— De fapt nu-i chiar boală. Este orb. Și-a pierdut vederea pe când avea patru ani, după o stare febrilă care era cât pe ce să-l doboare.

Am primit.

— O să-ți dai seama cu timpul ce ai de făcut. Nu știu nimic despre tine și cu atât mai bine. Dacă din nefericire o să ne trădezi, o să mă mai întâlnești în drumurile tale. Eu, una, renunț cât ai zice pește la orice scrupul. Am sacrificat totul pentru fratele meu... Țin nespus de mult ca pacea să domnească și de acum înainte în

această casă.

În timp ce vorbea, eu priveam aiurea gândindu-mă la tata și-l revedeam stând în picioare în fața intrării în casă și dojenind-o pe mama. Cred că tonul sec al Grăsanei a fost acela care mi-a amintit de tata.

Unii oameni urlă atunci când te amenință. Mânia le tulbură sentimentele. Și există alții care vorbesc fără să ridice câtuși de puțin tonul și tot ceea ce spun te atinge și mai tare. Grăsana era genul care nu numai că nu se complăcea în a-și face muștrări de cuget din orice dar, în plus, era și capabilă să pună în aplicare ce spunea.

Voinică, brunetă, cu un șezut impresionant – de unde și numele de Grăsana – n-avea vârstă. O față cu pielea netedă, mată. Corpolența nu constituia un handicap ci un atu pentru meseria pe care o exercita. La hammam Grăsana ocupă un post strategic invidiat de Serviciul de informații generale. Căci ea știe totul, cunoaște toate familiile din cartier, intervine uneori în intrigile unora și altora, prilejuiește căsătorii, mijlocește întâlniri...

Este registrul și memoria cartierului, femeia ce păstrează tainele și mărturiile, temerile și afecțiunile oamenilor. Ea selectează pe cele ce intră, are grijă de lucruri și întreține focul în cuptorul de lângă hammam. Are sâni imenși care-i înspăimântă pe copii dar sunt căutați de adolescenții ce visează să-și vâre capul sub greutatea lor. Rareori măritată, văduvă ori divorțată, Grăsana nu are o adevărată viață de familie. Îi este rezervat un loc mai în afara societății și nimeni nu-și bate capul să afle cum sau cu ce fantomă își petrece nopțile. I se atribuie atunci o viață imaginară în care va fi incestuoasă și homosexuală, ghicitoare în cărți și vrăjitoare, o fire perversă și abominabilă.

A fost o vreme când Grăsana, această femeie care acum de-abia poate urca scările, a fost tânără, a avut un iubit sau poate chiar un soț. A avut și ea zestre, o casă a ei și bijuterii. Probabil că era subțirică, poate chiar frumoasă.

O priveam și încercam să scot la iveală din acest trup gras și obosit imaginea tinerei fete care fusese cândva. Apoi totul se răsturnase doar în câteva secunde. Întreaga lume pierise în cutremurul de pământ. Și se trezise în mijlocul dărâmăturilor împreună cu fratele ei traumatizat și cu ochii stinși pentru totdeauna.

Mi-a spus această poveste într-o seară când nu reușeam să închidem ochii. Consulul sforăia dar noi, noi așteptam sosirea

dimineții ca să mergem să căutam clătite și mentă pentru ceai. Nu mi-a mărturisit nimic din viața ei de dinainte de catastrofă. Îmi plăcea să mi-o închipui fericită într-o casă, un adevărat cămin, alături de un bărbat. Și poate că în acea noapte nu se găsea la Agadir, ci în altă parte, cu un soț care o bătea și se ducea adesea la alte femei. Poate că fugise cu o nepoată sau cu o verișoară, undeva departe, în afara țării, fără să-i mai dea niciodată vreun semn de viață.

N-am spus nimic. Uneori îi descifram în privire urmele umilinței:

— Da, am fost o femeie părăsită! Am fost aruncată pe drumuri și, cum spune proverbul: „Nicio pisică nu fuge dintr-o casă unde-i o căsnicie...” Dacă a plecat înseamnă că a avut motive serioase. „Știi tu cum se păstrează un bărbat? Cu asta și cu asta, mi-a spus mama punându-și o mână peste partea de jos a pântecelui și cealaltă peste fese. Acum cine să mai dorească un trup care a fost deja folosit fără să fi servit cum trebuie? Nimeni ori toată lumea. Cine, ce să facă cu o femeie divorțată dar încă măritată, cu o văduvă fără un soț defunct și nici moștenire, cu o soție fără cămin? O povară uriașă, un munte peste pieptul meu. Ce să le răspunzi rudelor și vecinilor? Fiica mea nu i-a dăruit destulă plăcere soțului ei, iar el s-a dus să caute în altă parte ceea ce n-a găsit în patul legitim? Nu, este prea mult, este prea mult...”

Zicea că a plecat în lume ca să nu mai fie nevoită să audă astfel de reproșuri, să nu mai fie ființa părăsită, condamnată la jigniri și dispreț. Frățiorul a urmat-o, agățându-se de poalele djellaba-lei ei, plângând și implorând-o. Au rătăcit de colo-colo, îndurând mari privațiuni. Foamea, frigul și boala i-au înconjurat. Copilul și-a pierdut vederea, probabil din cauza unei trahome⁵. Ea spăla rufe pe la familiile celor bogați, făcea mâncăruri cu ocazia nunțurilor și botezurilor. Și-a crescut fratele de parcă ar fi fost propriu-i fiu. Dorea pentru el o viață mai bună, se zbătea să-i obțină o bursă de la Asistența publică. El a devenit învățător și preda Coranul copiilor din cartier.

Ea ar fi vrut să devină ministru sau ambasador. Dar el era doar consul într-un oraș imaginar al unei țări fantomatice. Ea îl numi în acest post. El acceptase „ca să n-o mânănească”, așa cum îmi va mărturisi mai târziu. Intrase în joc. Ea era mulțumită iar el nu o contrazicea niciodată.

⁵ Boală de ochi caracterizată prin excrescențe granulare pe suprafața interioară a pleoapelor. (n.tr.).

Se instituisese între ei un raport marcat de convenții tacite care se exteriorizau printr-un ritual cotidian ce făcea din frate și din soră un cuplu foarte ciudat, însoțit de o ambiguitate ce încurca urmele ca într-un joc teatral.

La început am crezut că se amuzau sau că vor să mă distreze pe mine. Uneori erau tiranici, dar alteori se lăsau în voia unor efuziuni romantice. Foloseau un vocabular înflorat chiar și atunci când țipau.

Ritualul cel mai important avea loc dimineața. Ca să-l trezească pe Consul, Grăsana începea să cânte încetișor, apoi apropiindu-se de ușă murmura versuri:

Gazela mea, ficățelul meu,
iubirea mea, inimioara mea,
frumoasa mea, prințul meu, l
umina ochilor mei
deschide-ți brațele... etc.

Nu-și precupețea timpul. Și întotdeauna îl trezea cu multă blândețe. Îi aducea adesea flori; iar prima întrebare pe care el i-o punea nu se referea la parfumul acestora ci la culoarea lor. Pipăia una, apoi spunea: „Acest roșu este prea aprins”, sau: „Acest galben este plăcut la pipăit”.

Ea îi săruta mâna. Dacă nu și-o retrăgea, însemna că se găsește într-o dispoziție bună și că-i dă binecuvântarea lui pentru întreaga zi. După aceea se închideau amândoi în camera de baie unde ea îl bărbierea, îl parfuma și îl îmbrăca. Ieșeau apoi, el ținând-o de mână, și înaintau încet salutând în cale o mulțime imaginară.

La început de-abia mă abțineam să nu râd. Apoi m-am prins și eu în joc și jucam rolul acestei mulțimi imense care se cățăraseră sus de tot ca să poată saluta perechea princiară.

Eram așezată pe unul dintre taburetele din jurul mesei joase unde se servea micul dejun. Îi auzii pe culoar glasul care spunea următoarele cuvinte:

— Simt că în casă se află o floare. Are nevoie de apă... de ce nu mi-ai spus?

Când intrară, m-am ridicat în picioare ca să-l salut pe Consul. Mi-a întins mâna să i-o sărut. I-am strâns-o doar și apoi m-am așezat la loc.

— Floare, poate, dar cu siguranță rebelă! spuse.

Am zâmbit. Grăsana îmi făcu semn să mă ridic în picioare ca și

când ar fi vrut să-mi spună: „Nu se cuvine să mănânci la aceeași masă cu Consulul.”

Ne-am luat amândouă micul dejun la bucătărie, în cea mai deplină tăcere.

— Casa noastră este tot ce avem, îmi spuse Grăsana. Trebuie s-o conduc și s-o feresc de privirile necuviincioase și invidioase. Eu mă îngrijesc de toate cele. Trebuie să prevăd totul și mai ales să mă îngrijesc să nu-i lipsească nimic Consulului.

Câștigăm suficient pentru a trăi. Uneori sunt reținută la hammam și mă gândesc la Consul. Se plictisește, desigur. Atunci dă drumul la radio. Este un semn rău. Când pune în funcțiune mașinăria asta înseamnă că este enervat. Cum nu mai pot să fiu bărbat la hammam, femeie acasă, și mi s-a întâmplat să fiu și una, și alta în amândouă locurile, contez pe ajutorul tău. Lucrurile trebuie să fie cât se poate de clare: Consulul are nevoie de o prezență care să-l liniștească atunci când eu lipsesc de acasă. Seara îi place să i se facă lectură. Eu nu știu să citesc. Așa că inventez fel de fel de povești. Când nu-i plac, se enervează, crede că-l tratez ca pe-un copil. Am epuizat toate poveștile pe care le știam. În ultima vreme a devenit brusc nerăbdător, imprevizibil, până la limita răutății. Sufăr din cauza asta. Am neapărat nevoie de un ajutor. Programul este, practic, același în toate zilele săptămânii: dimineața este la școala coranică, după-amiaza își face siesta iar seara este liber. Te vei ocupa de el seara.

8 – Consulul

În prima săptămână am fost cuprinsă de o ciudată somnolență. Parcă mă găseam în altă parte. Dormeam fără vise. Mă sculam și rămâneam în casă, târâindu-mă ore în șir, singură cu acele obiecte învechite, cu covoarele rărite până la fibră și portretul tatălui atârnat deasupra comodei. Îl priveam vreme îndelungată, până începeau să mi se-mpăienjenească ochii. Îmi plăcea această stare de lenevie și de singurătate când nu trebuia să dau nimănui socoteală.

Seara, când se întorcea Consulul, eram trezită de-a binelea. Ziua, timpul se dilata și-mi oferea un hamac în care să mă întind și să-mi urmăresc reveriile. Cu ochii larg deschiși fixam tavanul și sinuozitățile pe care le desena umezeala. Trecutul puneă stăpânire pe mine, imagine după imagine. Nu puteam să mai țin piept

iureșului atâtor amintiri. Aveau, toate, aceeași culoare, aceea a tușului sepie. Glasuri, țipete și suspine le însoțeau într-un cortegiu unde mă vedeam copil dar nu așa cum mă fabricaseră unii și alții.

În fundul casei celei mari exista o încăpere, un fel de pod în care se păstrau proviziile de grâu, de ulei și de măsline pentru iarnă. O cameră fără ferestre, întunecată și rece, unde domneau șoarecii și frica. Tata mă închisese o dată acolo. Nu mai știu din ce motiv. Tremuram de mânie și de frig. Imaginea acestei încăperi neprimitoare mi se impusese de prima dată. Ca s-o alung, i-am invocat, din hamacul meu, pe tata, pe mama, și pe cele șapte surori ale mele și le-am făcut semn să intre în încăpere, am încuiat de două ori ușa, am improșcat peste tot cu petrol și am aprins un băț de chibrit. A trebuit să reiau de mai multe ori această operație din cauza umezelii și a vântului ce stingea flăcările. Vălvătaia se răsucea în jurul familiei mele fără s-o atingă câtuși de puțin. Erau cu toții uniți în această încercare și așteptau nemișcați sfârșitul acestei glume.

Am făcut un gest cu mâna și-am alungat această imagine, încercând să mă agăț de altceva. Dar toate reveriile mele erau la fel de sinistre.

O stradă îngustă și pustie. Pe zid, pietre ieșite în afară ca niște rodii uscate. În locurile netede, albite de var, silabe, desene obscene, graffiti. Părinții însoțiți de copii evită să treacă pe acolo. Pe această stradă, nu mai largă decât un mormânt, l-am întâlnit pe tatăl meu. Am dat nas în nas cu el, și nu priveam către cer, ci descifram cuvintele și desenele zgâriate pe zid. Nu i-am vorbit. Citeam cu glas tare ce era scris pe zid: „Iubirea e un șarpe care se strecoară între coapse”... „Coaiele sunt niște mere dulci”... „Pula mea se scoală înaintea soarelui.” Tata, care era lipit de zid, era cu capul chiar între niște enorme coapse desfăcute. L-am împins cu mâna un pic mai încolo și-am văzut, desenat cu precizie, un vagin cu dinți. Deasupra era scris: „Dinții plăcerii”. Un trup înaintea, singurul membru vizibil este sexul lui, glandul este un cap de mort, întregul trup este un sex care merge, zâmbitor și nerăbdător. Desenul era înconjurat de nenumăratele denumiri ale sexului feminin: portița, binecuvântarea, fisura, nefericirea, cerșetoarea, locașul, furtuna, izvorul, cuptorul, isprava, cortul, fierbințeala, cupola, nebunia, deliciul, bucuria, văioaga, răzvrătita... Le-am silabisit, una câte una, și le-am strigat la urechea tatălui meu al cărui chip se făcuse ca varul și era lipsit de orice expresie. L-am scuturat voind parcă să-l trezesc. Era înghețat și livid, mort de

multă vreme.

Această stradă îngustă, stradă a rușinii, ducea la prăpastie. Eram nespus de curioasă. Voiam să merg până la capăt. Strada fusese părăsită de locuitori, căci se zvonea că dă de-a dreptul în iad, că te conduce într-o curte în care craniile morților sunt expuse precum niște lubenițe. Nimeni nu mai trecea pe această stradă. Stradă blestemată unde se refugia, din când în când, câte-un mort scăpat din infern.

Știam că tata, în ciuda tuturor rugăciunilor și jurămintelor lui, avea să-și petreacă o vreme în infern. Acum am această certitudine. Trebuie că se află acolo și-și ispășește păcatele. Probabil că într-o bună zi îl voi întâlni, fiind sursa principală a păcatelor sale. Dar până când să ajung acolo, voi trăi, e-un lucru hotărât...

Eram cufundată în gânduri de felul acesta când îl văzui pe Consul că intră în bucătărie. M-am ridicat în picioare. Mi-a făcut semn cu mâna să mă așez la loc. Am rămas înlemnită.

A început să pregătească un ceai de mentă. Măinile lui știau locul unde se găsea fiecare lucru. Nu ezitau câtuși de puțin, nu bâjbâiau primprejur, ci se duceau direct spre obiectul căutat. Odată ceainicul pregătit, îmi spuse:

— Ești așa de bună să pui puțină apă la încălzit?

Nu se atingea niciodată de foc. Când apa dădu în clocot, se ridică și o vărsă în ceainic. Stinse gazul și lăsă ceaiul să stea o vreme. Așezându-se, îmi spuse:

— Ceaiul ăsta nu o să fie prea grozav. Te rog să mă ierți. Menta nu este proaspătă. Am fost neglijenți și am uitat să cumpărăm... Poți să-l servești acum.

Ne băurăm ceaiul în tăcere. Consulul avea un aer mulțumit, îmi spuse:

— Nu este ora ceaiului, dar simțeam o nevoie imperioasă să beau ceai, uite-așa. De-aia am venit. Sper că nu te deranjez. Aș fi putut să cer să mi se aducă un pahar cu ceai de la cafeneaua din colț, dar aveam chef să-l beau aici.

Nu știam ce să-i răspund. Îmi spuse:

— De ce roșești?

Mi-am dus mâinile la obraji; erau fierbinți; probabil că roșisem. Eram impresionată de eleganța și grația gesturilor sale. Nu îndrăzneam să-l privesc în față; părea că este înzestrat cu un alt simț care-i dădea de știre despre tot ce se întâmplă într-un mod

rapid și direct. M-am îndepărtat puțin și l-am studiat. Nu știu dacă era frumos dar avea, cum se spune, o anume prezență. Nu, mai mult decât atât... Era... Mă intimidă.

După ceai se ridică:

— Trebuie să plec, puștii sunt teribili. Încerc să-i fac să învețe Coranul pe dinafară ca și când ar fi vorba de o poezie frumoasă, dar îmi adresează întrebări care mă pun în mare încurcătură, cum ar fi: „Este adevărat că toți creștinii vor ajunge în iad?” sau „Dacă islamismul este cea mai bună dintre religii, de ce-a așteptat Dumnezeu atâta timp ca s-o răspândească în lume?” În loc de orice răspuns eu repet întrebarea și ridic privirea în tavan: „De ce islamismul a apărut așa de târziu?”... Poate că tu, poate că tu știi deja răspunsul?

— De mult timp mă tot gândesc la asta. Dar, înțeleg, sunt ca și dumneata, iubesc Coranul ca pe o splendidă poezie și mi-e groază de cei ce se foloseau de el ca niște paraziți, exploatându-l și limitând libertatea gândirii. Sunt niște ipocriți. De altminteri, Coranul vorbește de asta...

— Da, înțeleg... înțeleg...

După ce tăcu o vreme cită versetul 2 din sura cu titlul „Necredincioșii”:

— „Își făcură un voal din făgăduințele lor. Îi abat pe oameni de la căile izbăvirii. Acțiunile lor se desfășoară pe muchia nelegiuirii”. Credincioși fanatici ori necredincioși. Nu are nicio impotanță, se aseamănă între ei și inima nu-mi dă ghes să-i frecventez.

— Eu i-am cunoscut bine. Înainte, am avut de-a face cu ei. Invocă religia ca să zdrobească totul în cale și să-și asigure dominația. Iar eu invoc acum dreptul la libertatea de a gândi, de a crede sau de a nu crede. Acest lucru nu privește decât propria mea conștiință. Pentru libertatea mea m-am târguit deja cu noaptea și cu fantomele.

— Îmi place când zâmbești.

Schițasem într-adevăr un zâmbet timid în vreme ce vorbeam despre noapte. Îmi ceru să-i dau o batistă curată. Își scoase ochelarii negri și îi șterse meticulos cu batista.

Înainte de a pleca, se opri o clipă în fața oglinzii, își aranjă djellaba-ua și se pieptănă.

Am pus puțină ordine în lucrurile casei iar apoi m-am retras în camera de baie. Aici nu exista nici lavabou, nici cadă pentru făcut baie, ci doar niște chiuvete așezate sub robinetele cu apă rece. M-am uitat la chipul meu într-o oglinjoară. Slăbisem. Săniile aveau

vârfurile ascuțite. Mi-am trecut mâna printre coapse. Aveam încă dureri. Nu mai eram fecioară. Degetele mele pricepute îmi confirmară ceea ce bănuiam. Întâlnirea din pădure fusese brutală și bezmetică. Amintirea ei nu purta pecetea vreunui sentiment sau judecăți oarecare. Pentru mine nu era decât încă o întâmplare printre atâtea altele pe care le-am trăit fără să dramatizez nimic. Lucrurile trecuseră probabil prin trupul meu fără să-mi lase răni. Mi-am spus toate acestea în cea mai deplină seninătate. M-am datat exercițiilor care aduc uitarea. Era esențial pentru mine să nu mai fiu stânjenită de cei douăzeci de ani de viață disimulată, să nu mai privesc înapoi și să dau cu piciorul haitei de amintiri ce alerga după mine, care mai de care mai de nemărturisit, mai execrabilă și mai de nesuportat.

Știam că aveam să fiu hărțuită o vreme de acel ghem de sfori înnodate. Ca să le înlătur, să le îndepărtez, trebuia să mă abstrag, să nu fiu acolo când aceste amintiri insistente băteau la poarta somnului meu. Așa se face că m-am hotărât să mă ocup serios de cele ale casei și de Consul, să devin o adevărată femeie, să-mi cultiv sensibilitatea și să-i redau trupului meu blândețea de care fusese privat.

În camera Consulului lumina pătrundea prin două ferestre. Era curată, ordonată, plăcută și decorată cu mult gust. Țesăturile erau în mai multe culori, iar un covor berber conferea căldură și un aspect vesel acestei încăperi. Alături de pat se găsea o mică bibliotecă pe rafturile căreia erau cărți în alfabetul braille. Pe noptieră se aflau un ceas deșteptător, o fotografie reprezentându-l pe Consul și pe sora lui, o scrumieră, o carafă de apă și un pahar. În fundul camerei, o masă pe care era așezată o mașină de scris din care ieșea o pagină dactilografiată doar pe jumătate. M-am abținut și n-am citit nici măcar primul rând. Dar eram tare curioasă. M-am îndepărtat, apoi am încercat să descifrez câteva cuvinte. După cum era folosit spațiul am dedus că trebuie să fie un jurnal intim. Pe masă, un dosar roșu în care se găseau câteva foi. Am simțit cum roșesc. Îmi era rușine. Mi-a fost ciudă pe mine că am descoperit acest secret. Consulul ținea un jurnal, probabil fără știrea surorii lui.

Seara s-a petrecut primul incident de la venirea mea în această casă. Grăsana a sosit încărcată de cumpărături pentru cină și s-a dus direct la bucătărie. Când intră, văzu ceainicul încă plin cu mentă și cele două pahare pe care uitasem să le clătesc, își lăsă jos coșul, apoi mă întrebă dacă venise cineva pe-aici în timpul zilei. I-

am spus că nu venise nimeni.

— Dar cine a băut ceai?

— Consulul și cu mine.

— În timpul zilei Consulul nu bea niciodată ceai acasă.

— Ba da, a venit în timpul dimineții și l-a pregătit chiar el. De alminteri, poți să-l întrebi și-o să-ți povestească cum s-a petrecut totul...

— Nu. Are de lucru în camera lui. Nu trebuie să-l deranjăm. A fost bun ceaiul?

— Da, nu prea dulce, așa cum îmi place...

Din camera lui, Consulul comenta:

— Ceaiul a fost bun iar clipele petrecute cu Musafira noastră au fost și mai bune!

Grăsana tăcu. E clar că nu era în toane bune. Am vrut s-o ajut. Refuză și-mi spuse să mă duc să-l spăl pe Consul pe picioare.

— E ora convenită. Pune apa la încălzit și pregătește prosopul și parfumul.

Nu spălasem niciodată un bărbat pe picioare.

Consulul, așezat pe un fotoliu, întinse piciorul drept ca să-l masez, în vreme ce stângul se înmuia în apa caldă. Nu mă pricepeam, l-am masat prost. Fără să se enerveze, îmi luă mâna și mi-o masă ușor.

— Nu trebuie să freci și nici să apeși. Masajul este ceva ce se face în doi, o mângâiere ce trece prin piele și ajunge să circule înăuntrul însoțită de scurte înfiorări deosebit de plăcute.

După această lecție, am îngenuncheat și am încercat să găsesc gesturile convenite. Picioarele lui nu erau mari. Probabil că purta măsura treizeci și nouă. L-am masat încetșor. Era vizibil mulțumit. Zâmbea și exclama întruna cu multă plăcere: „Allah! Allah!”

În ciuda incidentului cu care începuse seara, cina s-a desfășurat în liniște. Grăsana era obosită. Se ridică și-mi spuse:

— O să-i citești.

— Nu, în seara asta nu, spuse Consulul. În seara asta voi continua cu Musafira noastră discuția începută în timpul dimineții.

Mă rugă să-l urmez pe terasă.

— Aici serile sunt blânde și frumoase, mai cu seamă în acest anotimp când vara se-apropie fără grabă de sfârșit. Și îmi place nespus atunci când cerul este complet acoperit de stele. Peste două zile va fi lună plină. O să vezi ce frumos este.

Pe terasă erau un covor și două perne. Orașul nu se cufundase încă în somn. Pe terase puteai zări peste tot oameni care luau cina sau jucau cărți. Tocmai îi priveam când Consulul îmi spuse să-mi îndrept atenția către cea de-a treia terasă din dreapta noastră.

— Sunt acolo?

— Cine?

— Niște tineri, un bărbat și o femeie, necăsătoriți. Se întâlnesc adesea pe terasă ca să se iubească. Se sărută, se îmbrățișează, își șoptesc la ureche cuvinte dulci. Când mă simt singur, vin aici și știu că ei îmi țin companie. Ei nu mă zăresc. De altminteri, nici eu pe ei. Dar îi simt și-i îndrăgesc nespus. Ei reușesc să fure câteva ore de fericire. Iar eu sunt mulțumit că-s martorul discret al acestei fericiri. Cred că înțelegi, mi se întâmplă uneori să trăiesc prin procură. Nu-i foarte grav. Doar că n-ar trebui să se repete prea des. În sfârșit, nu vreau să te plictisesc cu micile mele povești. Despre ce vorbeam astăzi dimineață?

— Despre islamism.

— Islamism! Poate că suntem nedemni de noblețea acestei religii.

— Dar nu e bazată orice religie pe sentimentul de vinovăție? Eu, una, am renunțat, sunt dintre cei care au renunțat în sensul mistic, oarecum asemeni lui Al Hallaj.

— Nu prea înțeleg...

— Am rupt cu lumea, în orice caz cu trecutul meu. Am smuls totul din mine. Sunt o dezrădăcinată voluntară, și încerc să fiu fericită, adică să trăiesc după posibilitățile mele, împăcându-mă cu propriul meu trup. Mi-am zmulș rădăcinile și măștile. Rătăcirea mea nu poate fi oprită de nicio religie. Merg înainte, străbat miturile, indiferentă...

— Asta-i ceea ce se cheamă libertate...

— Da, să renunți la tot, să nu posezi nimic ca să nu fii la rândul ți posedat. Liber, asta înseamnă să fii disponibil, luând-o înaintea obstacolelor, poate chiar înaintea timpului.

— Îmi amintești de această frază din Zen: „La origini, omul nu are nimic.”

— E adevărat, la origini omul nu are nimic, și ar trebui să nu aibă nimic nici la sfârșit. Or, omului i s-a inoculat nevoia de-a posedea: o casă, rude, copii, pietre, titluri de proprietate, bani, aur, alți oameni... Eu sunt pe cale să învăț să nu mai posed nimic.

— Această sete de a posedea și de a consuma traduce faptul că

resimțim o lipsă imensă. Ne lipsește ceva esențial. Nici măcar nu știm acest lucru. Am cunoscut un domn impozant care își ducea viața cu mâinile în buzunare, fără bagaje, fără nimic care să-l lege. A murit așa cum se născuse: fără nimic. Era un poet, un om care își respecta cuvântul...

— Să posezi, să acumulezi, să pui deoparte, cum se spune, asta nu înseamnă că ne expunem demnitatea tot mai mult, cu fiecare zi, că o punem la încercare?

În timp ce schimbam aceste gânduri, Consulul tăia meticulos niște frunze uscate de tutun pe o planșetă special concepută în acest scop. La început nu am dat prea mare atenție. Mâinile i se mișcau fără ezitare, cu multă răbdare și pricepere. Își umplu o primă pipă, o aprinse, trase o dată din ea, apoi scutură scrumul. Spuse, parcă vorbind cu sine însuși: „E bun”; umplu o pipă și mi-o întinse:

— Nu știi dacă o să-ți placă așa ceva! Eu cred că este de bună calitate. Din când în când, fumez o pipă-două, mă ajută să-mi pun rânduială în lucruri, mă ajută să văd limpede înlăuntru-mi, și nu e vorba de niciun joc de cuvinte, bineînțeles!

În viața mea anterioară mi se întâmplase să fumez tutun. Nu rămăsesem cu o amintire prea plăcută. Dar în această noapte totul era bun, chiar și tutunul. Aveam un sentiment de siguranță. De-abia ieșisem din infern.

Acest bărbat căruia m-am deprins să-i spăl picioarele în fiecare seară nu era stăpânul meu, iar eu nu eram sclava lui. De pe-acum începuse să fie cineva apropiat. Uitam că este orb și vorbeam cu el ca și cum ar fi fost un vechi prieten. Într-o seară, pe terasă, el însuși mi-a atras atenția în acest sens:

— Ne înțelegem atât de bine încât probabil că ascundem amândoi înlăuntru nostru aceeași rană, n-aș îndrăzni să spun aceeași infirmitate – orbii sunt agresivi și răutăcioși între ei –, ci mai degrabă gustul a ceva de mult zdrobit e ceea ce ne apropie.

Cum hotărâsem să-mi îngrop definitiv trecutul, nu am răspuns la această remarcă. Apreciasem deja cum se cuvine faptul că nicio clipă Consulul nu încercase să afle nimic din viața mea anterioară. Cum să-i spun că viața mea abia începea, că o cortină groasă fusese trasă ascunzând vederii o scenă pe care ființele și lucrurile erau acoperite de același praf, de praful uitării absolute?

Luptam în tăcere, fără să las nimic să transpară, ca să ies o dată pentru totdeauna din acest labirint nebun. Luptam împotriva vinovăției, împotriva religiei și moralei, împotriva lucrurilor care

amenințau să iasă din nou la suprafață, să mă compromită parcă, să mă murdărească, să mă trădeze și să dărâme chiar puținul pe care încercam să-l salvez în ființa mea.

Întâlnirea cu Consulul a fost o importantă binefacere, dublată de unele dificultăți intervenite în viața cotidiană. Acest om își avea universul său în care evolua după un ritm propriu. Își avea obișnuințele lui, anumite deprinderi, un ritual care putea să pară ridicol sau nebunesc. Toate acestea erau întreținute de sora lui care-și exersa astfel puterea. Nu știam ce loc să ocup. Angajată în parte datorită întâmplării, încă nu știam prea bine care ar trebui să fie cu adevărat munca mea. Grăsana îmi spusese destul de neclar ce trebuie să fac. Iar el nu spunea nimic.

Eram acolo, nu chiar la ordinele lui, dar trebuia să fiu disponibilă tot timpul. În general, îmi place să știu încotro merg. Acum mă aflu în ceață și-mi plăcea! Asta îmi amintește de o scenă în care toți trei eram învăluți în ceață.

Într-o seară, după ce mâncasem, Consulul se adresă autoritar surorii lui:

— Măine să ai grijă să se facă ordine și curățenie la hammam. Am hotărât să merg să ne spălăm toți trei.

— Dar asta nu-i cu puțință!

— Ba da, va fi cu puțință. Măine baia va fi rezervată familiei. O să mergem cu toții să ne îmbăiem, tu, Musafira noastră și cu mine...

— Dar...

— Nu ai de ce să-ți fie teamă. Nu am cum să vă surprind intimitatea...

Eu nu am spus nimic. Simțeam că Grăsana conta pe complicitatea mea ca să facem să nu se-ndeplinească acest proiect. Dar eu nu numai că tăceam, dar eram chiar mulțumită și curioasă la gândul că o să ne îmbăiem în familie.

— Bine, spuse sora. Ultimii clienți pleacă în jur de ora nouă. Să veniți înainte de zece.

Se ridică și se retrase în camera ei. Consulul era mulțumit, deși puțin neliniștit:

— Nu-mi place s-o văd pe sora mea supărată. Își închipuie probabil că fac asta doar ca s-o necăjesc. Am din când în când idei ciudate. E modul meu de a-mi manifesta nervozitatea. De fapt, nici nu ți-am cerut părerea. Nu te-ar deranja să...

— O să vedem mâine!

— Îți spun asta pentru că ești femeie, ba ești, după cum simt eu,

chiar foarte feminină... așa că, să fii în aburi și-n întunecime alături de un bărbat...

— Ai dreptate. Nu vreau ca sora dumată să creadă că ideea îmi aparține, fiind un fel de complot împotriva-i...

9 – Pactul

La hammam doar sala principală este un pic luminată; celelalte două sunt întunecate. Domnește o penumbră în care cineva cu vederea bună abia ar putea deosebi un fir alb de unul negru. Dacă ambiguitatea sufletului ar avea o lumină, n-ar putea fi alta decât aceasta.

Aburii îmbracă trupurile goale. Umezeala, rostogolindu-se în picături cenușii pe pereți, se hrănește din sporovăielile care au loc pe îndelete în acest salon. Golit, apoi curățat, hammamul ne era pus la dispoziție.

Grăsana, ca stăpână a locului, intră prima, luându-l pe Consul de mână. Eu i-am urmat fără să spun niciun cuvânt. Revedeam în minte sosirea mea aici, în urmă cu două luni de zile, în acest loc unde mă spălasem cu adevărat, zorită de Grăsană, care voia să închidă, și hărțuită de cele două vrăjitoare care voiau să-mi facă de petrecanie.

Pășeam încet scrutând pereții cu privirea. În sala din fund, cea mai întunecată, îmi apără o fantomă, trupul unei tinere fete suspendat de plafon. Pe măsură ce mă apropiam trupul îmbătrânea, până când m-am aflat față în față cu mama, care era fără dinți, cu părul vâlvoi, învârteluit în smocuri, acoperindu-i chipul. M-am retras cu spatele și i-am regăsit în sala din mijloc pe Consul și pe sora lui. Eram convinsă că amintirile mele se hrăneau cu sângele celor morți și apoi veneau să-l reverse într-al meu. Amestecul acesta îmi provoca halucinații în care trupurile golite își cereau înapoi sângele.

M-am hotărât să nu vorbesc nimănui despre asta. Povestea cu sângele amestecat mă urmărea de când murise tata. Uitarea își făcea munca ei cu chiu, cu vai. Cu toate acestea, înaintam în efortul de-a îngropa ființele și lucrurile.

Baia este în general un loc prielnic pentru viziuni... Fantomele pun stăpânire pe-arest spațiu în timpul nopții și-aici își poartă conversațiile lor tainice. Dimineața, devreme, când se deschid ușile, se simte o duhoare de mort, iar pe jos se găsesc împrăștiată coji de

alune. E lucru știut, fantomele vorbesc în vreme ce mănâncă.

Dar ce am văzut când am sosit în camera din mijloc nu era o viziune: sora, doar cu un prosop în jurul mijlocului, era așezată peste Consul care era întins pe burtă, îl masa, îi întindea membrele, însoțindu-și gesturile de țipete scurte ce nu erau țipete de plăcere, ci aduceau mai degrabă cu zgomotul unor săruturi înăbușite. Era curios să-i vezi în această poziție și să-l auzi pe Consul exclamând: „Allah! Allah!”, ca atunci când îl spălam pe picioare.

O mică lovitură peste fese fu de ajuns și Consulul își schimbă poziția. El, care era subțire și longilin, fu complet acoperit, legat de trupul gras și greoi al Grăsanei. Asta le dădea amândurora o mare plăcere, nu încăpea nicio îndoială. I-am lăsat să-și termine exercițiile și m-am izolat în încăperea de la intrare unde era frig. Îmi înnodasem în jurul șalelor un prosop destul de mare și-am început să-mi spăl părul, când în fața mea apăru Grăsana, grotescă în goliciunea ei, și-mi ordonă să mă alătur lor.

— Ce ai de ascuns? Ce ai tu am și eu, iar fratele meu nu vede. Așa că, destinde-te și vino cu noi.

Am crezut că era un ordin din partea Consulului. Mi-am clătit părul și m-am dus lângă ei. Erau așezați în mijloc, cu picioarele depărtate, și mâncau ouă tari și măsline roșii. Așa era tradiția. Grăsana îmi întinse și mic un ou. Nu era fiert suficient. Am avut un început de greață. O clipă am avut sentimentul că devenisem o jucărie în mâinile unui cuplu infernal. Acest sentiment se întări în momentul când Grăsana îmi ceru să-i săpunesc spatele și fesele. Consulul se amuza în tăcere. Era ridicată așa cum stătea, cu fundul în sus. Aveam impresia că spăl un munte mort. Adormise și sforăia. Consulul își puse mâna pe sânul meu stâng. Se scuză. Voise să mă atingă pe umăr. Îmi spuse s-o las să doarmă. Trupul lui era fin. Sub prosop sexul îi era în erecție. Mă țineam la distanță. Și-a dat seama după glasul meu. Știa foarte bine să măsoare distanțele după glas. Îmi spuse că era fericit să fie împreună cu mine la baie. I-am spus că oul îmi făcuse greață. M-am ridicat și m-am repezit să vomit într-un colț tot ce înghițisem.

Această atmosferă de penumbră, aburi, umezeală, la care se adăuga și prezența a două femei, provoca asupra Consulului o evidentă excitație sexuală. Am înțeles atunci că orbii nu puteau să aibă fantasme bazate pe imagini, ci pornind de la mirosuri, de la situații concrete, uneori cu o anume punere în scenă.

Consulul se retrăsese într-un colț, cu fața la perete. Știam că

dacă l-aș lăsa să mă atingă și-ar pierde stăpânirea de sine. Îmi ceru cu glas scăzut să-i dau cu săpun pe spate. Refuzai. El nu insistă. N-aveam nicio dorință. Îmi fu de ajuns să mă uit la Grăsană, întinsă în mijlocul hammamului ca să mi se facă iarăși greață. M-am spălat cât am putut de repede și m-am îndreptat înspre sala de odihnă. Eram atât de obosită, încât am adormit.

Eram oare în mrejele somnului sau mă aflu în hammam? Am auzit țipete languroase urmate de găfâieli. Și l-am văzut – de fapt, am crezut că-l văd – pe Consul ghemuit în brațele surorii lui. Sugea la sânul ei. Sugea ca un copil. N-am reușit să-mi dau seama care dintre ei scotea acele găfâieli de plăcere. Scena a durat o vreme. Îi priveam, dar ei nu mă puteau zări. Cum era posibil așa ceva? Acest bărbat atât de fin, atât de inteligent, readus la starea copilăriei în brațele acestei femei! În timp ce sugea, femeia îi masa tălpile și pulpele picioarelor. Trebuia să încerce toate aceste ocolișuri ca să-și satisfacă dorința.

Atunci când i-am văzut ieșind, amândoi înfășurați în prosoape largi, am înțeles că un pact secret îi unea pe viață, până la moarte. Erau fericiți și odihniți. Consulul avea poate intenția să mă introducă în secretul lor și să-mi ofere un rol în această complicitate care-i unea pe amândoi. Avu un aer contrariat când sora lui i-a spus că mă retrăsesem de mult din hammam. Mă gândeam că ar fi trebuit să simtă plecarea mea, dar toate simțurile îi erau ocupate cu destinderea trupului. Îi știam pe orbi foarte susceptibili. Consulul încerca să-și stăpânească furia. Cu toate că n-ar fi trebuit să-mi pese câtuși de puțin de umorile lui, am fost afectată de ceea ce se întâmplase.

Consulul n-a dormit în acea noapte. L-am auzit bătând la mașină. Grăsana sforăia liniștită. Iar eu așteptam dimineața. De câteva ori mi-a venit chef să împing ușa de la camera Consulului, să mă așez într-un colț și să-l privesc cum scrie. M-am temut de reacția lui. Era enervat, mai mult ca sigur, din cauza comportării mele. Eram tulburată, încercam emoții contradictorii: panica era amestecată cu o ciudată bucurie. Ceva se rupsesse în echilibrul ce stătea la baza raporturilor dintre noi. Raporturi ambigue, desigur, dar deschise, complet noi, marcate de promisiunile timpului și de curtoazia sentimentelor încă nedefinite. Asta n-avea nimic de-a face cu lovitura de trăsnet a unei pasiuni dezlănțuite și neașteptate. Poate că era o pasiune, dar una confuză, bâlbăită, încă în copilăria exprimării ei.

Singura pasiune pe care o cunoscusem în viață era aceea pe

care o avusesem pentru tata. O dusesem până la capăt, până la ură, apoi până la moarte și la ura de după moarte. Și ea distrusese totul în calea ei. Suferința este chiar substanta oricărei pasiuni, îi este miez, motor și rațiune de a fi. La început nici nu știm asta. Abia mai târziu, când vijelia și-a împlinit opera, descoperim că și suferința și-a împlinit-o pe-a ei. De aceea înaintam cu teamă și prudență. Hotărâsem să rămân un simplu observator, ba chiar de tot pasivă. Trebuie să faci curățenie într-o conștiință, să-i lași timp pielii să năpârlească și amintirilor să se stingă pentru totdeauna.

Sub pretextul unei angine am rămas să dorm în cameră. Trebuia să las să treacă câteva zile între incidentul de la hammam și de-abia apoi să reiau conversațiile cu Consulul. Simțeam că-mi venea greu să-l înfrunt. Nu-i scăpa nimic. Simțea tot ce se întâmplă. Era la curent cu cele mai neînsemnate mișcări sufletești ale ființei de care se arăta interesat.

Într-o zi, pe când mă găseam încă în pat, bătu la ușa mea și îmi făcu propunerea să ne întâlnim pe terasă la ora amurgului. Îmi spuse că ziua era frumoasă, că lumina era foarte blândă și că era ambianța ideală pentru a sta de vorbă.

Fără să deschid ușa i-am răspuns:

— Cu plăcere!

Eram sinceră. Inima îmi era plină de bucurie. Trecuseră vreo zece zile de când nu ne mai adresaserăm niciun cuvânt. Și iată că lucrurile reveneau încet-încet la normal. Grăsana făcea mutre. Lăsa în seama mea toate treburile gospodărești. O modalitate de a-mi aduce aminte că obligația mea era aceea a unei servitoare sau, mai bine spus, a unei fete în casă. Or, încă de la început, Consulul se purtase cu mine altfel. Nu eram nici îngrijitoare, nici infirmieră pentru handicapați. Grăsana încerca prin fel de fel de șiretlicuri să mă îndepărteze de Consul. Instală o saltea într-un colț al bucătăriei și-mi preciză că de acum încolo aceea era odaia mea. Nu am protestat. Era acasă la ea. Și nici nu mă deranja în niciun fel. Îmi era totuna dacă dorm între cratițe, sub cerul liber sau într-o cameră confortabilă. Nu aveam bagaje pe care să le mut dintr-un loc într-altul. Am dormit în bucătărie și am avut un vis minunat. Se făcea că eram într-o călătorie cu vaporul, că mă scăldam într-o apă limpede.

Dimineața am auzit cum Grăsana se certa cu fratele ei. A fost o ceartă scurtă dar violentă. Să fi fost o scenă dintr-un scenariu elaborat și legat de prezența mea în această casă? Ori, poate, era doar una din furiile orbului, dezlănțuită pe aceea care nu-i

respectase cine știe ce manie?

Poate că îi reproșa surorii lui că mă exilase în bucătărie?... La urma urmei, nici nu voiam să știu. Nu aveam de ce să intervin în poveștile lor. Tăceam, considerând că atenția pe care mi-o dădea Consulul era deja mare lucru. La urma urmei, nu eram decât o străină, o haimana, fără acte, fără identitate, fără bagaje, venită din neant și îndreptându-se către necunoscut. Faptul că am fost culeasă de pe drumuri chiar în primele zile ale rătăcirii mele nu era un lucru de trecut cu vederea. Întâlnirea cu acest bărbat complex, cultivat, care mă intimidă, devenea tot mai mult un eveniment major în viața mea (și aici nu fac nicio diferență între viața anterioară și cea de acum). Viața mea cu tot ce a reușit să atragă, să cunoască și să năruie.

Înainte de culcare spălam vasele și făceam puțină ordine în bucătărie. Gândacii și furnicile îmi țineau companie. De obicei, chiar în marile familii, servitoarele dorm în bucătărie. Exilându-mă în felul ăsta, Grăsana îmi dădea de înțeles care era adevărata mea funcție și limitele a ce puteam face sau spune.

Această situație nu a durat prea mult timp.

Într-o seară Consulul a venit să mă vadă și mi-a cerut să mă înapoiez în camera mea. Am refuzat. Insistă, și în cele din urmă îmi spuse:

— Este un ordin!

— Sora dumitale...

— Da, știu. I-am vorbit despre asta. Regretă. Deocamdată nu se simte prea bine. O supără iarăși reumatismul și nu este în apele ei.

— Eu ascult de sora dumitale. Ea este cea care m-a adus aici, și de aceea tot ea trebuie să-mi arate noul meu loc în această casă.

— Ai perfectă dreptate. Uneori însă trebuie să lași deoparte rațiunea. Îți cer acest lucru...

Apoi, după o tăcere în care mi-am dat seama că își căuta cuvintele potrivite ca să-mi mărturisească ceva extrem de grav, adăugă:

— Nu-mi place să te știu departe. În această încăpere ce miroase a grăsime și a mâncăruri reîncălzite.

În clipa asta apăru Grăsana, cu părul despletit și cu o mină obosită:

— Are dreptate. Nu rămâne acolo.

Apoi dispăru.

Pe terasă ne așteptau măsuța, o pipă cu tutun, un ceainic și două pahare. Mă invită să îi țin companie. Și vorbi o bună parte

din noapte:

— Am văzut țări fabuloase unde copacii se aplecau dăruindu-mi umbra lor, unde ploua cu cristale, unde păsări de toate culorile zburau în fața mea ca să-mi arate drumul, iar vântul purta până la mine miresme minunate, țări cu înveliș transparent în care mă rețineam ore și zile întregi. Acolo am întâlnit profeți cu suflet vesel, prieteni din copilărie pe care îi pierdusem din vedere, fetele de care am fost îndrăgostit când eram mic. M-am plimbat printr-o grădină exotică unde nu erau nici bariere, nici paznici. Am pășit pe nuferi mari cât un covor. Am dormit pe-o bancă fără să mă deranjeze nimeni. Am avut un somn bun, vreau să spun profund și liniștitor. N-am încercat nici cea mai mică neliniște. Eram împăcat cu mine însumi și cu toți ceilalți. Dar, ca să-ți spun tot adevărul, toți ceilalți fuseseră expulzați din aceste țări. De aceea le găseam fabuloase. Oamenii treceau fără să se oprească. Erau cât se poate de grăbiți. Eu, însă, mergeam agale, rămâneam uimit în fața culorilor neasemuite pe care le lua cerul în clipa amurgului. Am observat că oamenii se îndreptau cu toții în aceeași direcție. I-am urmat din pură curiozitate, cât și pentru că nu aveam nimic precis de făcut. Se opreau cu toții în fața unui imens hangar amplasat la ieșirea din oraș. De jur-împrejur nu erau nici case, nici arbori, nici câmpuri. Hangarul, vopsit în albastru, se înălța în mijlocul unui imens teren arid. Intrau pe o ușă și ieșeau pe alta, cu brațele încărcate de mici pachete. Era un lucru curios. M-am așezat asemenea celorlalți la coadă fără să știu de ce. Un alt lucru, de asemenea remarcabil, este că toți erau disciplinați. După cum știi, la noi simțul civic este tot mai rar întâlnit.

Ajuns la ușa de intrare am zărit niște panouri imense deasupra unor etajere uriașe. Pe fiecare panou era înscrisă o literă din alfabet. Acest hangar era un depozit de cuvinte. Era dicționarul orașului. Oamenii veneau aici și se aprovizionau cu toate cuvintele, ba chiar și cu frazele, de care ar fi putut avea nevoie în cursul săptămânii. Erau cu toții muți sau bâlbâiți; mai erau acolo și cei despre care se știa că nu au nimic de spus, care se repetau întruna fără să-și dea seama; erau și guralivi căroră le lipseau întotdeauna cuvintele; ca și cei căroră cuvântul li se învărtea pe limbă și se priveau în oglindă ca să reușească să-l prindă; erau și dintre cei care foloseau adesea un contrasens și care își alegeau o etajeră greșită; aceștia erau luați în primire de un ghid; erau, de asemenea, unii căroră le plăcea să amestece silabele, pretinzând că inventează o nouă limbă. În orice caz, hangarul era precum o

marmită pe foc. M-au plimbat de-a lungul culoarelor. Erau pline de cuvinte stivuite, acoperite cu un strat gros de praf. Nimeni nu se mai folosea de ele. Erau mormane înalte până la tavan. Mi-am zis că acestea trebuie să fie cuvintele de care oamenii nu mai au nevoie, ori pe care le-au luat, odată pentru totdeauna, și le-au stocat acasă la ei.

Am ieșit din hangar pe ușa de serviciu, ascunsă în zidul cu etajere pe care sunt depozitate cuvintele sfărâmate, deteriorate, cât și cuvintele foarte uzate, pe care nimeni nu le mai folosește. Te las să-ți imaginezi singură aceste cuvinte, așa cum trec sub tăcere și cuvintele grosolane depozitate într-un colț obscur și acoperite cu un voal de-un roșu aprins. Întocmai ca în basme, împingând această ușă m-am trezit într-o pivniță imensă, bine luminată, pe unde se plimbau femei brunete, blonde, roșcovane, femei tinere, reprezentând fiecare un anume tip de frumusețe, o țară, o rasă, o sensibilitate. Umblau de colo-colo fără să scoată un cuvânt. Unele erau așezate și le prinsese somnul. Altele se agitau de zor, laudând produsul pe care-l purtau în ele însele. Acest imens teritoriu subteran era biblioteca orașului. Am fost abordat de o ființă superbă care începu să-mi spună:

„La douăzeci și doi de ani mi-am terminat studiile la Universitatea din Göttingen. Intenția tatălui meu, al prințului elector de (o pauză), era ca eu să călătoresc prin țările cele mai deosebite ale Europei.. Apoi, după o pauză: „Sunt Adolph... la-mă, sunt o poveste de iubire; se termină rău; așa-i viața...”

Desigur, m-am gândit de îndată la povestea acelei țări imaginare în care toate cărțile au fost arse și fiecare cetățean a trebuit să învețe pe dinafară o carte ca să poată perpetua literatura și poezia. Dar aici era cu totul altfel. Cărțile nu erau interzise ori puse pe foc. O firmă angajase însă femei frumoase ce învățau pe dinafară un roman, o poveste ori o piesă de teatru, și care își propuneau, contra cost, să vină acasă la tine să le citești, sau mai exact să-ți spună pe de rost cartea pe care o învățaseră.

Probabil că era o piață clandestină. La intrare mi se ceruse să plătesc un bilet. O femeie nu tocmai tânără era așezată pe o sofa. Nu era frumoasă dar avea ceva straniu și atrăgător în priviri. Când m-am apropiat de ea îmi spuse: „Sunt *Risalat al-Ghufran*, Epistola iertării, o carte fundamentală pe care puțini au citit-o, cu adevărat. Am fost scrisă în anul 1033, iar creatorul meu s-a născut la Ma'rat al-Nu'man, în Siria de Nord, în regiunea Alep...”

Sunt o carte dificilă în care dialoghează morții, unde reglările de

conturi se fac prin diatribe poetice, unde șederea în paradis este mai lungă decât aceea din infern...”

Această bibliotecă umană era foarte animată.

Era până și o fată foarte tânără care se legăna pe un trapez și recita *Ulise*: „... totuși nu voi rămâne ținut aici toată noaptea ca un taler. Acest timp este abrutizant. Nu mai poate fi mult până la nouă, după cum cade lumina...” Într-o încăpere decorată după obiceiul oriental, o duzină de femei frumoase, costumate, toate, în Șeherezada, îți propuneau să-ți povestească, fiecare, câte o parte din *O mie și una de nopți*. Te găseai în plină feerie. Ți-am spus încă de la început, era o țară extraordinară. Iar această bibliotecă era o minune. Pe când plecam, un bărbat în vârstă, îmbrăcat în alb de sus și până jos, se apropie și-mi șopti la ureche: „Este un sacrilegiu să te identifice cu o operă. Să-ți îngădui să fii luat drept *Zilele* de Taha Hussein, ori *Comedia umană* de Balzac, ce tupeu! Eu nu sunt decât un cititor, un biet cititor al Coranului... Vă imaginați ce erezie aș comite dacă mi-aș permite să mă dau drept Cartea Sfântă... Oferind astfel cheile lumii și livrându-mă nebuniei totale... Și acestea fiind zise, dacă aveți nevoie de cineva care să citească niște versete la mormântul părinților, eu sunt omul care vă trebuie...” Este o țară fabuloasă. O țară iluminată de luminile nopților mele de insomnie. Când o părăsesc mă întristez. Îmi lipsește de fiecare dată când deschid ochii și dau de beznele veșnice. Singure, voința și dorința mea nu-s de ajuns să mă facă să deschid din nou porțile acestei țări. Pentru asta este nevoie de o stare de grație, de o anume dispoziție. De fapt, țara este cea care se apropie de mine. Ea este cea care mă vizitează împreună cu grădinile, palatele și subteranele ei în care colcăie o viață fantastică. Asta-i secretul meu și fericirea mea. Dar mărturisesc că uneori toate aceste miraje mă obosesc. Mă hărțuiesc cu frumusețea lor ireală. Dar așa-i făcută viața. De când ai venit tu în casă simt mai puțin nevoia să mă pierd prin labirinturile acestui teritoriu instabil. Poate că tu însăși vii din țara asta? Mi-am pus deja această întrebare. O spun din cauza parfumului pe care-l aduce prezența ta. Nu-i un parfum care să izvorască dintr-un flacon, ci emană chiar din pielea ta. Este parfumul unic al ființei. Am un anume dar și pot repera acest semn. Te rog să mă ierți. Am vorbit prea mult. Cred că am abuzat de răbdarea ta. Poate că îți este somn. Nici măcar n-am băut ceaiul. Acum s-a răcit. Noapte bună!

Am adormit cu multă ușurință și întreaga noapte am visat țara aceea magică. Aici totul era strălucitor, dar eu n-am găsit drumul

care ducea la bibliotecă.

10 – Suflet distrus

La început n-am remarcat ori mai degrabă n-am vrut să văd că Grăsana avea chipul desfigurat de ură. Mai mult ura față de sine însăși, decât față de ceilalți. Dar era greu s-o distingi. Pe acest chip puteai citi, mai ales atunci când dormea, urmele a numeroase înfrângeri. Această devastare nu era o mască, era o suferință de zi cu zi.

Numai exercițiul urii o ferea pe această femeie de decăderea fizică și îndepărta moartea. O moarte ce nu era provocată de distrugerea trupului ci de o imensă disperare, o tristețe și o neputință nesfârșită care te conduc înspre tenebre.

Într-o seară, după ce ne luasem cina, în timp ce Consulul bătea la mașină, Grăsana veni la mine și-mi propuse să bem împreună un ceai pe terasă.

— Dacă beau ceai nu mai dorm, i-am răspuns.

— Atunci o să-ți prepar un ceai de verbină, dar ceea ce am să-ți spun o să-ți alunge somnul...

— Ce ai să-mi spui?

— Nu-ți fie teamă! O să-ți spun cine sunt. Atâta tot. Și când vei afla cine se ascunde în spatele acestui chip, s-ar putea să-ți pierzi somnul.

Făcu aceleași mișcări ca și Consulul. Prepară tutunul, fumă vreo două, trei pipe și apoi începu să vorbească.

Eu îmi sorbeam ceaiul de verbină și o ascultam, la început pentru că nu aveam încotro, apoi pentru că ceea ce spunea era îngrozitor.

Vorbea mai repede ca de obicei și uneori făcea pauze destul de lungi:

— Știi ce crezi despre mine. Nu crezi nimic, în orice caz nimic de rău. Nu încă. Răbdarea ta, aș zice chiar indiferență ori pasivitate, mă intrigă. Uneori această disponibilitate mă enervează. Dar n-are prea multă importanță. E destul că eu știu cine sunt. Nașterea mea a fost probabil o greșală. Atunci când eram mică – m-am născut urâtă și așa am rămas – am auzit adesea că spuneau despre mine: „Copilul ăsta n-ar fi trebuit să existe.” „Copilul ăsta s-a născut din uscăciune sufletească.” Eram un copil stânjenitor, niciodată la locul meu. Trupul meu prost clădit era prea mare.

Oriunde mă duceam vedeam dezolarea și decepția pe chipurile oamenilor, mai ales pe ale celor mari. În principiu nu sunt rea. Mă apăr doar. Și chiar dacă nu-mi face nimeni nimic, eu tot mă apăr. Să o iau înaintea reproșurilor sau a vorbelor rele. Așa că nimic nu-mi scapă.

Încă de la bun început copiii m-au exclus din jocurile lor. Nimeni n-avea chef de acest chip lipsit de drăgălășenie. Îi înțelegeam pe cei care nu se simțeau bine din cauza prezenței mele care îi deranja. Părinții mei erau nefericiți. Își purtau înfrângerea pe chip. Eram propria lor înfrângere. Au făcut un al doilea copil ca să învingă acest blestem. Când s-a născut fratele meu au organizat o sărbătoare mare. Era pentru ei sfârșitul uscăciunii sufletului. Dar sărmanul meu frate se îmbolnăvi de rujeolă și orbi. Nefericirea intră din nou în această familie, pe poarta cea mare. Mă simțeam răspunzătoare. Acest copil era lumina și binecuvântarea unei case în care nimeni nu râdea și nu se amuza niciodată. Apoi, în câteva zile doar, lumina se-ndepărtă pentru totdeauna de el. Pentru prima oară am lăsat lacrimile să mi se reverse pe obraji. Inima îmi era profund îndurerată. Dar nu și chipul care păstra aceeași expresie. Nu-mi plac defel oamenii care plâng. Ca să plângi trebuie să fi primit un pic de afecțiune.

Eu n-am primit niciodată nimic. În fața acestei nenorociri pe care o consideram mai mare decât a mea, am înțeles că eram născută dintr-o pierdere. Căzusem ca o ploaie rea, o ploaie pe care nimeni n-o așteaptă, de care toți se tem căci face să putrezească semințele. A trebuit să-mi economisesc întreaga energie ca să le plătesc celor nevinovați hazardul acestei nașteri, știu: chipul meu este ca o acuarelă peste care s-a trecut cu o cârpă. Am chipul deplasat. Totu-i strâmb în mine, trupul, ca și tot ce-i înăuntru. Am adunat atâta ură că mi-ar trebui cel puțin două vieți ca să reușesc s-o revărs.

Dar îți mărturisesc că ura nu mi se potrivește chiar într-atât. Căci pentru a urî trebuie să iubești, măcar un pic. Or, eu nu iubesc pe nimeni, începând cu mine însămi. Bineînțeles, ceea ce simt pentru Consul este ceva dincolo de iubire. Este modul meu de-a respira, chiar bătăile inimii mele. Dar din asta nu se poate trăi. A fost de ajuns ca tu să intri în această casă și el și-a regăsit zâmbetul. Înainte, în casa asta nici nu se putea respira. Iar el devenise chiar agresiv, violent și nedrept. De aceea, de-ndată ce te-am văzut, pierdută și fără niciun rost, ți-am propus să vii să locuiești cu noi. Dar nici măcar nu-i nevoie să ți-o spun, o știi prea

bine. Prezența ta a făcut să pătrundă un pic de lumină în această casă. Tu ești nevinovată. Eu nu sunt. Mi-am lăsat părinții să moară. Mi se pare chiar că la înmormântarea lor nu a venit nimeni. Am părăsit casa, împreună cu fratele meu, luând cu mine puținele obiecte de valoare. I-am lăsat cu o bătrână nebună. I-am părăsit fără scrupule. Fără să vărs nicio lacrimă. Mi-am golit viața de orice substanță ce ar fi putut aduce cu speranța. Și de atunci mă tot învârt în cerc, rămânând pe loc. Fratele meu a crescut în brațele mele. Eu am devenit ochii lui. Am trudit din greu pentru ca lui să nu-i lipsească nimic. Nu pretind recunoștință. Mă tem să nu-l pierd. Presimt nefericirea. Sunt prost înarmată pentru a lupta împotriva suferinței. Și iată că o văd profilându-se în depărtare, așa cum aș întrezări pe cineva deghizată în bărbat, cum vine de-a lungul acestui drum, singură, într-un crepuscul de două parale; știi, simt că umbra asta poate opri suferința.

Nu sunt o prezicătoare, dar am uneori presentimente atât de puternice încât totul devine limpede în mintea mea. Silueta are trăsăturile tale. Ești trimisă de destin și noi nu știm cine ești, de unde vii sau ce gândești. Consulul pare să fie fericit cu tine. În orice caz, prezența ta îi face bine. Sunt obligată să te rețin fiindcă ai știut să-i redai fratelui meu dorința de a zâmbi și de a scrie. Au trecut atâtea luni de când n-a mai folosit mașina de scris. N-am habar ce scrie. Dar trebuie să fie ceva important. Dacă îți cere să-l însoțești într-un loc pe care îl numește „câmpia parfumată”, să nu te simți șocată și, mai ales, nu-l refuza. Se duce acolo cam o dată pe lună. Înainte îl însoțeam eu. Acum nu-i mai face plăcere să se arate cu mine. Îi este rușine de sora lui care-și petrece viața șezând la intrarea hammamului. Nu mai sunt cea care păstrează tainele. Păstrez doar hainele uzate. Asta-i tot. Nu prea are de ce să fie mândru. Practic o meserie care are proastă reputație. Dar tu, înainte de-a veni aici, ce meserie aveai?

Se opri o clipă, umplu cu tutun o pipă și mi-o întinse, spunându-mi:

— Așa o să vorbești... O să te ajute... O să te elibereze!

Am fumat, înghițind fumul, mi s-a făcut rău și-am început să tușesc. Ochii îi erau plini de neliniște și îi sclipeau de nerăbdare:

— Vreau să știu. Insist să-mi spui. Cine ești? Ce aduci cu tine, ce lucruri atât de miraculoase? Cum ai reușit să redai viața unui muribund?

Am aflat astfel din gura ei ce putuse provoca simpla mea prezență în acest bărbat care se sufoca între zidurile acestei case a

întunecimilor. Eu însămi eram uimită.

Insistă iarăși, cerându-mi să-i vorbesc, implorându-mă aproape. Dar eu n-aveam nimic de spus. Se puse pe plâns, începu să geamă. Ca să pun capăt acestei situații grotești am consimțit să spun câteva cuminte:

— Înainte de a sosi în acest oraș am avut șansa și privilegiul de-a mă scălda într-un izvor cu puteri excepționale. Una dintre ele este vitală pentru mine: uitarea. Apa acestui izvor mi-a spălat trupul și sufletul. Le-a curățat și, mai presus de toate, a pus rânduială în amintirile mele, adică nu a păstrat decât foarte puține lucruri din trecutul meu. Numai trei sau patru amintiri au fost reținute. Restul au dispărut și în locul lor văd numai ruine și ceață. Totul parcă ar fi înfășurat într-un pled uzat, de lână. Ca să ajungi la acest izvor, trebuie să te despoi de tot și să renunți definitiv la nostalgie. Mi-am distrus actele de identitate și am urmat steaua ce trasează calea destinului meu. Steaua aceasta mă însoțește peste tot. Ți-o pot arăta dacă vrei. Ziua în care se va stinge va fi și ziua morții mele. Am uitat totul: copilăria, părinții, numele de familie. Iar când mă privesc în oglindă mărturisesc că sunt fericită, căci până și acest chip este nou pentru mine...

Probabil că am avut un alt chip. Cu toate astea, un lucru mă neliniștește: sunt amenințată de indiferență, de ceea ce se numește pustiul emoțional. Nu mai simt nimic, mă voi ofili și voi dispărea. Nici Consulul, nici tu și nici eu nu suntem oameni oarecare. Așadar, e mai bine să râdem... nu facem altceva decât să ne petrecem... Să nu-i dăm voie timpului să se plictisească în prezența noastră; să facem în așa fel încât să-i oferim unele satisfacții, cu un pic de fantezie, cu puțină culoare, de exemplu. Consulul adoră subtilitățile culorilor, și nu-i deloc uimitor că această pasiune aparține unui orb...

Cuvintele mele avură un efect liniștitor asupra Grăsanei. În timp ce vorbeam mă privea cu ochii umezi de lacrimi. Își pierduse acel aspect dur pe care îl afișa de obicei. Ura cu care afirma că se hrănește nu-i mai apărea pe chip. Reușisem s-o îmblânzesc și s-o emoționez. Și, cu toate acestea, nu-i spusese nimic cu adevărat tulburător.

După o clipă de tăcere, se repezi la mâinile mele și le acoperi cu sărutări. Mă simțeam teribil de stânjenită. Am încercat să mi le retrag dar ea le reținea. Sărutările îi erau umede de lacrimi. Se scuza:

— Îți cer iertare. Iertare pentru tonul violent cu care ți-am

vorbit. Ești un înger trimis de profeți. Iar noi nu suntem altceva decât sclavii tăi...

Ca să pun capăt acestei scene penibile, am țipat:

— Destul! Nu sunt un înger și nu sunt trimisul nimănui. Ridică-te.

Se auzea zgomotul mașinii de scris, un sunet regulat și atât de egal, încât ai fi zis că acum Consulul bate același cuvânt, cu încăpățănare.

11 – Dezordinea sentimentelor

Cu greu am reușit să adorm. O auzeam pe Grăsană plângând într-un colț, în timp ce Consulul se plimba de colo-colo prin cameră. O clipă mi-a trecut prin minte să părăsesc această casă și să-mi încerc norocul în altă parte. Dar ceva m-a reținut. Era, desigur, interesul pe care i-l purtam Consulului, neliniștea pe care prezența lui o năștea în mine. Era și un presentiment destul de puternic: oriunde m-aș duce aș avea doar relații tulburi, aș întâlni doar oameni străini.

Eram ferm convinsă că această familie, sau mai bine-zis această pereche, îmi era destinată. Se afla în calea mea. Trebuia să intru în această casă, și natura mea trebuia să provoace o tulburare oarecare. Pentru moment nu era decât o dezordine a sentimentelor.

Nimic nu era clar. Cine iubea pe cine? Cine avea interesul să perpetueze această situație? Cum să pleci din această casă fără să provoci o dramă?

Astfel am aflat că Grăsana refuzase mult timp să permită intrarea femeilor în casă. Își păstra cu gelozie fratele la cheremul ei. El se revolta din când în când dar avea nevoie de ea. Cred că am sosit în această casă tocmai în momentul în care tensiunea urma să explodeze și să dezlănțuie ireparabilul.

Eu, cea care ieșeam dintr-o îndelungată absență, dintr-o boală, începeam să devin utilă. Fără îndoială, Grăsana era dezechilibrată. Purta în ea ura față de bărbați și rezerva toată iubirea din lume numai pentru fratele ei. Din când în când vorbea despre un șofer de camion care-i dădea întâlnire în locuri ciudate precum cuptorul de pâine lipit de hammam, sau atelierul unui olar de la periferia orașului.

Odată se întâlniseră cu puțin înainte de miezul nopții într-o moschee, înfășurați amândoi în djellaba-le cenușii, nimeni nu i-a

observat. Adormiseră înlănțuiți și fuseseră descoperiți dimineța devreme, la ceasul primei rugăciuni, rugăciunea din zori. Au fugit ca niște hoți. De la această întâmplare camionagiul a dispărut și Grăsana renunțase în cele din urmă să-l mai aștepte.

Când delira, povestea întotdeauna această întâmplare de mai multe ori și pretindea că rodul acestei idile era Consulul! Neputând să-l prezinte drept fiu nelegitim, trebuise să spună că este fratele ei. Nimic din toate astea nu era adevărat. Sporovăia vrute și nevrute.

În ziua următoare un alt incident urma să agraveze tensiunea care ne ținea în viață.

Consulul se întoarse târziu. Era obosit, se vedea că ceva îl iritase. Grăsana se grăbi să-l ajute să-și scoată djellaba-ua. El făcu un gest cu mâna ca s-o respingă, dar ea reuși să-l evite și djellaba-ua ajunsese în câteva secunde în mâinile ei.

Grăsana se duse la bucătărie să pună apă la încălzit pentru masajul picioarelor. Stam neclintită și priveam această scenă. Consulul era furios:

— Au răs de mine! Este absolut intolerabil!

Își scoase ochelarii negri și și-i șterse cu gesturi nervoase.

— Ticăloasele! Mi-au dat-o pe-aia chioară... da, pe aia pe care n-o vrea nimeni.

Grăsana, din bucătărie de unde era, interveni:

— Să te-nveți minte să nu te mai duci fără mine! Dacă aș fi fost acolo n-ar fi îndrăznit să facă așa ceva. Bine, apa e caldă, așază-te.

Consulul se așeză în fotoliul său. Grăsana veni cu ligheanul cu apă caldă și un prosop pe umăr. Ingenunche și luă în mâini piciorul drept. În clipa când piciorul atinse apa, Consulul scoase un țipăt și cu un gest brusc, o trânti pe sora lui la podea. Ea căzu pe spate și fu cât pe ce să se lovească de colțul mesei cu capul:

— Apa este fierbinte! Ai făcut-o dinadins. Vrei să mă pedepsești pentru că am fost acolo. Pleacă. Nu vreau să te mai văd. De acum înainte Musafira îmi va masa picioarele.

Schimbă tonul și mă întrebă dacă aș vrea să-i fac acest serviciu.

Grăsana mă fulgeră cu privirea. Am încercat un sentiment de milă față de ea. Era nefericită căci se simțea jignită și umilită. Apoi îmi spuse:

— Haide, va fi mai bine!

În realitate, nu doream câtuși de puțin să masez picioarele acestui mic dictator. Dar cum să-l refuz fără să fac să izbucnească o nouă criză? M-am apropiat de el și, fără să ridic glasul, am spus:

— De data asta descurcă-te singur!

L-am lăsat cu picioarele în lighean și m-am luat după Grăsană care se ducea în bucătărie. Înțelesesem motivul mâniei lui dar voiam să aflu mai multe.

— Vrei să știi totul?

— Da, i-am răspuns.

— Toate astea s-au petrecut din vina mea. N-am putut să-i refuz niciodată nimic. I-am satisfăcut toate capriciile. De când ai venit tu ar vrea să se lipsească de mine... ar vrea ca tu să-mi iei locul... Nu-ți port pică pentru asta. Dar ține minte că este un om imprevizibil. Este mai bine să nu-l iubești, să pui între el și restul lumii un văl protector.

Grăsana luă un scaun și începu să-mi vorbească încet:

— La început a fost o dată pe lună, apoi de două ori, și în cele din urmă, de trei ori. Mă obliga să-l însoțesc. Îi descriam cum arătau femeile. Bineînțeles că lucrul ăsta nu-mi era prea la îndemână, mă stânjenea. Intram acolo printr-o ușă dosnică, în principiu, nimeni nu ne vedea. Patroana era înțeleghătoare. Ne instala într-o odaie și aducea fetele să defileze prin fața noastră. Rolul meu consta în a răspunde la întrebări precise de genul: culoarea pielii, culoarea ochilor, are cumva vreun dinte îmbrăcat în aur – detesta dinții de acest fel –, măsura peste bust, măsura taliei etc. Iar eu îmi îndeplineam supusă datoria. După aceea, așteptam pe stradă. Era momentul cel mai penibil dintre toate. Să aștept cât timp Consulul își satisfăcea nevoile. Uneori asta dura foarte multă vreme. Mă gândeam la el, mă gândeam la viața mea. În gură îmi năvălea un gust amar. Întreaga amărăciune a lumii se aduna în saliva mea. Îmi spuneam: „Numai de-ar fi satisfăcut.” După aceea în casă domnea o pace și-o blândețe deosebite. Devenea senin, atent și afectuos. Binecuvântam femeia care îl calmase. Mă gândeam că într-o zi o să-i găsesc o soție. El refuză acest gând al meu. Am înțeles că îi plăcea nespus de mult să meargă cu mine în acel loc interzis. Am înțeles că orbii au nevoie să trăiască situații concrete ca să-și hrănească imaginația, căci pentru ei nu există imagini, în orice caz, nu asemănătoare cu ale noastre.

Cu timpul, a început să-mi placă să-l însoțesc și să aleg împreună cu el femeia care avea să-i dăruiască bucurie. Dar de când ești tu aici, se duce la fete fără să mă prevină. Înțeleg: vrea să se elibereze, nu mai vrea să fiu ochiul dorinței sale. Îmi dau seama că asta nu putea să dureze. Eram, de fapt, ochiul păcatului. Și apoi, nu se cuvine să existe astfel de situații între un frate și o

soră. Dar între noi sunt atâtea alte lucruri care n-ar trebui să existe... Când era micuț îl spălăm. Îl săpuneam; îl frecam; îl spălăm; îl ștergeam. Era ca o păpușă în mâinile mele. Îi făcea vădită plăcere, până în ziua în care această plăcere, cum să-ți spun? Această plăcere a fost precedată de dorință. Venea și-și punea capul pe pieptul meu, se lipea de mine. Se înroșea la față iar ochii lui larg deschiși erau ochii unui bărbat pierdut, rătăcind prin deșert. Îmi spunea: „Doresc mult să mă speli...” Nu mai era un copil. Rămânea o vreme singur în sala de baie. După aceea mă duceam să curăț pe jos. Nu știu dacă urina sau făcea altceva, dar peste tot era murdărie, cam așa cum găseam la hammam la sfârșitul dimineții, după trecerea bărbaților pe acolo. Nu spuneam nimic. Nu spuneam niciodată nimic. Aș fi făcut orice pentru fericirea lui. Chiar și azi aș face orice josnicie ca să-l păstrez.

Dar ai venit tu. Tu ești salvatoarea noastră, un înger care știe dinainte totul. Ne vei blestema sau ne vei mântui. Înger exterminator care va pune ordine în această pânză de păianjen. Altfel, din confidentă vei deveni complice. Cel care posedă nu are nimic. Eu n-am decât iluzii. Nu posed nimic. Sunt sclava lui. Nu-mi lipsesc decât creștăturile pe obraji ca să fiu negresă total devotată, dăruită lui pe viață, până la moarte.

Iată, acum știi adevărul.

Îți va fi greu să te sustragi acestui iad. Iad sau paradis... ești liberă să decizi singură. Noi suntem ființele nopții: Consulul o poartă în ochi pe vecie; eu o caut și sunt obsedată de ea; cât despre tine, probabil că ai dat naștere unei nopți luminate de-o lună nesigură, o noapte în care stelele erau la-ndemâna tuturor speranțelor, poate că te-ai născut în acea noapte teribilă în care se pecetluiesc destinele, când orice musulman simte fiorul morții străpungându-i trupul?

De altminteri, atunci când te-am văzut intrând la hammam, înfrigurată și cuprinsă de panică, am citit pe dată în ochii tăi că ne-ai fost trimisă de ultima Noapte a Destinului.

Am știut pe dată că erai singură pe lume: fără părinți, fără familie, fără prieteni. Cred că ești una din acele ființe deosebite ieșite dintr-o singurătate absolută. Asta se vede destul de limpede. Aș putea spune că te așteptam. În a douăzeci și șaptea noapte după ramadan, în acea noapte, am avut o viziune foarte clară ce a făcut să mi se strângă inima. Chiar dacă nu sunt o bună musulmană, am simțit cum un slab fior al morții îmi traversează trupul din cap până-n picioare. Și am văzut: o siluetă aplecându-se

peste patul Consulului și sărutându-i fruntea. Am crezut că era moartea care-i sta în preajmă. M-am repezit în camera lui și l-am găsit scăldat în lacrimi, ca un copil. Plângea și nu știa de ce plânge. Pentru prima oară în decursul vieții noastre comune, mi-a vorbit despre mama. Era convins că mai era încă în viață și că avea să ne facă o vizită cât de curând.

L-am luat în brațe, l-am legănat ca pe un copilăș și i-am dat să sugă. A adormit la loc fără să-și desprindă buzele de sânul meu.

12 – Camera Consulului

Așa a fost pecetluit destinul meu și așa am devenit elementul esențial pentru această pereche atât de puțin obișnuită.

Opera uitării se desăvârșea aproape împotriva voinței mele, iar eu mă instalam tot mai mult în povestea Grăsanei și a Consulului.

În ajunul unei sărbători, nu-mi mai aduc aminte care, Consulul cumpără doi pui și-i aduse acasă. Profitând de absența surorii lui, hotărî să le taie gâtul el însuși. Tot ceea ce putea aminti ori invoca infirmitatea Consulului era evitat cu cea mai mare grijă. Când l-am văzut pe terasă, ținând un pui într-o mână și un brici în cealaltă mână, m-a cuprins frica. Tăișul briciului sclipea în razele soarelui. Consulul era evident foarte emoționat la gândul că va tăia gâtul puilor.

I-am propus să-l ajut. A refuzat. Se ghemuise și ținea sub talpa unui picior aripile puiului, cu mâna stângă încercă să-i imobilizeze gâtul iar cu dreapta îl tăie. Puiul se zbătea și improșca pereții și hainele lui cu sânge. În timp ce acesta tresălta într-un colț, îl văzui pe Consul, mulțumit, reluând operația cu celălalt pui. Era scăldat în sudoare și jubila parcă. Mănuind prea brutal briciul se tăie la arătătorul de la mână stângă. Sângele curgea de zor. Erau urme roșii peste tot. Consulul își ascunse degetul într-o batistă. Îl durea probabil foarte tare dar n-o arăta. Nu mai era atât de vesel. Simțea că succesul este întrucâtva înjumătățit.

În timp ce spălam sângele de pe terasă fui năpădită de mirosul de tămâie al paradisului, acele bucățele de lemn negru cărora li se dă foc de sărbători. Dintr-o dată această mireasmă fu însoțită de imaginile unei serbări cu multă muzică. Cred că aveam vreo trei sau patru ani. Eram în brațele tatălui meu care mă întindea, cu picioarele ușor desfăcute, omului care făcea circumcizia. Îmi veni în minte sângele, gestul brusc dar îndemânatic al tatei care avea

mâna însângerață. Și eu aveam pete de sânge pe coapse și pe serualul meu alb.

Era o amintire pătată de sânge și parfum.

Am râs ușor, apoi m-am gândit la nebunia acestui părinte încăpățânat, prins în vârtejul nefericirii. Fără să-mi dau seama mi-am dus mâna în josul pântecului, să mă asigur parcă, și apoi am continuat să spăl terasa.

Consulul și-a bandajat singur degetul rănit. În ciuda celor întâmplare era mândru de el însuși. Eu râdeam gândindu-mă la ridicolul situației în care tata se pusese singur. Consulul suferea în tăcere crezând că avusese câștig de cauză în sfidarea lansată orbirii.

În casă domnea o atmosferă respirând când suspiciune, când complicitate. Mă găseam tot mai mult în mijlocul unei drame care se desfășura de multă vreme. Eram personajul care-i lipsise până acum piesei jucate pe scena acestei case. Sosisem în momentul când conflictele aproape se epuizaseră, când drama avea să devină o tragedie burlescă, iar sângele și hohotele de râs urmau să se amestece, sentimentele să fie înghițite de confuzie, dezordine și perversitate.

Ajunsesem să pun la îndoială legăturile de rudenie afișate de Grăsană și de Consul, frate și soră pe scenă, umbre venind dintr-o noapte străveche, întunecată de vomismențele unui suflet pierdut. Poate că totul nu era decât un joc în care viața părea un simplu accesoriu, un element folcloric. Grăsana ar fi una din acele profesioniste în manipularea oamenilor, Consulul, un pervers deghizat în orb, iar eu aș fi prada ideală într-o vânătoare imaginară ce-ar avea loc într-un spațiu închis pe culmea unei faleze...

Îmi spuneam că trăisem prea mult în minciună și prefăcătorie ca să nu-mi dau seama că eram implicată într-o poveste stranie, poate chiar murdară. M-am hotărât atunci să-mi dublez vigilența, să-mi păstrez atuurile necesare unei ieșiri onorabile sau unei evadări precipitate. Trebuia să verific starea locurilor și a personajelor.

Așadar, în vreme ce făceam curat în camera Consulului, am început să fiu atentă la fiecare obiect și să cercetez în mod discret lucrurile rânduite în șifonier. Nu deschiseseam niciodată șifonierul. Într-o parte erau hainele împăturite cu mare grijă, în cealaltă parte, o serie de sertare umplute cu tot felul de lucruri: în sertarul de sus, mai multe șiruri de chei, în cea mai mare parte ruginite: chei străvechi, chei rupte, zăvoare înnegrite de un strat de praf și năclăite de multiple ungeri, cuie de toate formele și mărimile.

Am închis încetișor acest sertar și am deschis un altul la întâmplare. Aici era o duzină de ceasuri și toate mergeau, doar că fiecare indica o altă oră. Era o mică uzină a timpului a cărei logică n-o înțelegeam câtuși de puțin. Unele ceasuri erau de aur, altele de argint.

Într-un alt sertar se găseau tot soiul de ochelari. Ochelari de soare, ochelari de vedere, rame goale ori montate numai pe jumătate. În fund, era un teanc de hârtii legate cu un șnur. Erau rețete de la oftalmolog, facturi de la opticieni, prospecte publicitare privind îmbunătățirea vederii. Toate purtau niște date de demult.

Am continuat să răscolesc încercând să găsesc o legătură între conținuturile diferitelor sertare. Am deschis un altul. Era îmbrăcat cu o țesătură brodată. Mai multe brice erau așezate cu grijă; toate erau deschise; lamele lor străluceau. Într-o sticlură un ochi de berbec plutea într-un lichid gălbui. O chiul mă privea. Ai fi zis că-i viu și că era acolo ca să supravegheze bricele. Am simțit cum mă cuprinde greața și am închis ușor sertarul.

Ceea ce aveam să descopăr după asta mă îngheță: în sertarul de jos nu se găsea nimic. Pe când mă pregăteam să-l închid, am observat că era mai puțin adânc decât celelalte. L-am deschis complet, am ridicat un fund dublu și am dat de-un revolver bine lustruit, în perfectă stare de funcționare. Era gol. Trei încărcătoare pline cu gloanțe erau stivuite alături.

De ce păstra oare această armă? Lucrurile pe care le colecționa mă intrigau dar nu mă nelinișteau. Dar acest revolver nou-nouț mă înfricoșa. Se găsea acolo pentru o crimă sau pentru o sinucidere? M-am așezat pe marginea patului și-am încercat să pătrund sensul tuturor acestor obiecte adunate. În fața mea se găsea mașina de scris, un teanc de file albe, un dosar cu pagini dactilografiate. M-am ridicat și am deschis încetișor dosarul. L-am răsfoit și am citit la întâmplare. Era un jurnal dar, în același timp, și o relatare, socoteli, hârtii lipite, desene făcute într-o doară.

Pe o pagină era această cugetare subliniată cu creion roșu: „Cum să treci dincolo de moarte? Unii au ridicat statui în acest scop. Unele sunt foarte frumoase. Altele, înfricoșătoare. Eu le cunosc mai bine decât cei care le privesc. Eu le ating. Le mângâi. Le măsoar volumele, adâncimea și neclintirea. Nu în ele se găsește soluția. Nu voi propune posterității nicio statuie și niciun nume de stradă, ci doar un gest, pe care unii îl vor judeca drept absurd, iar alții, sublim, bunii musulmani îl vor considera eretic, cei obișnuiți cu moartea îl vor numi eretic, și tot așa îl vor decreta și cei ce

incendiază cimitirele. Acest gest va surprinde moartea, o va devansa, o va face să se încline și o va culca într-un stog de paie, căruia îi vor da foc, mâini inocente, mâini de copii împietriți de lumina insuportabilă lăsată de-acest gest..

În acest moment am auzit zgomot de pași pe străduță. Era Consulul care se întorcea acasă. Am pus repede totul la loc și am continuat curățenia. Consulul veni cu un buchet mare de flori și mi-l întinse:

— Este pentru tine. Am ales eu însumi florile, una câte una. La noi rareori se dăruiesc flori. Dar răbdarea și prezența ta merită să fie răsplătite cu flori.

Se așează într-un fotoliu. În clipa când mă pregăteam să încălzesc apa pentru picioare, îmi spuse:

— Unde te duci? Nu mai vreau să te ocupi de mine ca o servitoare. S-a terminat cu ligheanul și cu masajul picioarelor. De-acum înainte nu va mai fi vorba de așa ceva. Meriți mult mai mult. În schimb, țin să-mi stai alături ca parteneră la cugetări. Îmi place să te am în preajmă când citesc ori când scriu. Trebuie să-ți mărturisesc că am început iar să scriu de când ai apărut tu în această casă. Știi, nu sunt un om simplu, încerc să fac din orbire un atu și nu o consider o infirmitate. De aceea sunt uneori nedrept, întreprind acțiuni pentru care trebuie să risc. Probabil că te întrebi ce scriu. Într-o zi o să-ți dau să citești câteva pagini. Universul meu este în cea mai mare parte unul lăuntric. Îl umplu cu propriile mele creații; sunt silit să recurg la ceea ce se află în camera mea neagră. Dacă ți-aș spune tot ce conține ea ai fi uimită și chiar stânjenită.

Ăsta-i secretul meu. Nimeni nu are acces aici, nici măcar sora mea. Mie însumi mi se întâmplă să-mi fie frică de ceea ce știu. Îndepărtez de pe ecranul meu obiectivele care vin până la mine și mă hărțuiesc. Sunt înconjurat de obiecte. Sunt unele pe care le stăpânesc dar sunt și toate acelea ce nu pot fi îmblânzite. Încearcă, de exemplu, să stăpânești un brici ori aceste foarfece care înaintează și taie tot ce întâlnesc în cale. Așa că mă tem de toate astea.

Trebuie să-ți mărturisesc că am o frică teribilă de tot ce este tăios. Poate că tocmai de aceea am ținut zilele trecute să tai eu însumi puii aceia. M-am tăiat la mână dar nu-i nimic grav. Închipuie-ți că briciul mi-ar fi scăpat din mână, mi-ar fi retezat fără îndoială nasul sau toate cele cinci degete. În sfârșit, nu vreau să te înspăimânt cu temerile mele. Cea mai mare tâmpenie!

Te invidiez. Mi-ar plăcea să fiu în locul tău. Nu ești altceva decât o observatoare, martoră și uneori actriță. Este o șansă pentru tine să fii invitată să participi la viața din această casă fără să fii obligată să cunoști și, mai ales să-ți asumi, trecutul care ne-a plăsmuit. Asta-i motivul pentru care nici eu nu încerc să-ți cunosc trecutul. Mă bizui doar pe intuiția mea și pe emoțiile mele. Și acum, pune florile într-o vază.

I-am mulțumit și l-am lăsat în timp ce încerca să-și maseze fruntea cu mâna ca să risipească o durere de cap. Când avea asemenea dureri, devenea foarte fragil și-și pierdea toate reperele. Atunci își simțea cu adevărat infirmitatea.

Pe când căutam un loc unde să pun vasul cu flori, el țipă și-și flutură mâna de jos prin aer cerându-mi ajutorul. Am venit degrabă. Intrase în panică din cauza durerii foarte puternice și din cauză că nu-și găsea calmantele deși acestea erau chiar în spatele lui, la îndemână.

— Durerea asta nu mă lasă să respir, este ca un ciocan ce izbește într-un bloc de marmură. La fiecare lovitură simt cum tresalt...

I-am dat calmantele pe care le-a luat cu un pahar cu apă, și mi-am pus mâna rece pe fruntea lui. La început n-a suportat prezența mea, dar după ce l-am masat ușor s-a simțit ceva mai bine.

— Continuă, îmi faci bine, ai mâini alinătoare. M-am născut cu această migrenă și nu reușesc nicicum să scap de ea, mă urmărește peste tot, ea e principala mea infirmitate...

I-am oferit o cafea și l-am ajutat să se urce în pat, nu ca să doarmă, ci ca să se odihnească după zbuciumul din timpul crizei. M-a reținut prinzându-mi mână. Nici eu nu mi-am retras-o.

Găseam că-i normal să-mi las mână într-a lui. Îi simțeam trupul cald. Am rămas așa o bună parte a după-amiezii.

Când am auzit zgomotul cheii în broască, m-am ridicat și m-am dus să deschid ușa. Pusesem zăvorul de siguranță. Grăsana părea uimită... Mă întrebă de ce mă încuiasem. I-am răspuns:

— Din întâmplare!

N-a insistat.

I-am povestit despre criza Consulului. S-a neliniștit. Am împiedicat-o să se ducă să-l trezească. Ceva mai târziu, în timpul serii, îmi spuse:

— Ți-ai aduci aminte ultima oară când Consulul a venit acasă furios? Trebuie să fi trecut cel puțin o lună de atunci...

— Poate chiar mai mult. Dar nu văd ce legătură poate să aibă

asta cu criza de azi.

— Da, ai dreptate, nu ai cum să știi. Dar eu fac o legătură între abținere și durerile de cap. Când un bărbat rămâne timp prea îndelungat cu acea apă tulbure în el, i se urcă la cap și-i dă aceste dureri, fiindcă nu capul are nevoie... înțelegi?

— Destul de vag. Vrei să spui că un bărbat care nu-și evacuează periodic sperma are migrene? Dar femeile? Ele nu pătesc nimic?

— Ba da, devin colerice, încep să țipe din nimic. Dar în ce mă privește eu m-am obișnuit. Nici măcar nu mai țip.

Am început să râd încetitor. Grăsana schiță un zâmbet apoi izbucni într-un enorm hohot de râs. Încercă să-l stăpânească astupându-și gura cu palma.

13 – Un lac cu apă grea

Mi-am petrecut întreaga noapte luptând împotriva curenților de apă grea și vâscoasă dintr-un lac adânc, înțesat de tot felul de plante și jivine. Din această apă moartă, dar stârnită din lăuntru de vânzoleala șobolanilor care se distrau cu o pisică rănită, se înălța un miros sufocant, un miros dens, care nu putea fi definit.

Era acolo un suflu stagnant și mișcător în același timp. Aveam posibilitatea să văd tot ce se petrecea. Închisă într-o cușcă de sticlă, o mână necunoscută mă cobora până atingeam fundul, și apoi mă ridica după bunul ei plac.

Mă sufocam, dar strigătele mele nu răzbăteau în afara cuștii. Am recunoscut trupul Fatimei, nefericita mea verișoară epileptică pe care o luasem de soție ca să salvez aparențele și pe care am iubit-o fiindcă era o rană deschisă asupra căreia nu se revărsa afecțiunea nimănui. Chipul îi era senin iar trupul intact. Zăcea pe fundul acestui lac aidoma unui lucru învechit, de care nimeni nu mai are nevoie. Era curios, dar șobolanii o cruțau. Am văzut-o și am scos un țipăt atât de puternic încât m-am trezit, înnebunită, scăldată în sudoare.

Nu era pentru prima dată când aveam acest fel de coșmar. De fiecare dată îmi apărea unul din chipurile trecutului meu. Uitarea absolută este imposibilă. Cum să faci ca să nu te mai simți vinovat, să nu mai fi urmărit peste tot de șobolani și de păianjeni?

M-am gândit la povestea cu apa tulbure care ți se urcă la cap și-am izbucnit în râs. Oricum, trebuia să plătesc un tribut, aici ori altundeva. Era de la sine înțeles. Ca să grăbesc procesul uitării, nu

puneam în discuții legile și poruncile destinului.

Astfel, eu ieșeam dintr-un coșmar apăsător și Consulul scăpa de durerea care-i zdrobea capul. Ieșeam amândoi din aceeași încercare, ceea ce ne aducea aminte de condiția noastră de ființe lovite de blestem. Asta ne-a eliberat. Ne simțeam mai liberi știindu-ne predestinați să fim luați în stăpânire într-o bună zi de fantomele trecutului nostru.

În acea dimineață, pe când trupul îmi era ostenit, am hotărât să fac încă un pas pentru a mă apropia de Consul.

Când tocmai ieșea din casă ca să se ducă la școală, i-am cerut să nu se întoarcă prea târziu. Fu surprins:

— Parcă ai fi soră-mea! Ca să-ți fac pe plac mă voi întoarce devreme. N-o să mă mai duc la cafenea și nici pe la prietenul meu, bărbierul.

Voiam să-l însoțesc la femei. Grăsana nu trebuia să afle nimic. El mă va conduce. Îmi plăcea acest gând bizar și îndrăzneala lui mă încânta. Eram curioasă. Simțeam cum trupul meu devine ușor, îndepărtat și eliberat pentru totdeauna de apăsarea apelor moarte din timpul nopții. Această senzație de bucurie îmi făcea pielea de găină. Topăiam prin casă ca o nebună în timp ce făceam curățenie. Am zăbovit îndelung în sala de baie. M-am spălat și m-am parfumat de parcă mă duceam la o nuntă.

Consulul se întoarse spre ora cinci. Aduse o sticlă de mentă și pateuri. I-am spus că astea rămân pentru mai târziu și că Grăsana mă însărcinase să-l însoțesc la femei. Rămase un timp pe loc, surprins, și-și înghiți cu greu saliva. Apoi, după ce dădu peste cap un pahar cu apă, mă întrebă dacă sora lui îmi dăduse cu adevărat o astfel de misiune. Părea neîncredător.

— Lucrul ăsta mă deranjează. Asta-i o poveste doar între mine și sora mea. Nu e posibil!

În vreme ce vorbea i-am observat chipul care i se destindea la gândul de a merge la femei.

— Este adevărat, ai accepta să mă însoțești acolo? Nu te deranjează câtuși de puțin?

— Nu! Deloc. Sunt curioasă. Îmi oferi ocazia să intru într-un loc în care altfel n-aș pune niciodată piciorul. Cu dumneata am o scuză.

— Dacă o iei așa, nu-mi rămâne altceva decât să te urmez.

Apoi, după o scurtă tăcere:

— Nu, dumneata mă vei urma pe mine.

— Și dacă te voi lua de braț, îmi vei spune unde trebuie să dau

colțul.

Pentru prima oară mergeam pe stradă la brațul unui bărbat. Aparent, formam o pereche absolut normală. Un bărbat și o femeie mergând pe stradă. Nu era nimic extraordinar în asta. Dacă o privire rău intenționată ne-ar fi urmărit și ar fi știut în ce direcție ne îndreptăm, ne-ar fi blestemat până în vecii vecilor. Și iată că acel ochi era acolo, privindu-ne din spatele unei uși întredeschise.

O femeie privea fără să fie văzută. Trecând pe lângă ea m-am simțit ca săgetată și m-am înfiorat. O undă de nefericire fusese lansată. Trupul meu o captă ca pe-un semn, ca pe-o neliniște. Am preferat s-o iau în răs și mi-am văzut de drum. Am trecut prin fața acelei faimoase case. Era ușor de recunoscut. Consulul îmi spusese să nu mă opresc. Îl urmai. Cotirăm pe-o ulicioară întunecată și pătrunserăm printr-o ușă scundă într-un coridor neluminat. Eram pentru prima oară egali, înconjurați de aceleași tenebre.

— Nu-ți fie teamă. Fii atentă la trepte.

L-am strâns atât de tare de brat încât îl duru. Am urcat scara și-am ajuns în fața unei uși închise. Consulul bătu de două ori, apoi încă o dată. O femeie, desigur patroana, ne descuie și-i ură bun venit Consulului.

— A trecut mult timp de când nu v-am văzut. Aveți o nouă însoțitoare?

— Fă-ne un ceai, te rog, nu prea dulce.

Ne instalează într-o cameră sordidă în care se găsea un lavabou nu tocmai curat. Robinetul curgea. În fund era un vechi șifonier care mirosea a naftalină. M-am așezat pe un scaun. Consulul se făcu lejer și se întinse pe pat. Scoase din buzunar o pipă deja plină de tutun și o aprinse. Fuma de unul singur. Așteptam în tăcere să vină ceaiul. Făcusem ochii mari ca să văd totul. Eram nerăbdătoare. O fetiță, să fi avut maximum zece ani, ne aduse o tavă cu ceainic și paharele, apoi dispăru fără să spună nimic. Tocmai începusem să ne bem ceaiul – prea dulce – când patroana intră urmată de două femei între douăzeci și douăzeci și cinci de ani. Nu erau nici frumoase, nici urâte dar, evident, n-aveau niciun chef să rămână cu Consulul. Patroana îmi ceru să le descriu:

— Una este brunetă, este tatuată pe frunte și pe bărbie. Părul uns îi este strâns într-o eșarfă viu colorată. Sânii îi sunt mari dar căzuți. E pântecoasă, fesele îi sunt pline iar picioarele păroase, mestecă chewing-gum. Te privește strâmbându-se. Pe scurt, nu este nici frumoasă, nici urâtă. Își face meseria fără nicio bucurie ori bună dispoziție.

Cealaltă e micuță. Are sâni frumoși, talie fină dar fesele îi sunt enorme. Are părul negru și ochii limpezi. Nu mestecă chewing-gum dar are un tic, scuipă din minut în minut. E treaba dumitale să alegi.

Patroana, care plecase între timp, reveni:

— Care rămâne?

Consulul, din fundul patului, răspunse:

— Niciuna.

După ce toate trei ieșiră din cameră, Consulul îmi întinse mâna în care ținea niște bani.

— Am uitat să-ți las banii ca să plătești.

Nu era o sumă de neglijat. Am așteptat puțin și am văzut intrând o femeie tânără și frumoasă, speriată, ca și când ar fi fost împinsă cu forța de patroană de cealaltă parte a ușii. Ne privi cu un aer aiurit, neștiind ce așteaptă de la ea acest bărbat și această femeie. Am observat că tremura, probabil că era nouă în meserie.

Patroana apăru din nou, aparent mulțumită de alegerea ei. Îmi întinse mâna, iar eu i-am dat banii. Voia să plece când am început s-o descriu pe tânăra femeie aproape blondă, cu sâni mari și pietroși.

— Este foarte subțire, brunetă, cu sâni micuți, talie fină, părul scurt, fese potrivite, buze cărnoase. Nu mestecă chewing-gum. Te dorește.

Am făcut semn cu mâna patroanei și tinerei să plece și am așteptat răspunsul Consulului:

— Spui că are sâni micuți și fese potrivite? Atunci o vreau, o aștept.

Îmi scosesem deja dgellaba-ua și rochia. M-am apropiat încet de pat și am desfăcut nasturii de la cămașa Consulului. Lăsând slaba lumină aprinsă, m-am așezat călare pe pântecul lui. L-am lăsat să pătrundă încet în mine, punându-mi mâinile pe umerii lui ca să-l împiedic să-și schimbe poziția. Juisa foarte repede. Am rămas deasupra lui, nemișcată, așteptând să-și recapete forțele. Ereția se produse curând după aceea și fu extraordinară. Totala mea lipsă de experiență era pusă în umbră de absența pudorii ori jenei. Dorința îmi conducea instinctiv trupul, dictându-i și lui mișcările potrivite. Înnebunisem. Descopeream plăcerea pentru prima oară în viață, într-un bordel, împreună cu un orb! Era insațiabil. Totul se petrecea în tăcere, îmi rețineam strigătele. Nu trebuia ca el să-și dea seama de înșelăciune. În clipa când el se retrase, eu m-am îmbrăcat în grabă și-am bătut la ușă.

— Nu intra încă, mă îmbrac.

Se ridică și nu se grăbi. Mă lipisem de perete, într-un colț. Știam că nu e prost, dar preferam să las ca îndoiala să învăluie ceea ce se petrecuse în acea după-amiază. O complicitate lega trupurile noastre cu tăcerea și taina. Mai ales nu trebuia să vorbim, să turnăm în cuvinte o aparentă minciună care era de fapt un adevăr ce nu trebuia spus.

În această noapte, de cum am închis ochii, am regăsit lacul cu apă grea. Cușca nu mai exista. Plonjam în apă cum voiam și mă ridicam la suprafață fără nicio dificultate. Împrejurimile erau vădit aceleași cu cele din ajun. Era o grădină publică părăsită, cu ierburile ei roșii și copacii dezgoliți. De creanga unui imens smochin era agățat un leagăn. Era rupt și atârna acolo ca o vechitură oarecare. Fără să-mi dau seama mi-am dus mâna la frunte căutând o cicatrice. Era ascunsă sub păr.

Veneam în această grădină publică împreună cu tata. Îmbrăcat în băiat, le necăjeam pe fetițele din jurul leagănului până când, într-o zi, fratele uneia dintre ele mă trânti la pământ. Plângeam, cu fața plină de sânge. Fratele, care era mai mare ca mine, îmi spuse înainte de-a dispărea:

— Dacă erai fată, îți făceam altceva!

Tata veni în goană, înnebunit, și mă duse la spital. Uitasem complet această întâmplare și nu mai știam de unde aveam cicatricea.

Visul se termină prin venirea unei rafale puternice de vânt care învârteji frunzele moarte îngreunate de licheni și trimise în zbor, spre alte meleaguri, vestitul leagăn care nu mai slujea la nimic și a cărui tristă prezență trezea atâtea amintiri îndepărtate.

Dimineața n-am avut nici curajul, nici puterea să apar în fața Consulului.

Păstram în mine mirosul și sudoarea lui. El a fost cel ce a venit și mi-a bătut la ușă, dându-mi dovada delicatei lui prietenii și aducându-mi un pahar de suc de portocale pe care-l preparase el însuși.

Am roșit și-am simțit cum mă cuprinde un val de căldură care mă făcu neîndemânatică. Se așeză pe marginea patului, scoase o batistă brodată și mi-o întinse. Degetele ni se atinseră. Îi mulțumii. Nu spuse nimic. Simțeam în străfundul meu, ca pe-un adevăr incontestabil, că acest bărbat avea o virtute unică, un fel de grație care fusese împiedicată să se manifeste din cauza brutalei posesiuni pe care-o exercita asupra lui Grăsana și pe care el n-o

lua în serios, ca să evite drama.

N-avea nevoie să vorbească. Privirea lui care nu se oprea nicăieri mă tulbura. Avea uneori o blândețe neliniștită, ceva ce părea că vine dintr-o pură animalitate. O intimitate liniștită umplea această cameră, obișnuită cu singurătatea. Se auzeau pașii trecătorilor, nu îndrăzneau niciunul să scoatem vreun cuvânt.

Mi-am apropiat încet mâna de-a lui, apoi mi-am retras-o. Îmi era teamă să nu sfărâm ceva fragil, ceva pe care nu puteam nici să-l numesc, nici să-l uit. Aveam impresia că ne închisese de bună voie într-o criptă și că noi înșine eram o taină care trebuia păzită. Există momente intense în care e de ajuns prezența și, fără să știi de ce, iată că se produce ceva puternic și uneori hotărâtor. Nu-i poți da un nume. Din motive obscure, doar emoția este aceea care îl trădează și te trezești deodată împlinit și fericit ca un copil pe care bucuria îl transportă într-o lume minunată.

În ce mă privește, nu credeam că într-o bună zi voi ajunge în această stare când trupul și sentimentele plutesc, purtându-mă spre culmile cu aer pur. O pală de vânt coborând din înaltul muntelui trecu peste gândurile mele. Nimic nu mai era confuz. Eram împăcată cu mine însămi, lucru pe care nu-l mai cunoscusem poate niciodată.

Consulul se ridică. Doream să-l rețin, să-l păstrez lângă mine, să-l ating, să-i mângâi cu buzele ceafa și să rămân în brațele lui. Nu m-am clintit de teamă să nu stric totul.

Leși din cameră fără să spună un cuvânt.

În timpul acestor clipe de tăcere petrecute în prezența lui, nu mă gândeam la nimic. Nu voiam să-mi închipui reacția Grăsanei, și nici noua atmosferă ce avea să domnească în casă. Era prea devreme.

Grăsana dormea. Consulul plecase. Nu știam ce să fac în această dimineață. Mă învârteam în cerc. M-am hotărât să nu părăsesc camera.

14 – Jocul de-a bordelul

Am jucat amândoi o vreme această comedie a bordelului mai degrabă din dorința unei puneri în scenă în tăcere și taină decât de teamă de a nu trezi bănuielile Grăsanei. În câteva zile rolul și locul ei în casă au fost considerabil reduse. Ea nu reacționa dar eram convinsă că nu se va lăsa scoasă complet din scenă. În această

perioadă avea mult de lucru. Pe lângă hammam se ocupa și cu mijlocirea de căsătorii.

Într-o seară, întorcându-se târziu, mi se adresă de parcă îi cerusem să-mi facă vreun serviciu oarecare ori să-mi dea vreo informație:

— Asta-i! Am găsit ce-ți trebuie.

— Despre ce vorbești?

— Ei, nu face pe neștiutoarea, e vorba de lucrul la care te gândești tot timpul și care nu te lasă să dormi.

— Dar sunt atât de multe lucruri care mă împiedică să dorm...

— Da, dar ăsta te răcăie de zor, e ca un vierme care ți se strecoară sub piele și nu reușești să-l prinzi ca să te poți scărpinga o dată pentru totdeauna.

Înțelesesem, desigur, dar voiam să-i provoc vulgaritatea, ceea ce-o făcea să-și piardă sângele rece. Cu atât mai mult cu cât Consulul nu putea bănuî că sora lui devenise o pețitoare la limita de jos a decenței. Așa că am insistat în a face pe neștiutoarea.

— Bine, pentru că vrei să-ți bați joc de mine, vreau să-ți spulber jocul. Ți-am găsit un bărbat, e văduv dar încă în puteri. Sculele lui sunt impresionante. Caută o orfană, o femeie fără rubedenii, o femeie singură pe lume... Este oarecum cazul tău, nu-i așa?

Consulul asculta acest schimb de cuvinte fără să intervină câtuși de puțin.

— Nu sunt de măritat. Nu ți-am cerut nimic.

— Este adevărat, nu mi-ai cerut nimic. Dar în această casă eu hotărâsc cine trebuie să se căsătorească și cine e cazul să rămână celibatar.

Ridicase glasul și dintr-odată devenise autoritară și neînduplecată. Chipul fratelui ei era crispat.

Grăsana se repezi asupra mea și mă trase violent până în bucătărie unde mă încuie. Era în plină criză și încerca să-l monteze pe Consul împotriva-mi. Îmi era într-adevăr frică pentru că știa unele lucruri din trecutul meu. Probabil că cineva îi spusese. Coborî glasul când îi vorbi fratelui ei. Mi-am lipit urechea de ușă și am reușit să prind unele fraze.

— Este o uzurpatoare, o mincinoasă, un pericol. Ne-a mințit. Am dovezi. Este mult mai puternică decât crezi. Femeia asta duce cu ea o viață în care a înșelat pe toată lumea. Se pare că și-a ucis părinții. Mama i-a murit nebună iar tatăl n-a mai avut timp să cadă la pat. Am adăpostit în casă un asasin, o hoată. Știi că a fugit cu toată moștenirea familiei? Trebuie neapărat să mă crezi,

frăţioare, viaţa mea, lumina ochilor mei...

— Destul! Nu te cred. Eşti geloasă, eşti nebună. Ai inventat povestea asta ca să mă azvârli din nou în singurătate şi în robia ta. Dar n-o să-ţi meargă.

Respinsă de către Consul care se pregătea să se încuie în camera lui, ea începu să urle din răsuputeri:

— Femeia asta este un bărbat! Am dovezi, fotografii, acte. Ne-a tras pe sfoară...

Consulul fu cuprins de-un hohot de râs nervos. Grăsana continua să ţipe, apoi am auzit-o rugându-se:

— Nu, frate, să nu faci asta, nu, mă îngrozeşti, lasă briciul, să nu te răneşti, nu, te rog... Da, nu-i adevărat... Am inventat totul. Ştii cât de mult te iubesc şi cât sunt de nefericită. Retrag tot ce-am spus.

— Atunci deschide uşa bucătăriei...

— Imediat.

L-am văzut pe Consul cu un brici la gât, ameninţător, furios, neîmblânzit.

L-am luat de mână şi l-am condus în camera lui. Tremura şi era scaldat în sudoare. I-am luat briciul din mână şi m-am așezat lângă el.

— Ochii-mi sunt uscaţi, îmi spuse el, dar plâng din plin înlăuntrul-mi. Plâng pentru că sora mea este nebună. Plâng pentru că risc să te pierd. N-aş suporta absenţa ta. Nu-ţi ştiu nici numele. Încă din prima zi ţi-am spus „Musafira”, aş fi putut să-ţi dau un nume, dar ce importanţă poate avea numele şi neamul. Prezenţa ta în această casă de nebuni a adus ceva mai multă viaţă, sentimente, căldura şi dragălaşenie.

Grăsana plecase. Am profitat de acest moment de criză ca să-i spun, să-i mărturisesc totul Consulului. I-am spus povestea mea de la naştere şi până în clipa când am fugit de acasă, rătăcirile mele prin diferite locuri, violul şi întâlnirea cu Grăsana. I-am spus despre remuşcările mele, tristeţea şi speranţa pe care am descoperit-o datorită prieteniei lui discrete şi tandre. I-am spus că ştiam că într-o bună zi mă vor regăsi şi mă vor pedepsi. Aşteptam acea zi cu seninătate, dar nici eu nu suportam să fiu despărţită de el.

Istorisirea mea îl făcu să zâmbescă. Pentru el era o poveste pe care o inventasem ca să-mi justific primii douăzeci de ani din viaţă, o poveste izvorâtă din imaginaţia unui copil care probabil că se plictisea să intre într-un joc la limita dintre glumă şi seriozitate.

— Râsul e foarte important, sfărâmă zidul fricii, intoleranței și fanatismului, adăugă el atunci când încă mai eram sub efectul crizei făcute de Grăsană.

Avea o mare capacitate de-a se abstrage atunci când avea de-a face cu o situație apăsătoare, care te putea prinde în capcană.

— Nu am nevoie să închid ochii. Rămân pe loc, dar spiritul meu e sus, în cameră ori pe terasă. Îmi place să râd atunci când nimic nu merge, căci nimic nu-i cu adevărat limpede, nimic nu-i absolut obscur.

Aș zice că totul e complex, și că adevărul e mai aproape de umbră decât de copacul care dă această umbră. Dacă ceea ce mi-ai povestit s-a întâmplat aievea, atunci probabil că te-ai amuzat mult. N-aș zice același lucru despre părinții tăi și cei din jurul tău. Este o șansă să joci atât de subtil pe două planuri. Lipsa văzului, așa cum ți-am spus într-o zi, nu este o infirmitate. Bineînțeles că este, dar încetează să mai fie pentru cel ce știe să se joace cu ea. Să te joci nu înseamnă să înșeli, ci să dai la iveală virtuțile întunericului. Este ca și în cazul inteligenței, nu mai știu cine a definit-o ca fiind lipsa de înțelegere a lumii. Asta ne conduce la poezii noștri mistici pentru care aparența era masca cea mai perversă a adevărului. Știi, căci ai trăit-o în propriul trup, că limpezimea este o amăgeală. Ce este clar, definibil, în raporturile dintre două ființe? Mi se pare că în viața ta a existat un moment de neatenție care s-a prelungit, i-ai prins gustul, chiar a început să-ți placă, și-ai prins a te juca încurcând urmele și sfidând privirile.

După ce tăcu o vreme, îmi căută mâna. Nu am făcut niciun efort ca să mă apropiu de el. Continuam să mă gândesc la ceea ce spusese. „Un moment de neatenție”, asta a fost viața mea, simulacrul meu de viață. Eram convinsă că dacă l-aș fi întâlnit pe acest bărbat în timpul vieții mele de deghizare în băiat, l-aș fi iubit sau l-aș fi urât, căci m-ar fi demascat numaidecât. M-am îngrijit de aparențe, dar fondul era intact. Și tocmai acest om lipsit de vedere vedea cu toate celelalte simțuri. Ar fi fost imposibil să-l minți. Nu poți minți un orb. Îi poți spune povești. Dar el se încrede mai mult în glas decât în cuvintele pe care le rostești.

Chiar dacă se făcea că nu crede în povestea mea, zâmbetul pe care îl arbora îmi spunea îndeajuns că nu era prea sigur în anume privințe. Mă luă de mână, o duse la buze și o sărută mușcându-mă un pic. Am țipat ușor. Îmi spuse luând o mină visătoare:

— Păcatul nostru, cel ce ne roade și ne ruinează sufletul, luându-i de fiecare dată câte puțin din puritate, este refuzul de a

rămâne singuri. Dar ce putem face? Suntem atât de vulnerabili... Poate că noi doi, datorită destinelor noastre deosebite, am învățat să existăm renunțând la această fragilitate. În orice caz, e ceea ce am simțit eu de cum ai intrat în această casă. Forța noastră constă în faptul că nu datorăm nimănui nimic. Putem părăsi această lume oricând, în orice clipă, fără regret și fără a face din asta o dramă.

Mi-am petrecut întreaga viață obișnuindu-mă cu ideea acestei plecări voluntare. Îmi port propria moarte în mine, la butonieră. Restul nu-i decât foială fără rost, ca să nu dezamăgesc timpul. Nu trebuie să-i dăm voie timpului să se plictisească de noi. Până atunci facem prostii, lucruri nedemne de inteligența noastră. Spun „noi” pentru că ne asemănăm, și un pact pecetluit prin taină ne unește.

M-am gândit iar la scena când Consulul amenința să-și taie beregata dacă Grăsana nu-mi deschidea ușa. Nu m-am putut abține să nu-l întreb dacă era serios. Pretinse că nu știe dar, la urma urmelor, tot ce numim serios nu-i decât o formă acută a jocului. Poate că era sincer. Îmi mărturisi că uneori sora lui îl înfricoșa și-mi făcu un portret al acesteia lipsit de orice urmă de indulgență:

— Este cam nebună, pentru că este atât de nefericită. A dat dovadă ele curaj când de pe-o zi pe alta ne-am trezit fără nimic, fără părinți, fără casă, fără adăpost. Rătăceam printre ruine. Orașul se cutremurase, ea alunecase spre un orizont roșu. A păstrat din această perioadă o furie lăuntrică pe care nimic n-a putut-o calma ori stinge. De-atunci s-a înăcrit. Poate fi răutăcioasă, nedreaptă. Este în stare să dea totul peste cap, aparent fără niciun motiv.

Numai o violență mai puternică o face să dea înapoi. Așadar, iată cum pot fi atras către violență, îndreptată nu împotriva ei, ci a mea însumi. Astfel o ating în străfundul ființei ei. Și știe că sunt în stare să-mi duc până la capăt amenințările.

Ceea ce i-aș reproșa cel mai mult este lipsa de generozitate, disponibilitatea cam prea vizibilă pentru ură și răutate. Știu că sunt prizonierul ei. Sufăr din cauza asta și sper să scap într-o zi. Ți dai seama, am reușit să mă eliberez de piedicile pe care mi le-a pus orbirea dar nu și de afecțiunea pe care mi-o poartă sora mea!

În timp ce vorbea, m-am apropiat atât de mult încât mă ghemuisem în brațele lui și-i simțeam trupul cald.

Am făcut pentru prima oară dragoste în casă. După aceea am rămas tăcuți. Mă gândeam la amenințările și uneltirile Grăsanei.

Era în stare să ne facă rău: să ne distrugă pe amândoi, sau măcar să mă zdrobească pe mine. Azi-dimineață, în timp ce urla, făcuse spume la colțul gurii. Era semnul exterior al urii. Ochii nu-i mai erau roșii, ci galbeni. Avea furia unui animal rănit care refuza să moară singur. Deținea probabil unele indicii ori informații despre trecutul meu. Și, chiar dacă nu aveam nimic să-mi reproșez pentru această parte a vieții, doream să evit ca într-o bună zi să fiu confruntată cu toată acea mascaradă. Când îmi înmormântasem tatăl am avut grijă să îngrop sub pământ toate obiectele de care mă folosisem în acea perioadă. Nu mai puteau depune mărturie. Desigur, mai rămâneau unchii, surorile, verii și vecinii. Fugisem ștergând urmele și mă oprisem doar odată ajunsă la celălalt capăt al țării. Întâmplarea a făcut ca rătăcirile mele să nu dureze prea mult. Destinul mi-a dirijat pașii către hammam. Violul din pădure m-a împins către acest loc. Știam că la început n-aș putea trăi decât alături de ființe aparte. Eram fericită că primul bărbat ce mi-a iubit trupul era orb, un om care își ducea ochii în vârful degetelor și ale cărui mângâieri lente și blânde îmi recompuneau imaginea. În aceasta consta victoria mea; i-o datoram Consulului a cărui gingășie se exprima mai ales prin atingere.

Consulul a redat fiecăruia dintre simțurile mele vitalitatea ce era adormită ori numai reținută. Când făceam dragoste petrecea lungi momente privindu-mi trupul cu mâinile. În felul ăsta, nu numai că-mi trezea dorința, ci îi dădea și o rară intensitate ce era mai apoi superb satisfăcută.

Totul se petrecea în tăcere și într-o lumină blândă. Ținea mult la lumină. Uneori se întâmpla să fie stângaci și se enerva. Atunci îmi cerea să aprind încă o lampă ori o lumânare. Îmi spunea: „Am nevoie de puțină lumină ca să-ți văd trupul, să-i respir parfumul, ca buzele mele să-i urmeze liniile armonioase.” Experiența lui cu femeile era probabil limitată. Începea prin a se concentra precum un artist înainte de a ataca o lucrare. Se compara cu un sculptor: „Ca trupul tău să-mi devină familiar, să renunțe la a mai fi rebel, trebuie să-l sculptez cu mare grijă, cu multă răbdare”, îmi mai spunea el.

Îmi petrecusem anii adolescenței străduindu-mă din răspuseri să resping orice urmă de dorință. Eram prinsă în cursă dar trăgeam destule foloase din această situație. În cele din urmă, am reușit să nu mă mai gândesc la dorință. Nu aveam dreptul la ea. Mă mulțumeam cu visele mele delirante, populate de falusuri, de trupuri de efebi ții de orgii vulgare. Mi se-ntâmpla adesea să-mi

potolesc singură trupul și apoi mi-era rușine.

Toate astea rămăseseră departe acum. Nici nu voiam să mă mai gândesc la ele. Miracolul avea chipul și ochii Consulului. El mă sculptase, făcând din mine o statuie din carne, care avea dorințe și stârnea dorința. Nu mai eram o ființă din pulbere și nisip, cu identitate nesigură, ce se spulbera la cea mai slabă pală de vânt. Simțeam cum unul câte unul membrele mi se solidifică, se consolidează. Nu mai eram acea ființă firavă ca o boare, a cărei piele nu era decât o mască, o iluzie făcută să înșele o societate nerușinată, bazată pe ipocrizie, pe miturile unei religii răstălmăcite, golite de spiritualitate, o momeală fabricată de-un tată obsedat de rușinea față de cei din jurul său. Avusesem nevoie de uitare, de rătăcirile prin lume, și de gingășia distilată de iubire, ca să renasc și să trăiesc! Vai! această mulțumire, această plenitudine, această descoperire a propriei ființe în privirea sublimă a unui orb n-avea să dureze. O știam.

O simțeam. Această fericire scurtă dar intensă avea să fie întreruptă cu brutalitate. Chiar dacă eram nefericită, acceptam riscurile destinului. Nu eram fatalistă, dar nu aveam puterea să mă revolt.

15 – Omorul

Totul s-a petrecut foarte repede. Grăsana dispăruse de mai bine de o săptămână. Consulul era de părere că este ocupată cu căsătoriile ei. Eu eram convinsă că plecase într-o călătorie, în căutarea unui lucru anume. Înainte de a pleca trimisese pe un servitor de la hammam să ne spună că era foarte ocupată în ultimul timp și că nu trebuie să ne facem griji.

S-a întors într-o dimineață, devreme de tot. Dormeam profund în brațele Consulului. Deschise ușa și mă smulse din pat târându-mă de păr. Consulul se trezi dintr-odată, înnebunit, crezând că are un coșmar. Grăsana urla cu spume la gură:

— Vino, căteia ce ești, hoafo, curvo, vino să vezi cine te-așteaptă jos. I-ai omorât pe toți și ai fugit cu moștenirea...

Mă împingea de zor lovindu-mă cu piciorul. Eu mă agățam de ce puteam, de tot ce-mi ieșea în cale. Consulul se îmbrăca.

Grăsana mă îmbrânci pe scări. Căzui și jos mă trezii nas în nas cu unchiul meu, tatăl Fatimei, zgârcitul de care tata îmi spusese să mă feresc. Era stăpânit de-o furie rece care se exprima printr-o

paloare ce nu prevestea nimic bun. Știam că este înfiorător și că răutatea lui era cauza epilepsiei fiicei sale. Tata îi spunea „fratele meu, ranchiunosul”. El era cel ce-și bătea joc de mama că nu este în stare să dea naștere unui băiat. O făcea cu sânge rece, cu cinism. Mucii ce-i curgeau din nas erau otrăviți. Îl urăsem întotdeauna. Eram mai puternică decât el căci nu-i dădeam niciodată ocazia să se apropie de mine ori să stabilească fie și cel mai vag contact cu mine. Îl știam animat de-o ură fără margini. Iar căsătoria cu Fatima o simulasem mai ales ca s-o scot din familia ei care o lăsa să se zbată singură în timpul crizelor. Unchiul își petrecuse întreaga viață invidiindu-și fratele, încercând să facă rău în dreapta și în stânga. Adevărata lui pasiune era să întindă curse oamenilor, să-i facă să cânte după placul lui și să profite de slăbiciunea ori nenorocirile lor. Era o canalie. Când l-am văzut, am înțeles că mă prinsese în cursă. Tăcea și-și savura victoria. Puteam să neg totul și să nu-l recunosc, dar imaginea lacului cu apă stătută mă cotropi, îmi făcu greață și mă făcu să-mi pierd sângele rece. Ne privirăm țintă, ochi în ochi. În privirea lui era ură și dorință de răzbunare, într-a mea era milă și o imensă dorință de-a sfârși odată. I-am spus să mă aștepte până mă duc să-mi iau lucrurile și îl urmez. Am urcat în camera Consulului care avea un aer consternat, descumpănit, fără nicio reacție. M-am dus direct la sertarul de jos. Am încărcat revolverul și am coborât fără să mă grăbesc. Când am ajuns la un metru de unchiul meu, i-am golit tot încărcătorul în abdomen.

Într-o fracțiune de secundă am înțeles că se sfârșise cu acest episod. Era de datoria mea să-l închei și să-l semnez cu acest omor. În general, când tragi asupra cuiva nu te gândești la nimic. Eu am fost inundată de o mulțime de imagini și de gânduri. Am fost luată de torentul lor și am înțeles că mâna îmi fusese condusă de energia Fatimei, apoi de cea a tatei și a mamei și a tuturor celor care fuseseră cândva victimele răutății acestui om.

Văzând sângele galben verzui ce curgea din acest trup întins pe pământ, m-am simțit deodată ușurată. Grăsana urla zgâriindu-și obraji. Consulul era încă prizonier al acelei tăceri imense și avea o expresie total absentă. Îmi era frig. Mi-am pus un șal pe umeri și am așteptat urmarea evenimentelor. Priveam țintă în pământ și nu mai auzeam nimic. Eram deja departe. Alergam pe un câmp urmărită de o ceată de copii care aruncau după mine cu pietre. Eram la vârsta fericirii, aveam cel mult un an. Nu știam încă ce înseamnă să pierzi. Trăisem în câteva luni o pasiune din care mă

puteam hrăni până la sfârșitul zilelor mele.

Am fost judecată și condamnată la cincisprezece ani de închisoare. Nu am vrut avocat. Mi-au atribuit unul din oficiu. Era o avocată, o tânără care a susținut o frumoasă pledoarie despre condiția femeii într-o țară musulmană. Grăsana și Consulul au fost audiați ca martori. Nu-mi mai amintesc ce a spus Grăsana, cât despre Consul, chiar dacă era afectat de această întâmplare, nu o arăta. A făcut o declarație pregătită dinainte:

— Cel ce încearcă întotdeauna să umilească un om nu se poate bucura de stima noastră. Cel ce nu cruță pe nimeni de ocară nu este om. Când ești dăruit cu farmec și înzestrat cu măreție sufletească, se-ntâmplă să devii crud, adică justițiar. Femeia pe care o judecați astăzi face parte dintre acele ființe excepționale care au supraviețuit tuturor jignirilor provocate de ură. Ea a trecut dincolo de cea mai mare durere a ei, și acest lucru i-a fost dictat de măreția ei sufletească. Sunt legat de această femeie printr-un pact: aceasta e taina noastră. Este iubirea noastră. Nu-i ceva obișnuit să auzi vorbindu-se despre iubire în acest loc. Dar să știți: iubirea care ne leagă îndepărtează tenebrele din fața mea. Așadar, o voi aștepta.

16 – Tenebrele

În închisoare, viața mea se organizează foarte repede. Nu consideram încarcerarea drept o pedeapsă. Regăsindu-mă între patru pereți am înțeles cât de mult se asemănase viața mea de bărbat deghizat cu o închisoare.

Eram privată de libertate în măsura în care nu aveam dreptul decât la un singur rol. Dincolo de aceste limite era catastrofa. În acel timp nu-mi dădeam seama cât de mult sufeream. Destinul îmi fusese deturnat, instinctele înșelate, trupul transfigurat, sexualitatea negată iar speranțele spulberate. Stătea în puțința mea să aleg?

Inchisoarea este un loc unde toată lumea simulează viața. Este o absență. Are culoarea absenței, culoarea unei zile lungi și fără de lumină. Este un cearșaf, un lințoliu îngust, un chip ars, golit de viață.

Celula mea era strâmtă dar eu eram încântată de ea. V-am spus că prefigura mormântul, consideram șederea mea aici ca o parte a pregătirilor pentru marea plecare. Umiditatea zidurilor nu mă

atingea. Eram mulțumită să am în sfârșit un teritoriu pe măsura trupului meu. Întrețineam cât mai puține relații cu celelalte deținute. Refuzam să ies la plimbare. Am cerut hârtie și creion. Voiam să scriu. Cuvintele mă îmbiau din toate părțile. Veneau cu grămada în cânduri, izbindu-se de pereții cuștii mele reci. Cuvinte, mirosuri, imagini, zgomote, se roteau, dădeau târcoale în jurul captivității mele. La început nu le-am dat atenție. Eram în perioada când încă învățam să aștept. Nu voiam să măsoz timpul. În acest scop am suprimat lumina slabă care cobora printr-o deschizătură aflată sus în zid. La ce bun să simulezi ziua cu lumina ei când tot acest teritoriu era cufundat într-o noapte neagră, lungă și profundă? Am cerut să fiu lăsată în întuneric și, în cele din urmă, mi-au făcut pe plac. Preferam să trăiesc într-un spațiu uniform colorat, să mă obișnuiesc cu acest teren plat, cu această linie dreaptă pe care pășeam. Încetul cu încetul am pătruns în universul cotidian al celor ce sunt lipsiți de vedere așa cum eram, lipsită de libertate. Trăiam cu ochii închiși. Mărturisesc că mi-a fost greu să mă obișnuiesc. Pentru mai multă siguranță m-am legat la ochi. Nu numai că nu era nimic de văzut în acest loc sordid, dar era și o modalitate de a fi aproape de Consul. Am încercat să pătrund în tenebrele lui, sperând să-l întâlnesc, să-l ating și să-i vorbesc.

Venea să mă viziteze în fiecare vineri, la începutul după-amiezii. Viața mea era punctată de aceste vizite săptămânale. La început acest lucru le-a făcut să râdă pe câteva imbecile care aruncau ironii la adresa „orbului care vine s-o vadă...” Nu răspundeam niciodată la aceste sarcasme. La primele vizite – încă nu-mi închisesem ochii – ne priveam fără să ne spunem nimic. Pe toată durata vizitei stăteam mână în mână fără să spunem un cuvânt. Îmi aducea cărți, hârtie, stilouri. Legându-mă la ochi, m-am condamnat să nu mai scriu. În același timp, dorința lăuntrică de-a scrie devenea tot mai puternică. Seara, lumina se aprindea în toate celulele între ora șapte și nouă. M-am hotărât să deschid ochii în aceste două ore și am scris. Mâzgăleam, scriam neglijent. Aveam atâtea lucruri de consemnat și nu știam de unde să încep mai întâi. Așa că mă legam iarăși la ochi și-mi infundam capul în pernă. Faptul că regăseam întunericul mă liniștea. În felul acesta trăiam în comuniune cu Consulul. El nu știa acest lucru și nici nu voiam ca să-l afle. Dragostea mea pentru el încerca să treacă propriile-i obstacole, asta cm unicul meu mod de-a fi împreună cu el. Orbirea, când este cu adevărat acceptată, îți dă o clarviziune și o luciditate remarcabilă asupra ta însăși, ca și asupra raporturilor

tale cu ceilalți.

Cum nu reușeam să scriu cu-adevărat, mi-am folosit cele două ore de lumină pentru a citi. Nu mă puteam abține să nu mă proiectez pe mine însămi în toate personajele din povestirile pe care le citeam. Le legam sistematic la ochi ori le trimiteam la închisoare pentru omucidere intenționată, cu premeditare. Lectura mea nu era niciodată inocentă. Mi se-ntâmpla chiar să transfer un personaj dintr-o poveste într-alta. Asta mă amuza și-mi dădea ocazia să mă mai dezmořesc un pic. Și toate se încâlceau în capul meu. Noptile îmi erau pline de vise, coșmaruri, ori ecrane albe și tăcute care se confundau unele cu altele și mă hărțuiau până dimineața. Încetul cu încetul am devenit eu însămi un personaj al acestor nopți agitate și rocambolești, într-o asemenea măsură, încât mă grăbeam să adorm pentru ca, în sfârșit, să trăiesc aventuri ieșite din comun.

Astfel am fost implicată într-o crudă poveste de dragoste în care eram în același timp Sasuke, discipolul îndrăgostit de profesorul său, maestru de muzică, și Shunkin, femeia care orbise, căci îi fusese vărsat pe față un ceainic cu apă clocotită. Eram în același timp bărbatul și femeia, când inger stăpânit de gingășie și iubire, când furtună răzbunătoare și nemiloasă. Eram nota muzicală și instrumentul, pasiunea și suferința. Mi se întâmplau atâtea lucruri, încât confundam totul cu cea mai mare încântare, curioasă să văd ce nou veșmânt îmi va aduce noaptea care vine.

Am citit, bineînțeles, *O mie și una de nopți*, pe mici porțiuni. Săream de la o noapte la alta și-mi închipuiam destul de clar consecințele dezordinii pe care o provocam.

Noptile îmi erau bogate. În loc să scriu, citeam ca să am cu ce le hrăni. Cât despre zile, le anulasem, revărsate în beznă, legate în același sac.

Mă hotărâsem să nu văd nimic din închisoare sau măcar să văd cât mai puține lucruri. Era dreptul meu și țineam la el, uneori în ciuda comentariilor gardienilor. Primul an s-a scurs după acest ritm regulat: beznă din timpul zilei – deschiderea ochilor între șapte și nouă pentru lectură sau pentru scris – iarăși beznă și, în plus, noaptea cu cortegiile ei – vizita de vineri a Consulului. Era ca un ritual.

În acea vineri, încă de dimineață, am avut presentimentul că nu va veni. Aveam inima strânsă și nu eram deloc în apele melc. Știam pur și simplu, asta era tot.

La ora cinci gardiana îmi aduse o scrisoare.

Plicul era rupt. Mi-am scos banda de pe ochi. Încăperea era prea

întunecată ca să pot descifra scrisoarea. M-am urcat pe pat și am înlăturat bucata de pânză neagră cu care acoperisem fereastra. Am obținut un firicel de lumină și am început să citesc. Îmi tremurau picioarele și ochii mă dureau silindu-mă să-i deschid până la capăt. Am așteptat un moment.

Prietenă,

Sora mea a murit miercuri dimineța în urma unei hemoragii cerebrale. Am îngropat-o singur chiar în aceeași zi. S-a sfârșit repede și cu atât mai bine. Viața în casă devenise de nesuportat. Ne certam tot timpul. Eram nefericit, cum era și ea, de altfel, Nu-i mai acceptam obiceiurile, mâncarea pe care o gătea, sforăitul, mirosul, glasul. Devenisem alergic la prezența ei. Îmi pierdeam repede răbdarea și reacționez cu agresivitate. Am descoperit cât de violentă poate fi o ființă permanent nemulțumită. La început violența mea era fizică, apoi, pe măsură ce lucrurile se repetau, devenea lăuntrică și pot spune că am cultivat ura împotriva acestei sărmane femei. Întreaga ei viață a fost un șir de eșecuri în urma unor ambiții nemărturisite, a unor poftes nemăsurate, a încăpățănării de a mă izola și de a mă păstra numai pentru ea. Voia să mă îndoape și apoi să mă devoreze. Dar nu mi-am pierdut controlul. Eram vigilent. După drama urmată de plecarea ta, se considera vinovată și vorbind despre tine adăuga: „oricum, nu te poți aștepta la nimic bun de la cineva care și-a clădit întreaga viață pe minciună”. O lăsam să vorbească. Nu-i răspundeam. Plângea și-și chema moartea. Îi uram în tăcere să aibă parte de ea. Gelozia ei ne-a ruinat, a devastat totul, n-a mai rămas nimic viu în casa noastră. Ea a fost aceea care a determinat efectuarea unor cercetări în orașul tău natal. Se interesa de tine spunând că vrea să te demaște. A reușit să-l găsească pe omul acela veros care era unchiul tău, un cămătar ce-și folosea prăvălioara de papuci ca teighea pentru împrumuturi. Știi că moartea lui a adus fericire în casa multor familii? Oamenii îl urau. Era implicat în numeroase afaceri dubioase, dar toate erau găinării mărunte. Prin asta vreau să-ți spun că gestul tău a fost legitim. Mă gândesc la tine. Ochii mei, concentrați asupra gândului la tine, sunt cuprinși de dorința de a te regăsi. Trebuie să rezolv problemele legate de moartea surorii mele. Va trebui să mă reorganizez. Singurătatea nu mă sperie. Nu știu când voi reuși să pun totul la punct. Am nevoie de cineva care să se ocupe de casă și, de asemenea, să aprindă focul la bucătărie. Deocamdată îmi țin companie un tânăr, fiul unor vecini. Îmi citește din cărți și se declară

discipolul meu. Asta mă face să râd. Părinții lui îmi trimit cele trei mese zilnice. Sunt foarte amabili. Copiii lor învață la școala unde predau eu. De alaltăieri primesc neîncetat oameni. Vin mai mult să-mi ofere ajutorul lor decât condoleanțe. Sora mea n-a prea fost îndrăgită. Cred că asta este lucrul cel mai rău. Să mori singur și să nu te regrete nimeni este o tristețe de nesuportat. Am știut întotdeauna că cei perversi își sfârșesc viața într-o singurătate cumplită. Sora mea n-a avut când să cunoască această suferință, dar nu a fost iubită și asta a făcut-o să sufere în permanență. Eram singura ființă pe care o avea pe lume. Mi s-a întâmplat s-o și iubesc, și să cedez uneori dorințelor ei. Era foarte insistentă, voia să se ocupe de toate, până și de toaleta mea. N-am iubit-o niciodată ca pe o soră, ci ca pe o cerșetoare care dăruiește tot ce are pentru un pic de căldură. Asta înseamnă milă. Sunt sever, căci ei îi datorez supraviețuirea. Dar trebuie să-i duci cu tine până la moarte pe cei care te-au condamnat să trăiești? Acum, când doarme un somn fără zgomote, fără imagini, un somn ce-i dincolo de orice noapte, n-o vom trezi prin judecata noastră lipsită de milă.

Zi și noapte, suferința care a pus stăpânire asupra mea nu vorbește despre ea, ci despre tine. Gândurile mele își au rădăcinile într-o pădure crepusculară în care ești deocamdată captivă. Inima mea este o bancă de piatră acoperită de frunte, pusă în drum pentru popas și odihnă. Întâmplarea sau vântul te vor conduce înapoi. Te aștept. Pe curând.

Spunea adesea „pe curând” pentru „cu bine” ori „pe vinerea viitoare”. Moartea Grăsanei m-a afectat. M-am gândit din nou la nefericirea ei, la trupul ei atât de neplăcut vederii, la înfrângerile suferite care-i lăsaseră urme pe chip. Am încercat să înțeleg de ce nu se putea abține să facă rău atunci când nimic n-o obliga să-l facă. Ar fi vrut ca toată lumea să plătească ingratitudinea trupului ei repede confundată cu nefericirea sufletească. Sunt oameni care, ca să poată trăi, își scot toată energia necesară din ură. Îi vezi adesea dând târcoale în amurg în jurul unui lac cu ape moarte, acolo unde înaintea lor vin șobolanii ca să-și reverse toată otrava. Degeaba îți spui că-și dau afară toată nefericirea ca să se purifice când, de fapt, ei sunt purtătorii unor încărcături negative și au nevoie să și le cheltuiască aruncându-le asupra celorlalți înainte ca acestea să le provoace paralizia și apoi moartea.

Grăsana trebuia să moară, victimă a propriei voințe de-a face rău. Profund tulburată în urma dramei pe care a provocat-o, și-a

pierdut probabil capul și n-a reușit să găsească niciun loc, nicio ființă asupra căreia să-și reverse întreaga sa ranchiună.

Mi-am legat iar banda peste ochi, dăruindu-mi din nou noaptea. Nu-mi rămânea decât să aștept orele senine pe care numai iubirea le mai putea tulbura. Întreaga mea ființă aspira la liniște, la acea stare în care ritmurile toate încetinesc și dau o ușurare și o împăcare nespus de fericite.

Nu mai doream altceva decât să dorm, să mă cufund în acel somn răvășit de personaje ce continuau să trăiască în mine de parcă aș fi devenit peste noapte depozitul lor, vatra și cripta unde se îngrămădeau speriate de lumina zilei. De îndată ce închideam ochii, ele veneau alergând din toate părțile și, uneori, tupeul lor mergea până acolo încât îmi reproșau prea îndelungata absență. Râdeam și continuam împreună cu ele aventurile începute în alte vremi. Ceea ce mă deranja era faptul că în acest univers plin de larmă, râsete și patimi dezlănțuite nu era nicio urmă de Consul. Trebuia să găsesc neapărat ușa secretă prin care să-l introduc și să-l amestec în aceste spectacole.

E drept că exista un orb, paznic la intrarea în grădina andaluză, dar acesta nu era Consulul. Cel din vis avea un baston cu care-i împiedica pe copii să intre în grădină. I se întâmpla chiar să fie nevoit să-i lovească. Era rău, nu pentru că era lipsit de vedere, ci pentru că era paznic și era sărac.

17 – Scrisoarea

Cu banda neagră peste ochi am ajuns încetul cu încetul în lumea celor nevăzători. Am deprins din nou gesturile vieții cotidiene, chiar dacă acestea erau reduse la minimum în închisoare. Nu-mi scoteam banda decât ca să citesc, să scriu și să mă spăl. Stratul de întuneric pe care-l atrăgeam spre mine se făcea tot mai gros în fiecare zi. Mă ajuta să mă separ de trupul meu, să-l las intact, păstrând în el amintirea înflăcărată a ultimelor mângâieri ale bărbatului pe care îl iubeam.

Astfel, timpul se vedea anulat de la sine. De data asta nu mai simulam deloc. Mă adaptam și învățam să împlânzesc singurătatea și speranța. Printre atâtea deținute cred că eram singura care nu se plângea niciodată de singurătate. Cât despre speranță, nu vorbeam cu nimeni despre ea. În jurul celulei mele impusesem deplina tăcere, ba chiar uitarea.

Dădeam bani ca să pot avea liniște. Mai presus de orice, nu voiam să fiu silită să-mi justific gesturile și izolarea lăuntrică. Odată cu trimiterea mea în această închisoare, se produsese un fenomen curios: trecutul meu de bărbat deghizat nu mă mai obseda; căzuse complet în uitare. Odată cu moartea unchiului lichidasem și trecutul (cel puțin, așa credeam eu). De altfel, nu consideram că sunt în închisoare ca să ispășesc această crimă, ci mă aflam aici aproape din proprie voință, ca să aștept întoarcerea Consulului plecat pe un continent îndepărtat. Să aștept și să învăț să trăiesc în întuneric. Mi se părea că trebuia să trec prin asta ca să merit această iubire. M-am împăcat astfel cu noua mea viață și mi-am desăvârșit răbdarea.

Vizitele Consulului deveneau din ce în ce mai rare. Prefera să-mi scrie și-mi repeta aproape în fiecare scrisoare cât de mult suferă știindu-mă în această stare de recluziune și de supunere necondiționată. Am înlăturat această neînțelegere într-o scrisoare pentru alcătuirea căreia am avut nevoie de mult timp și încă de și mai mult timp ca să mă hotărâsc să i-o adresez. Nu mă puteam resemna cu gândul că scrisoarea nu va fi citită direct de el, ci de o a treia persoană. Mai nutream speranța că i-o voi putea citi eu însămi la vorbitor, dar erau atâtea urechi curioase care se ciuleau în jurul nostru. Mi-ar fi plăcut să știu să scriu în alfabetul braille. Adresasem direcției închisorii o cerere în acest sens. N-am primit niciun răspuns la ea. Probabil că au răs pe seama mea. Astăzi aș fi putut utiliza casetofonul, dar pe atunci încă nu se inventase. Am fost nevoită să scriu de mai multe ori prima mea scrisoare de dragoste.

Prietene,

Las în seama umilinței cuvintelor să-ți vorbească despre tremurătoarea umbră a amintirii, tot ce mi-a rămas din poemul nostru. Au trecut de-acum câteva luni, poate un secol, de când mă îndrept către tine, cu brațele întinse ca ale statuii din legendă, ce înaintează spre mare. Nu sunt în urma ta, dar am pornit pe drum în sens contrar ca să-ți ies în întâmpinare, și chipurile noastre să se regăsească, scăldate în aceeași lumină. Înaintez și simt sub picioare cum o parte din mine prinde rădăcini în pământ. Stratul dens de întuneric pe care-l ridic în juru-mi îmi folosește ca adăpost. Mă acoperă și mă protejează, este când coamă năvalnică, când zăbranic lăsat în calea luminii. Amândoi, tu și eu, suntem din același vis tot așa cum alții sunt din aceeași țară, n-aș spune niciodată din aceeași

familie. Precum ecoul unui cântec matinal, glasul tău se boltește deasupra-mi și-mi însoțește pașii. Un simplu glas, fără cuvinte, fără propoziții, numai căldura unei șoapte. Aici unde-am ajuns, anotimpurile se perindă fără să le simțim atingerea; acolo, dincolo de munți, ele sunt într-un du-te-vino neîncetat. Pentru prietenia noastră – tu spui iubire – nu înalț nicio rugăciune. Ea este dincolo de cuvinte, este o plantă cu frunze mari sădită în conștiința și-n inima mea. Ea nu-mi dă voie să mă descompun și să-mi pierd speranța. Se întâmplă să fiu cuprinsă de tristețe. O tristețe stupidă și apăsătoare mă învăluie ca o mantie de stele moarte. Atunci nu acționez în niciun fel. Las să treacă de la sine aceste momente care mă despart de tine. Te îndepărtezi și-ți întorci privirea de la mine. Degeaba știu acest lucru, căci nu pot face nimic. Atât de mult mă hrănesc din această emoție, încât simt doar gândindu-mă la tine. Timpul prin care pășesc este un deșert, iar nisipul este când rece, când arzător. Port șosete groase din lână și sandale de nomad. Am grijă de picioarele mele căci drumul este lung. Cunosc timpul ca un fluviu profund și inconsistent. Îl urmez. El se îndreaptă spre locul viitoare noastre întâlniri.

Prietene, sper că scrisoarea mea te va găsi sănătos. Aici, după cum știi, nu-mi lipsește decât puțința de a-ți vedea chipul. De la așteptarea mea până la întoarcerea ta, întinsul unei mări albastre. Îți sărut mâinile.

Trimiteam această scrisoare spunându-mi că va găsi pe cineva discret și fidel care să i-o citească. Aveam trupul zgribulit de frig.

Am mâncat o bucată de pâine și câteva măslina și m-am ghemuit într-un colț, obosită de parcă mi-aș fi pierdut definitiv conștiința propriei persoane. Somnul îmi fu adânc iar noaptea se scurse fără să pot regăsi personajele povestirilor pe care le citeam.

18 – Cenușă și sânge

În timp ce credeam că m-am eliberat de trecutul meu într-atât încât nu-mi mai aminteam deloc chipurile unora sau ale altora, surorile mele, în număr de cinci – una era grav bolnavă, ori poate chiar murise, iar alta trăia în străinătate –, trecură printr-o întâmplare ciudată în care grotescul mergea până la ridicol. (Astăzi îmi este imposibil să vă spun dacă era o viziune, un coșmar, o halucinație sau o realitate; am păstrat o amintire precisă a

detaliilor, dar nu reușesc s-o localizez în spațiu și în timp.)

Erau toate îmbrăcate la fel: cămașă albă, cravată și djellaba negre, gluga trasă pe cap, o mustață desenată cu creionul negru și ochelari de soare. Veneau la mine una câte una. Fiecare ducea câte o sacoșă din plastic. Totul părea identic și pus în scenă cu grijă. Mai întâi apăru cea mai mare care mă pironi cu ochii ei bulbucăți, puse sacoșa pe masă și-mi porunci s-o deschid: înăuntru era un șobolan mort. Urlam și glasul meu nu se auzi deloc. În cealaltă mână sora mea avea un brici desfăcut, gata să creșteze un chip sau un gâtlej. Mă făcusem una cu zidul înghețat. Suportam îngrozită totul, nu mă puteam smulge torturii.

Următoarea puse sacoșa în fața mea și, cu un cuțit de măcelar pe care-l ținea în mâna dreaptă, îmi făcu semn s-o deschid, înăuntru era o cutiuță care conținea un scorpion roșu, viu, pregătit să înțepe.

Cealaltă îmi arată o foarfecă și îmi întinse sacoșa. Era goală. De-abia am deschis-o că sora mea îmi lipi capul de zid și-ncepu să-mi taie părul. Îmi băgase genunchiul drept în burtă. Mă durea. Celelalte râdeau de zor și-mi spuneau: „Ca să te-nveți minte, mincinoso, hoațo... Ne-ai luat tot... ticălosule, un ticălos care ne făcea bucăți...”

Cea de-a patra – micuță, poate chiar pitică – se aruncă asupra-mi și mă mușcă de gât. Începu să-mi curgă sânge. Mă zbăteam. Celelalte mă țineau. Pitica adună sângele într-o sticlură pe care o puse apoi în sacoșa de plastic. „Cu asta și cu pletele am rezolvat problema”, spuse ea.

Ultima dintre ele – aparent cea mai tânără – își lăsă sacoșa între picioarele mele, se apropie de mine pasămite măhnită, mi se cuibări în brațe și începu să-mi șoptească la ureche: „Vezi, eu te iubesc de-adevărat, nu vreau să ți se facă vreun rău. De altfel, uite, am venit cu mâinile goale. Nu sunt rea.” Apoi îmi dădu o lovitură puternică în frunte și plecă râzând în hohote. Era cât pe ce să leșin, atât fusese de puternică lovitura, când am simțit ceva atingându-mi gleznele. Ultima fusese cea mai rea dintre toate. În sacoșa pe care o lăsase nepăsătoare între picioarele mele, era ascunsă o viperă. M-am urcat cu picioarele pe masă și am început să urlu înspăimântător. Până când mi-am dat seama unde mă găseam, ele dispăruseră, toate. Pe jos rămăseseră câteva smocuri de păr, picături de sânge și mici grămăjoare de cenușă.

Tremuram toată, plângeam. Nenorocirea se lăsase asupra mea ca aripa unei păsări răpitoare care-și atinge prada. Această poveste

am trăit-o cu adevărat. Când și unde, nu știu. Să fi fost pe când mă aflu în închisoare sau, poate, pe vremea când tatăl meu era în agonie? Am trăit-o o dată și încă o dată, cu un fel de înverșunare, bântuită de imagini tulburi, înconjurată în întregime de beznă. În această poveste era vorba despre cineva care purta doliu, despre o văduvă jefuită și despre o răzbunare.

Poate că era un coșmar ce precedase ori urmasa expediției punitive căreia i-am căzut victimă.

Într-o bună zi, pe când eram cufundată în întuneric căutând silueta Consulului, o gardiană, voinică și slută, veni și mă scoase din celulă. Îmi smulse banda de la ochi și mă obligă să o urmez.

— Ai o vizită, dar nu e cine te aștepti tu să fie.

În loc să mă ducă la vorbitor, mă sili să cobor într-un beci, mai mult ca sigur un loc folosit pentru interogatorii și tortură. Mă împinse într-o încăpere cenușie și umedă, unde nu se găsea altceva decât o masă, un taburet de lemn și o lampă.

Am rămas câteva minute singură în această încăpere unde nu exista nici măcar o ferestruică prin care să poată intra aerul. Mai multe straturi de vopsea gri închis acopereau urmele de sânge de pe zid.

Ușa se deschise și, ca la teatru, am văzut făcându-și intrarea, una după alta, cinci femei, îmbrăcate toate la fel: djellaba gri, șal alb care le acoperea părul începând de la sprâncene, mâini înmănușate. Obrazul le era palid, fără cea mai mică urmă de machiaj. Urâte și șleampete, îți făceau silă. Am înțeles pe dată cu cine aveam de-a face: o sectă de surori musulmane, fanatice și brutale.

Se învărtiră de zor împrejurul meu. Am holbat ochii și le-am recunoscut pe surorile mele. Gardiana rămăsese deoparte. Complicitatea și tăcerea ei fuseseră cumpărate.

Veniseră să execute un plan anume, să-mi facă rău, poate să mă desfigureze ori, pur și simplu, să mă amenințe și să mă înspăimânte. Ceea ce îmi spuse sora cea mai mare mă lămuri repede asupra intențiilor acestei cete de nebune:

— Am venit, noi, cele cinci degete de la o mână, să punem capăt unei neîngăduite uzurpări și unei hoții. Tu n-ai fost niciodată fratele nostru și nu vei fi niciodată sora noastră. Te-am exclus din familie în prezența reprezentanților bisericii și a unor martori de bună-credință și de înaltă virtute. Și acum, ascultă-mă; ne-ai făcut să credem că ești o statuie, un monument care împrăștie lumină, aducând onoare și mândrie în familia noastră, în timp ce tu nu erai

decât o gaură înfășurată într-un trup slăbănog, o gaură întocmai ca a mea ori a celorlalte șase foste surori ale tale. Dar tu ți-ai astupat gaura cu ceară și ne-ai înșelat, ne-ai umilit. Ca și tata, nu ți era rușine să ne disprețuiești, treceai pe lângă noi semeată și arogantă. Ah, de ne-ar fi stat în putere, te-am fi umilit, pe tine, micuța cea din urmă... pur și simplu te-am fi măcelărit. Dar Dumnezeu a orânduit bine lucrurile. Când te îndepărtezi din calea lui, El te aduce înapoi în genunchi, te pune pe-o placă de fier înroșită în foc. Acum totul trebuie să-și revină la matcă. Din închisoarea asta nu vei mai ieși. Vei plăti pentru tot. Fără milă. Fără întârziere. Tata și-a pierdut mințile. Mama, sârmana, a căzut în străfundul tăcerii. Iar tu, tu ai profitat de nenorocire, ți-ai făcut valiza și ai luat cu tine totul. Ne-ai lăsat pe drumuri, în cea mai neagră mizerie, în casa aceea veche și ruinată, năpădită de mușchi, unde nu mai era de trăit. Ai jefuit casa și ai fugit cu moștenirea. Ești în pușcărie, și asta meriți. Ai ruinat întreaga noastră familie. Așadar, trebuie să plătești. Nu uita, nu ești decât o simplă gaură purtată pe două picioare slăbănoage. Și gaura asta ți-o vom astupa pentru totdeauna. O să-ți facem o micuță circumcizie, nu, nu un simulacru, de data asta va fi de-a-devăratelea, nu un deget tăiat, nu, o să-ți tăiem flecuștețul ăla care iese în afară și cu un ac și-o ață vom coase această gaură. Să te descotorosim de sexul ăsta pe care l-ai ascuns. Viața va deveni mult mai simplă. Fără urmă de dorință. Fără urmă de plăcere. Vei deveni un lucru oarecare, o legumă căreia-i vor curge balele până la moarte. Poți să-ți începi rugăciunea. Poți să ții cât vrei. Nimeni nu te va auzi. De când cu trădarea ta am descoperit virtuțile iubitei noastre religii. Dreptatea a devenit pasiunea noastră. Islamul, ghidul nostru. Îi vom reda vieții ceea ce îi aparține. La urma urmei, preferăm să acționăm în deplină iubire și discreție familială. Și acum, în numele lui Dumnezeu cel Răbdător și plin de Milostenie, cel Drept și Atotputernic, să deschidem cufărașul...

În timp ce vorbea, două din însoțitoarele ei îmi legară mâinile de masa înghețată. Îmi sfâșiară serualul și-mi ridicară picioarele în sus.

Gardiana, care cunoștea locurile, le arată două cârlige în tavan. Tot ea le dădu frânghiile. Picioarele mele depărtate erau trase cu frânghiile din amândouă părțile. Cea mai în vârstă îmi vârî un tifon ud în gură. Își puse mâna înmănușată pe sexul meu, strivi cu degetele buzele vaginului până ce făcu să iasă ceea ce numea „flecustețul acela”, îl stropi cu o substanță anume, scoase dintr-o

cutie metalică un brici pe care îl înmuie în alcool și îmi tăie clitorisul. Urlând înlăuntrul meu, am leșinat.

Dureri cumplite m-au trezit în miez de noapte.

Eram în celula mea: serualul îmi era plin de sânge. Sexul îmi era cusut. Am bătut în ușa ca să chem pe cineva în ajutor. Nu a venit absolut nimeni. Am așteptat până dimineața, am rugat-o pe una dintre gardiene să mă conducă la infirmerie. I-am dat bani. Infirmiera – probabil în înțelegere cu gardiana torționară – îmi dădu o pomăda, cerându-mi să semnez o hârtie în care recunoașteam că mă automutilasem. Pomada, în schimbul semnăturii. Am înțeles atunci că surorile mele corupseseră pe toată lumea. Medicamentul atenua durerea.

Timp de o lună am fost ca pierdută, dusă departe, într-un spațiu fără repere, nebună, delirând noapte de noapte, cuprinsă de febră, pe marginea tuturor abisurilor. Consulul a venit să mă vadă de două ori, dar nu aveam nici dispoziția, nici curajul să-i vorbesc. Mai ales nu aveam puterea să povestesc ce mi se întâmplase. Și, cu toate acestea, am fost bântuită de gândul răzbunării. Am făurit în mintea mea mai multe scenarii, după care rușinea de mine însămi, dezgustul față de această familie, mă readucea în aceeași stare, de ființă neajutorată și ruinată.

După cea de-a doua lui vizită, am putut să-i scriu câteva cuvinte și să i le dau prin intermediul unei deținute care-mi arăta simpatie. În acel bilet i-am scris numai atât:

Ți-am pierdut urma. Sunt în beznă și nu te mai zăresc. Sunt bolnavă. Bolnavă. Trupul rănit. Ești singura mea lumină. Mulțumesc.

19 – Cei dați uitării

Rănită, nenorocită, îmi continuam rătăcirile nocturne mai degrabă ca să scap de dureri decât ca să găsesc prilej de noi întâlniri. Mi-am croit un drum printre trupuri descărnate, suspendate într-un imens hangar. Atârnavu goale, numai piele și os, transparente. O întreagă armată de trupuri golite de orice substanță aștepta în acest hangar. Am zărit o ușa în celălalt capăt al încăperii. Am mers într-acolo. Există chiar și o plăcuță din loc în loc, o plăcuță care, în mai multe limbi, arăta direcția către ieșire, cu ajutorul unor săgeți verzi. Am urmat direcția arătată de săgeți. N-am ajuns niciodată până la ușa de ieșire. Eram condamnată să

rătăcesc prin această încăpere în care domnea o tăcere de gheață și mirosul fricii. Nu știusem până acum că frica poate avea un anumit miros. Un curent de aer abia perceptibil traversa încăperea de la un capăt la altul, mișcând ușor trupurile spânzurate. Uneori oasele se ciocneau între ele, scoțând un clămpănit pe care ecoul îl prelua în felul lui. Deodată, în spatele meu am auzit un glas:

— Vino, sunt grăbit, de-abia am timp să-ți dezvălui secretul vieții, și să-ți mărturisesc chipul morții... Nu-ți fie teamă. Au crezut că sunt mort. Sunt doar rănit, dar zăresc de pe-acum peisajul de dincolo de viață. Ești rănită? Oricum, nu mai are de ce să-mi fie frică. Trebuie ca tu să știi, trebuie ca lumea să știe... Așteaptă, nu pleca...

M-am întors și am văzut un bărbat cu genunchii plini de sânge și cu chipul verzui. Nu era o fantomă. Era un muribund. Făcea un efort uriaș ca să-mi încredințeze o taină. M-am apropiat încetșor:

— Toți cei pe care-i vezi aici erau oameni sărmani, cerșetori, vagabonzi, bolnavi.

Te afli în sala cea mare a târgului de vite. Într-o zi s-a dat ordin să fie curățat întreg orașul, căci un vizitator important, un străin, urma să facă doi-trei pași pe străzile lui. Noi constituiam chipul murdar și nedorit al țării. Trebuia ștersă această imagine, iar această populație trebuia exilată, făcută să dispară cel puțin pentru moment, măcar pe timpul celor câteva zile cât va dura vizita străinului.

Ordinul fu exagerat. Arestare după arestare. Ne-au îngrămădit aici și apoi au uitat de noi. De tot. Uitați am fost. Ne-am bătut între noi. Eu sunt ultimul supraviețuitor, cel care trebuie neapărat să dispară căci mărturia lui este îngrozitoare. Transmite aceste cuvinte. Povestește întregii lumi ceea ce ai văzut aici. Nu este un coșmar. Noi nu suntem niște fantome. Suntem oameni care am devenit deșeuri și am fost dați uitării pentru totdeauna. Nu a venit nimeni care să se intereseze de noi, care să ne reclame. Tu ești prima ființă umană care a intrat în acest hangar...

Mă rătăcisem probabil pe acest teritoriu. Probabil că durerile mele atât de pătrunzătoare mă purtasera până acolo. Eram trează și aveam o viziune. Totul era adevărat. Întâmplarea se petrecuse iarna. Locuitorii orașului mai vorbeau și acum despre ea. Au descoperit mulțimea aceea de cadavre în ziua în care a fost inaugurat târgul de vite ca să se pregătească o nouă expoziție. Frica a fost mai puternică decât suferința. Frica și dezgustul. Mi-am pipăit trupul. Mă durea în întregime, și carnea, și oasele. Mult

timp mi-am reținut nevoia de a urina. Știam că avea să mă doară foarte tare. Partea de jos a abdomenului îmi era umflată. Când am urinat mi-am reținut respirația, Eram lac de sudoare. Glasul muribundului mă pătrunsese în așa măsură, încât se revărsase într-al meu și devenise propriul meu glas. Nu-l mai auzeam pe muribund căci vorbeam înlăuntru-mi, repetând la infinit ceea ce-mi mărturisise. În mod ciudat, această apropiere a slăbit intensitatea propriilor mele dureri.

Mi-am petrecut astfel două nopți zguduită de febră, durere și frică.

Mutilarea la care fusesem supusă era expresia unei răzbunări. Dar de unde le venise surorilor mele această idee barbară? Mai târziu am aflat că tortura pe care o îndurasem este o operație practică în mod curent în Africa neagră, în anumite regiuni ale Egiptului și ale Sudanului. Are ca scop să anuleze orice dorință și plăcere la tinerele fete ce se trezesc la viață. Am mai aflat, de asemenea, că nici islamul, nici altă religie n-au permis vreodată acest gen de masacru.

Glasul muribundului adăpostit înlăuntru-mi deveni limpede și precis:

— Gardiana este o sclavă adusă de mult tocmai din Sudan... Este o vrăjitoare, expertă în tot felul de metode de tortură...

Fără îndoială că ea le sugerase surorilor mele să mă lase infirmă și să mă excludă definitiv din viață.

Febra care nu ceda deloc se datora infecției pe care o contractasem. Mânia mi se revărsase în sânge și răvășise totul în mintea mea. Viziunile pe care le aveam erau din ce în ce mai sinistre. Glasul îmi slăbi. Aveam impresia că sunt stăpânită de moarte. Ca să mă eliberez trebuia să povestesc ceea ce văzusem în hangar. Am căutat pe cineva căruia să-i vorbesc. Altcineva decât o gardiană sau o infirmieră.

Am avut norocul ca, în timp ce mă târâm spre infirmerie, să mă prăbușesc pe coridor chiar în clipa când trecea un medic. Eram doar pe jumătate conștientă. S-a infuriat. A urlat și i-a făcut pe toți sălbatici și barbari. Cineva de la administrație i-a arătat certificatul în care recunoșteam că mă automutilasem. Mânia lui deveni și mai violentă. Am fost pe loc internată în spital. Îmi îngriji infecția și așteptă câteva zile ca să scoată, sub anestezie, firele cu care îmi erau cusute marginile vaginului.

Când i-am povestit cum se petrecuseră lucrurile, i-a venit greu să mă creadă. A vrut să ceară intervenția poliției, apoi, după o

clipă, ridică brațele în sus și-și exprimă întreaga neputință:

— Toată lumea este coruptă aici. Nimeni nu o să-ți creadă povestea. Poliția nu va pune la îndoială cuvântul supraveghetoarelor. Și mai există și hârtia aia semnată de dumneata. Pentru ce? Ce le-ai făcut femeilor ălora?

Mă liniști în privința stării mele generale și-mi promise că va face tot ce-i va sta în putință ca să mă țină cât mai multă vreme în spital.

— Dacă tot stai în închisoare cel puțin să-ți poți permite acest lux! îmi spuse el.

În ciuda medicamentelor pe care le-am luat, continua să-mi fie rău. Eram convinsă că dacă nu dezvăluiam ceea ce văzusem în hangar – văzusem ori îmi imaginasem – voi continua să sufăr. Imaginile și cuvintele muribundului mă împovărau mental și fizic. Fiecare cuvânt era ca un cristal cu muchii fine ce-mi străpungea trupul în locurile cele mai sensibile.

L-am întrebat pe doctor dacă ar putea să-mi acorde un minut după orele de serviciu. Ezită puțin, dar apoi acceptă. Am început prin a-l preveni asupra aspectului neobișnuit al viziunilor mele și că, presupunând chiar că n-au existat, efectul lor asupra mea este vizibil.

— Nu sunt nebună, i-am spus, dar trăiesc într-un univers în care nu-i prea multă logică. Credeți-mă, nu vă cer nimic altceva decât să mă ascultați.

I-am povestit în amănunțime rătăcirile mele nocturne. Nu părea mirat. Dădea din cap ca și când această poveste n-avea nimic neobișnuit în ea. Când am terminat de istorisit s-a ridicat și mi-a spus:

— Probabil că n-ai trăit această întâmplare, dar ea este totuși adevărată. Poliția a închis niște cerșetori și apoi a uitat de ei. Presa n-a scos un cuvânt despre asta. Dar aici zvonurile țin loc de sursă sigură de informații. Toată lumea știa, dar nimeni nu s-a dus să verifice. Așa că a devenit o poveste de necrezut. Ceea ce mă uimește, este legătura care există între suferințele tale și această poveste...

— Să spunem că o durere uriașă îmi conferă o luciditate vecină cu viziunea!

După această discuție m-am simțit mult mai bine.

În timpul acestor zile nu m-am mai gândit la Consul. Nu-l uitasem, dar țineam să nu îl amestec în această poveste sângeroasă și funebră. Nu era la curent cu internarea mea în

spital. Când a venit la închisoare i-au spus că nu vreau să îl văd. A avut unele temeri că s-a întâmplat ceva. A crezut că eram bolnavă, deprimată, și că nu îndrăzneam să-i arăt un chip alb și lipsit de bucurie. Ținea mult la această versiune a lucrurilor. Pentru el existau doar lucruri care pot fi arătate și văzute, și altele ce nu puteau fi văzute.

Când a venit la spital, primul lucru pe care mi l-a spus a fost:

— Acum ești dispusă să îmi arăți chipul?

Era incapabil să bănuiască încercarea sângeroasă prin care trecusem.

Primul lui gest a fost să-mi vadă chipul. S-a așezat pe marginea patului și mi-a mângâiat blând, cu mâinile, fruntea, obrajii, nasul, gura, bărbia.

— Ai plâns mult și iată că ai și slăbit. Nu trebuie să te neglijezi! Asta nu-i bine.

Doctorul l-a luat de-o parte și i-a dezvăluit motivul internării mele. Consulul nu mi-a spus nimic despre asta. Mi-a luat mâna și mi-a strâns-o cu putere.

Când a plecat, mi-am trecut degetele peste obraji și am simțit prezența unui puf. Mă neglijasem. Chipul îmi era trist. Trecuseră mai multe zile de când nu mă mai ocupasem tic toaleta mea intimă. În acea scară m-am închis în sala de baie și m-am îngrijit de aspectul meu.

Consulul venea adesea să mă vadă. Îmi aducea flori, fructe, parfum. Nu venea niciodată cu mâna goală. Nicio clipă nu-mi amintea de cele ce se întâmplaseră. Am apreciat această discreție, dar totodată mă și neliniștea. Cum să interpretez această tăcere? Este oare expresia unei complicități, a solidarității sale ori, poate, semnul unui rău care săpa lent o prăpastie între noi? Îmi venea greu să abordez acest subiect. Când venea mă întreba cum am dormit, apoi trecea la altceva. Se întâmpla să discute cu medicul, dar niciodată în prezența mea.

Am aflat mai târziu că una din întrebările care îl obsedau se învâртеau în jurul posibilității sau imposibilității ca eu să mai am copii. Asta îl chinuia dar nu o arăta. Și eu mă gândeam la asta. Înainte respingeam orice gând cu privire la sarcină, naștere, creșterea copilului. Nu avusesem timp să mă gândesc, nu la conceperea unui copil, ci la ideea însăși de-a fi într-o bună zi mamă.

Mărturisesc că în atât de rarele ocazii când mi se întâmplase să am relații sexuale cu Consulul, nu mă gândisem absolut deloc la

aceste lucruri. Asta arată cât de nou era totul pentru mine, și că eu continuam să-mi consider trupul ca un sac de nisip.

Și cu incertitudinile mele eu tot mă închipuiam adesea o sperietoare umplută cu paie care, în loc să sperie ciorile le atrage, unele mulțumindu-se să-și facă cuib pe umerii mei, altele făcând adevărate găuri în locul ochilor mei. Îmi pierdusem cu totul simțul prezenței mele pe lume. Mă dezagregam. Aveam impresia că mă transform în ruină și mă tot reconstitui la infinit.

Totul îmi revenea în minte cu violența unei furtuni. Totul se amesteca.

Am căutat mijlocul de-a scăpa de durere, nu numai durerea care, asemeni unei otrăvi, îmi circula de-acum prin sânge, ci și durerea pe care am început s-o simt după vizitele Consulului. Venea și rămânea tăcut. Prezența lui era împovărătoare, cântărea tone. Avea un aer foarte încurcat. Era stăpânit de nefericire. Iar eu eram tot mai încurcată, tot mai tulburată, cufundându-mă în confuzie și viziuni coșmarști.

Și iată că m-am găsit iarăși singură, înfruntând fără anestezie ultimele întoarceri ale unui destin în care suferința, tristețea și violența respingeau orice sentiment de milă.

M-am hotărât să mă întorc la închisoare.

Această libertate înjumătățită, înconjurată de un alb prea crud pentru ochii mei, nu făcea decât să-mi accentueze neliniștea. A trebuit să-l rog pe doctor să mă trimită înapoi în celulă.

Tocmai îmi făceam pregătirile de plecare când în încăpere intră Consulul. Avea un aer ceva mai puțin trist decât de obicei. Îmi aduse o sticlă de mentă și îmi spuse:

— Să facem un ceai, ca înainte.

Am simțit într-un mod foarte clar, care nu lăsa loc nici unei îndoieli, că între noi ceva se sfărâmasese pentru totdeauna. N-aș fi știut să spun de ce. Am simțit asta cu toată puterea, dar nu eram uimită.

Nu am făcut ceaiul. L-am anunțat că mă întorceam în închisoare. Nu a spus nimic. Și, totuși, venise ca să-mi vorbească. S-a așezat pe un scaun, iar eu stăteam deja pe marginea patului. După un lung moment de tăcere, am observat cum se înroșește la față.

— Nu te mai mișca, te rog.

— Dar nu mă mișc...

— Știu, nu te miști, dar în capul tău e un teribil du-te-vino... îți aud gândurile cum se izbesc între ele.

Apoi, pe un ton ceva mai calm, îmi spuse:

— Azi mâinile mele nu au puterea să te privească. Sunt obosite. Se simt inutile și vinovate. Simt că-s încărcate de forțe negative. Mă încercăz remușcările pentru că nu m-am ridicat niciodată la înălțimea entuziasmului și a curajului tău. Sunt condamnat să nu cunosc niciodată entuziasmul. Încă din copilărie am trăit într-o adevărată tragedie, iar ordinul ce l-am primit din cer sau de la viață m-a obligat să perseverez, să nu întrerup firul vieții, să-mi consolidez ființa, și să fac din ea o ființă normală, nu una de excepție.

Nu reușesc să-ți spun într-un mod coerent tot ce gândesc și tot ce cred. Am acceptat moartea Grăsanei, dar nu și plecarea și condamnarea ta. Așadar, de atunci încolo, am căutat neîncetat un adăpost, un loc de pace pentru gândurile mele, pentru trupul meu ostenit.

Am încercat să îndepărtz buzele cusute ale mamei mele sub pământ. Să-i aud, fie și numai o singură dată, glasul... s-o aud binecuvântându-mă ori chiar blestemându-mă... Dar s-o aud. Știu că trebuie să-mi îndeplinesc călătoria în tenebre, departe de tot și de toate, prin deșert, înspre extremul Sud. Deocamdată scriu și trebuie să-ți mărturisesc că o fac după dicteul tău. Ceea ce scriu mă înspăimântă și mă posedă. De unde îți tragi această putere de-a trece prin viață, tulburând-o cu atâta aroganță, vreau să spun cu atâta curaj?

Înainte, atunci când scriam pentru mine, o făceam în timpul nopții. Acum glasul tău îmi transmite încărcătura lui în fiecare dimineață. Gândurile tale traversează noaptea și ajung la mine în zorii zilei. Rolul meu este să le organizez și să le transcriu. Intervin doar foarte puțin.

Povestea ta este înspăimântătoare. De fapt, nu știu dacă este povestea ta sau a unei anume împrejurări care ne depășește pe toți, ceva care se scurge în fascicule de lumină din Calea Lactee, căci este vorba despre lună, despre destin și despre destrămarea cerului.

Îți spun, tu însăși ești taina ce mă stăpânește.

Nu mă pot elibera de ea decât mergând până la capătul acestei povești. Dar ce voi găsi la sfârșitul drumului? Nu faci parte dintre acelea care încheie definitiv o poveste. Ești mai degrabă dintre cele care o lasă deschisă, pentru a se putea constitui într-o poveste fără sfârșit.

Povestea ta nu este altceva decât o succesiune de porți care se

deschid spre teritorii albe și spre labirinturi întortocheate. Uneori, când le deschizi, dai de o câmpie iar alteori, de o casă veche în ruină, o casă ce-și strânge între ziduri locatarii morți de multă vreme. Este, probabil, locul în care te-ai născut, un loc blestemat, atins de legea absenței și-a uitării. O, prietenă! De când am devenit vocea ta, de când ea mă conduce prin nopți mătăsoase și pătate de sânge, de atunci trăiesc în neobișnuit. Sunt sigur că nu fabulez... merg doar pe urma darului tău de prezicătoare. Cum să-ți spun că pentru a ajunge până la tine sunt silit să trec printr-o poartă îngustă? Te aud, iar mâinile mele te caută. Dar te știu departe, departe pe-un alt continent, mai aproape de luna plină decât de privirea mea. Și te văd când bărbat, când femeie, superbă întruchipare a copilăriei, fugind din calea prieteniei, a iubirii. Ești dincolo de orice atingere, ființă a întunericului, o umbră în noaptea suferințelor mele.

Mi se-ntâmplă să strig fără să-mi dau seama: „Cine ești tu?” Uneori am impresia că începând cu ziua aceea dramatică sunt închis într-o vrajă zvârlită de familia ta, urzită de mâini răufăcătoare. Aș vrea să-ți spun, chiar să te rog, să rămâi ceea ce ești, să-ți urmezi calea, căci nici închisoarea, nici lacrimile celorlalți nu te pot opri. Te-am așteptat îndelung. Ai intrat în viața mea cu gingășia stranie a unui animal rătăcit. Odată cu tine inima mea a devenit o casă. De când ai plecat nu mai locuiesc în ea. Singurătatea mea a rămas dezgolită, nu mai e ocrotită de grija ta. Doar vocea ta îmi însuflețește trupul și scriu. Deși înfricoșat, continui să transcriu ceea ce îmi povestești. Am venit să-ți spun rămas-bun și să te rog să mă ierți. Povestea noastră a devenit imposibilă. Voi continua să o trăiesc aiurea și altfel... Plec, mă duc acolo unde orbirea va redeveni o infirmitate clară, destin funest căruia nu m-am putut sustrage nici măcar în urma întâlnirii cu tine. Vreau să știi, în sfârșit, că prin mâinile mele mi-am dat seama de frumusețea ta și am încercat astfel o emoție comparabilă cu aceea a unui copil care descoperă marea. Îmi păstrez mâinile, mi le acopăr cu o țesătură fină, căci ele poartă ca pe o taină amprenta frumuseții tale. Îți spun toate astea căci am învățat, de asemenea, că această emoție este deosebită, unică. Îmi închid ochii și mâinile captând-o înlăuntrul lor și o păstrez acolo, veșnică. Adio, prietenă!

20 – Povestea mea, închisoarea mea

Mărturisirea Consulului m-a uimit. Și, totuși, îmi mai rămânea o certitudine: povestea mea, aceea care făcuse din mine un copil de vânt și de nisip, mă va urmări până la sfârșitul vieții. Ea va constitui însăși viața mea, și nu va lăsa loc pentru nimic altceva. Tot ceea ce voi cunoaște în continuare nu va fi decât un mod sau altul de a o prelungi, una dintre manifestările ei directe sau deghizate.

Povestea mea era închisoarea mea, iar faptul că mă găseam închisă într-o celulă cu pereții cenușii fiindcă omorâsem un om era ceva secundar. Peste tot pe unde mă duceam îmi purtam cu mine închisoarea ca o carapace pe spinare. Locuiam în ea și nu-mi mai rămânea altceva de făcut decât să mă obișnuiesc. Și poate că această izolare mă va ajuta să rup, unul câte unul, firele țesute împrejur-mi de acest destin ocolit. Eram o casetă închisă, depusă într-un hangar strâmt și bine încuiat. Așa că eram silită să îndur o zăpușeală sufocantă care venea de departe, atât de departe încât îmi simțeam vârsta pătrunsă și pusă la nercare secole la rând.

Înainte de a mă părăsi, Consulul mi-a lăsat o foaie de hârtie împăturită în patru. Acum am deschis-o. Pe ea se afla un desen, sau mai degrabă planul unui drum. O săgeată indica stângaci direcția spre sud, iar o alta ducea către nord. În mijloc se afla un palmier și, nu prea departe de el, valuri desenate ca niște păsări cu aripile larg desfăcute. Pe cealaltă parte a foi de hârtie era scris:

Doar prietenia, dar loial al sufletului, lumină absolută, lumină peste lumină în care trupul e abia vizibil. Prietenia este o binecuvântare; este religia mea, teritoriul care ni se dă; doar prietenia va reda trupului tău sufletul pornit pe-un drum greșit. Urmează-ți inima. Urmează-ți emoțiile care-ți trec prin sânge. Adio, prietenă!

După aceste întâmplări n-am mai purtat banda peste ochi. Am renunțat și la rătăcirile prin tenebre. Am început să fiu obsedată de gândul la o lumină mare care-ar izvorî din cer sau din iubire, și fiind atât de puternică încât mi-ar face trupul transparent, l-ar spăla redându-i fericirea de-a se putea mira, naivitatea de-a cunoaște lucrurile chiar de la originile lor. Acest gând mă tulbura. Mi-am consacrat tot timpul pentru a-l definitiva, și, în felul acesta, imaginea Consulului se pierdea, devenea vapoasă și insesizabilă. Îi pierdusem urmele. Îl știam undeva pe drumuri necunoscute, poate într-o insulă sau chiar sub pământ.

Viața din închisoare mi se părea firească. Uitam nevoia de libertate. Faptul că eram supusă izolării nu mă oprima. Mă simțeam oricând disponibilă. Femeile veneau să mă vadă, mă rugau să le scriu scrisori, întotdeauna pentru alții. Eram fericită că pot să fac servicii cuiva, că pot fi utilă. Mi s-a dat un mic birou, hârtie și stilouri. Încet, încet am devenit confidentă și sfătuitoare. Profitul pe care-l trăgeam din toate astea nu era decât o satisfacție lăuntrică, o îndeletnicire care mă îndepărta de propria mea închisoare. În același timp, însă, nopțile mele începură tot mai mult să semene cu harababura care însoțește o mutare: ele se goleau puțin câte puțin de locatarii dubioși, adesea monstruoși. Toate personajele pe care le strânsesem de-a lungul întregii mele vieți erau rugate să părăsească locurile. Le expulzam fără cea mai mică ezitare. De îndată ce deschideam ochii, le vedeam cum se îndepărtează ca niște fantome coborând din vagoanele unui tren oprit în ceață. Toți acești călători erau supărați și puși pe harță. Unii dintre ei protestau, alții amenințau și promiteau c-or să revină și-or să se răzbune. Această bruscă lipsă de ospitalitate îi luase pe nepusă masă. De-abia acum am remarcat că erau toți niște schilozi, parcă de-abia treziți din somn, descumpăniți. Își trăgeau câte un picior. Printre ei se găsea chiar și un olog de ambele picioare care gonea în mare viteză și, în trecere, dădea câte-un cot celor rămași în urmă. De fapt, trebuiau să fie fericiți că părăsesc această carcasă unde totul începuse să se ruineze. Nopțile mele semănau din ce în ce mai mult cu cheiul unei gări dezafectate. Plecând din nopțile mele, personajele se pierdeau în beznă. Le auzeam pașii îndepărtându-se, apoi se întindea o mare tăcere și, uneori, zgomotul unei căderi.

În timpul zilei eram acaparată de munca mea de scriitor public. Nopțile mi le petreceam ca să fac puțină curățenie. Căci după plecarea lor, grămezi întregi de obiecte și de lucruri învechite și desperecheate rămăseseră blocate în memoria mea și nu îmi dădeau pace. Mi-a trebuit multă vreme ca să-mi pun ordine în gânduri. A durat luni și luni de zile. Printre imaginile pe care le-am pierdut a fost și aceea a Consulului. Și, cu toate acestea, nu-l văzusem coborând din tren. Dar tot ceea ce știu este că nu mai era înlăuntrul meu. Mai reapărea, din când în când foarte vie, amintirea trupurilor noastre înlănțuite. Poți uita un chip dar nu-ți stă în putere să ștergi cu totul și cu totul din memorie căldura unei emoții, blândețea unui gest, sunetul unei voci tandre.

Faza mea activă mi-a fost de folos prin aceea că administrația

penitenciarului m-a numit oficial „scriitor public și secretar”. Trebuia, de asemeni, să rezolv toată corespondența directorului care nu știa să scrie decât un singur tip de scrisori. În calitatea mea de funcționar de închisoare, deși deținută, trebuia să port ținuta reglementară: haină și pantalon gri, cămașă albastră, cravată neagră, șapcă bleumarin, pantofi negri.

La început, această îmbrăcăminte caraghioasă mă stânjenea. Dar nu-mi stătea în putere să aleg. Era o favoare care aducea mai degrabă cu un ordin. Munca, mai ales în uniforma asta, mă ajuta să mă îndepărtez de mine însămi. Imaginea Consulului nu înceta să se șteargă până când a devenit un punct mișcător în mijlocul unei flăcări. Amintirile dispăreau, le pierdeam în mod progresiv, așa cum altora le cade părul. Scăfârlia mea era strălucitoare și nicio amintire nu se agăța de ea.

Dimineața, când îmi puneam uniforma, mă priveam în oglindă. Zâmbeam. Eram din nou într-un costum bărbătesc. Dar nu mai era o deghizare, era însemnul unei funcții. Femeile se îmbrăcau ca bărbații ca să aibă un aer sever și să-și impună autoritatea. În ce mă privește, eu nu comandam nimănui, și, totuși, prizonierele mă salutau de parcă le-aș fi fost superioară. Era ridicol. Unele, poate că fără să o facă dinadins, îmi spuneau „domnule”. Nu le contraziceam. Lăsam să planeze această confuzie, dar aveam conștiința împăcată. Acum nu mai înșelam pe nimeni. Aveam mare grijă de chipul meu. Mă machiam mai mult decât înainte. Devenisem chiar cochetă. În închisoare, în ciuda tuturor nenorocirilor, jocul aparențelor continuă. Eu nu mai aveam de gând să-mi pun inima în joc.

Puțin câte puțin statutul meu s-a îmbunătățit. Mi s-au acordat câteva privilegii. Nu mai eram considerată o deținută sută la sută, și nu eram nicio funcționară de la administrație ca oricare alta. Eram, desigur, invidiată de unele, temută de altele. Eram când într-o tabără, când într-alta, de parcă aș fi locuit în două lumi.

Când corespondența era puțină și timpul îmi prisosea, strângeam deținutele care se arătau amatoare și care mai erau interesate de viața din exterior și le citeam din ziarele de acum câteva zile. Evenimentele care zguduiau lumea – războaie, lovituri de stat – nu le atingeau în niciun fel. Ele solicitau fapte diverse. „Cu sânge! Cu iubire!” țipau toate. Crimele pasionale, iată ce le plăcea cel mai mult. Ședințele de lectură deveniră seri în care le istoriseam povești. Inventam faptele din mers. Schema era aceeași întotdeauna: o iubire imposibilă care se sfârșea printr-un fapt

sângeros. Îmi plăcea mult să creez și să imaginez personaje și situații. Mă pierdeam uneori în diferite digresiuni până când auditoriul intervenea în forță, bătându-și joc de comentariile mele. Eram silită să revin la faptele brute. Când se stârnea hărmălaie, opream povestirea. Talentul meu de povestitoare se epuiza repede. Povesteam întotdeauna aceeași poveste: cele două ființe care se iubeau în cea mai deplină clandestinitate, înfruntând mari riscuri și pericole. Și apoi drama: erau descoperiți și pedepsiți. Iar la urmă, venea răzbunarea.

Unele femei veneau pe furiș să mă vadă și îmi povesteau viețile lor. Fabulau întotdeauna; își închipuiau că viața lor este un roman, că destinul lor este acela al unei eroine nerecunoscute. În închisoare nu le mai rămăneau decât cuvintele ca să poată supraviețui. Așa că se foloseau de ele în fel și chip. Inventau tot felul de povești, care mai de care mai pline de peripeții. Le ascultam cu multă răbdare. Reușisem să am o anume experiență de viață. Datorită acestor povestiri învățam încă mai multe despre moravurile societății în care trăiam, despre meschinăria oamenilor, despre măreția și slăbiciunea sufletului omenesc. De-abia acum îmi dădeam seama cât fusesem de ocrotită în tot timpul copilăriei și tinereții, perioadă în care nu știusem ce-nseamnă să suferi de frig sau de foame. S-ar fi zis că tatăl meu mă ținuse sub un clopot de sticlă, la adăpost de orice fir de praf, de orice atingere. Respiram cu greutate pentru că aveam pe față o mască de oțel, prizonieră a unei familii, ea însăși încarcerată în temnița bolii, a spaimei, a demenței. Viața mea de bărbat deghizat fusese mult mai mult decât un păcat, fusese o negație, o eroare. Dacă aș fi rămas o fată printre celelalte, destinul meu ar fi fost, poate, violent dar nu mizerabil, pătat de rușine, de înșelătorie și de nenumărate minciuni.

Între pereții cenușii nu puteam face altceva decât să repet la nesfârșit aceste litanii. Privirea mea își pierduse armonia. Se fixa doar din întâmplare. Devenise complet indiferentă. Mi se întâmpla să încerc sentimentul inutilității. Ceea ce aducea numaidecât după sine o mânie profundă. Parcă m-aș fi găsit încă în locul blestemat unde fusese înmormântat tata. Deveneam tot mai mult o umbră răufăcătoare. Îl dezgropam și îl călcam în picioare. Eram nebună. Când îmi închipuiam libertatea mă simțeam rău, mă treceau toate nădușelile.

Odată cu trecerea vremii și cu micile obișnuințe de fiecare zi, lucrurile s-au stins în mine: crizele de furie s-au topit, sentimentele au început să capete acea albeață neutră care duce pe marginea

neantului și a morții lente. Emoțiile mi s-au diluat formând un lac cu ape stătătoare, trupul mi s-a oprit din evoluție, nu se mai clintea, se stingea încet, renunțând la mișcări și nemairesimțind nimic, nemaifiind nici trup de femeie, plin și avid, nici trup de bărbat, senin și puternic: eram undeva la mijloc, adică în infern.

21 – Infernul

Mergeau de mult. În tăcere. De la răsăritul soarelui. Puteai să le zărești de departe. Înaintau în grupuri mici. Veneau tocmai de departe, unele dintre ele din nord, altele, din răsărit.

Dorința de a ajunge mai repede pe această dună, de a intra în acest teritoriu mitic, izvor al luminii, te împiedica să observi pe chipul lor urmele lăsate de foame, de sete și de oboseală. Aveau buzele crăpate de arșiță și de vânt, unora le curgea sânge din nas, toate acceptau în tăcere aceste neplăceri. Nici urmă de dezgust, nici de regrete. Înaintau prin nisip și sfârșeau prin a fi una cu mișcările lui, își purtau umbra ca pe-un stindard venit a saluta ultima dună și a uita de vântul uscat și tăios al dimineții, venit a ajunge în chiar clipa când lumina devine blândă și nehotărâtă, în clipa când se desparte de soare și se unește iar cu cerul aflat pe pragul nopții. Trebuia să ajungi în chiar această clipă cu o durată atât de nesigură. În singurătatea mea hotărâsem că aici e punctul din care începe eternitatea. Orice înaintare trebuia să se oprească aici și să se topească în această lumină. Deșertul își are legile lui iar harul, tainele sale.

Cele care întreprindeau călătoria asta nu puneau niciun fel de întrebări. Nu știau decât că trebuie să sosească în clipa în care lumina îngăduie trecerea zilei în noapte. Aceasta era una din condițiile pentru ca demersul făcut pe lângă Sfântă să le fie acceptat.

Eram sfântă și nu aveam milă. Când statuie, când mumie, domneam. Nu mai aveam nici urmă de memorie și veneam de nicăieri. Sângele meu probabil că era alb. Cât privește ochii mei, ei își schimbau culoarea după soare.

Erau tinere, în cea mai mare parte. Însoțite, fiecare, de câte o mamă sau o mătușă, niciuna nu cuteza să privească soarele în față. Ochii trebuiau să le rămână tot timpul plecați, îndreptați numai către nisipul pe care picioarele lor înfolfite în șosete groase de lână îl răscoleau și îl însemnau în cea mai deplină tăcere.

Desigur că auziseră vorbindu-se despre Sfânta nisipurilor, fiică a luminii, cu mâini ce aveau harul și puterea de a stăvili iremediabilul, de a opri din drum nefericirea și, poate, chiar de a îndepărta definitiv sterilitatea din trupul tinerelor femei. Se îmbulzeau toate împrejurii după ce încercaseră tot ce se putea încerca. Eram ultima lor speranță, ultimul lor refugiu.

Totul trebuia să se petreacă în tăcere. Prin aceste locuri tăcerea avea culoarea frigului uscat, ceva asemănător albastrului. Ea se impunea ca o lumină care s-ar strecura printre pietre. Doar vibrația unui ecou îndepărtat, țipătul unui copil, le stăpânea în permanență mințile.

Eram așezată pe un tron, cu mâinile înfundate în mănuși albe, cu chipul acoperit de un voal. Una câte una, femeile traversau încăperea în genunchi, cu capetele plecate. O distanță de-o jumătate de metru mă despărțea de ele. Îmi sărutau mâna și își ridicau rochiile. Trebuia să le mângâi cu blândețe pântecul supt și să cobor până la pubis.

Îmi scoteam mănușa și le transmitem căldura care trebuia în principiu să le asigure fertilitatea. Câteodată degetele mele masau cu putere partea de jos a pântecului de parcă ar fi fost lut moale și umed. Atunci femeile erau fericite. Unele dintre ele îmi rețineau mâna pe pântec și o îndreptau ușor către vagin. Gândeau că nu era suficientă mângâierea. Ca să fie mai sigure îmi obligau degetele să frece tare pielea, să o zgârie până la rană. Eram neobosită. Femeile defilau toată noaptea. Legea – impusă de acele locuri, cât și de stăpânul omniprezent însă invizibil – le obliga să plece odată cu zorile, odată cu primele raze de soare. În fața femeilor foarte tinere care îmi erau aduse, rămâneam uimită. Eram câteodată atât de tinere încât nu îndrăzneam să le ating. Mă mulțumeam să-mi înmoi degetele într-un vas cu ulei de argan și abia le atingeam o clipă buzele. Unele îmi lingeau degetele, altele întorceau capul, deranjate poate de mirosul puternic al acestui ulei. Adesea mamele lor le dădeau câte un pumn în ceafă, obligându-le să-și mânjească fața cu uleiul de pe degetele mele.

Infernul l-am cunoscut ceva mai târziu. Era una din acele nopți senine în care toate păreau a nu avea măsură: zgomotele se amplificau, obiectele deveneau mișcătoare, chipurile se transformau și eu, eu mă simțeam pierdută.

Eram așezată ca întotdeauna, cu mâna gata de a oficia ritualul. Făceam gesturile care se cuveneau, ca un automat. Totul îmi părea dereglat, fals, imoral și grotesc. Dintr-odată, în marabu se făcu

liniște. Femeile stăteau la coadă ca să-și primească din mâna mea cheia eliberării.

Infernul se găsea în mine, cu neorânduiala lui, halucinațiile și demența lui.

Nu aveam habar ce fac. Pântecul gol care se afla în fața mea era păros. Mâna îmi coborî ceva mai jos și întâlni un organ în erecție. Mi-am retras-o și am privit chipul celui ce încerca să se prefacă astfel. Am auzit vocea lui șoptindu-mi:

— Este atât de multă vreme de când ai plecat. De ce ne-ai părăsit cu atâta brutalitate? Nu ne-ai lăsat decât umbra. N-am mai putut să pun geană peste geană. Te-am căutat peste tot. Acum reîntoarce-te! Redă-mi suflul, viața, redă-mi tăria de a fi bărbat. Puterea ta este nemăsurată. Toată țara o știe. Este atât de multă vreme de când ai plecat. Pune-ți din nou mâna pe pântecul meu. Nu sta pe gânduri și sfășie-l cu unghiile. Dacă tot trebuie să sufăr atât, prefer ca suferința să treacă prin mâinile tale. Ești frumoasă și inaccesibilă. De ce te-ai îndepărtat de viață, de ce stai în jilțul și la umbra morții?...

Gluga djellaba-lei îi era trasă mult peste obraz. Îmi era tare frică de ce aș fi putut descoperi. Această voce îmi părea cunoscută. N-am avut puterea să ridic gluga. Dar a făcut-o el însuși. Chipul își schimba culoarea și forma. Imaginile se așezau unele peste altele, compunând când portretul tatălui meu, când pe acela al unchiului pe care-l omorâsem. Dintr-odată, printre aceste fețe arhaice îmi apărură imaginea Consulului, cu ochii larg deschiși, sclipitori, surâzători, niște ochi senini, poate chiar albaștri. Bărbatul nu îmi mai vorbea acum. Mă privea doar, mă străpungea cu privirea. Am fost nevoită să-mi las ochii în jos. M-am aplecat și i-am sărutat mâinile. Nu doream să vorbesc. Simțeam cum urcă în mine căldura trupului său, o căldură care izvora din privirea lui deschisă, din ochii lui eliberați de tenebre. Acest val de căldură îmi smulse întâi sprâncenele, mănunchi după mănunchi, apoi genele, apoi bucățele din pielea frunții.

Am simțit o durere în pântec, apoi vidul, un vid persistent a năvălit înlăuntrul-mi. Aveam capul gol. Umerii arși, mâinile imobilizate, și înduram, fără știrea nimănui pe-această lume, de parcă am fi fost, eu, cu bărbatul de lângă mine, închiși într-o carceră de sticlă, timpul și întoarcerile lui.

Eram înfrântă și mergeam de una singură pe-un drum cu dale de marmură unde riscam să cad la fiecare pas. Mi-am dat seama că eram pe cale să ies din mine însămi, că această punere în scenă

ducea inevitabil la această plecare dintr-un trup devastat. Eram plină de cârpe vechi, expusă acestei lumini care trebuie să fi fost frumoasă, dar eram lipsită de vlagă, eram fără niciun sentiment, arsă pe dinăuntru, aruncată în vârtoarea vidului. Eram împresurată de alb. După ce am ezitat puțin, mi-am spus: „Așadar, asta înseamnă moartea! O călătorie cu picioarele goale pe marmura înghețată, învăluită într-un strat de aburi sau de nori albi. Nu-i deloc dezagreabil... Dar unde este ieșirea, unde este sfârșitul? Voi rămâne veșnic sub lumina asta arzătoare și care nu-mi dă umbră? Atunci aceasta nu-i moartea, e infernul...!”

O voce necunoscută dar limpede îmi vorbea: „Într-o zi, nu într-o noapte, nopțile se găsesc de partea cealaltă, într-o zi vei zămisli o pasăre de pradă. Ea se va așeza pe umărul tău și îți va arăta drumul. Într-o zi soarele va coborî mai mult spre tine. Nu vei avea cum să-i scapi. Îți va lăsa trupul intact dar îți va arde tot ce se află înlăuntrul lui. Într-o zi, muntele se va deschide, te va lua cu el și te va duce. Dacă ești bărbat te va păstra; dacă ești femeie îți va dăruia un văl de stele și te va trimite în țara dragostei nesfârșite... într-o zi... într-o zi...”.

Vocea dispăru. Era, poate, propria-mi voce, aceea pe care mi-o confiscaseră. Probabil că-mi luaseră vocea și o lăsasera să rățăcească printre nori. Așa că, ea vorbea de una singură. Eu nu ajungeam să formulez un singur cuvânt. Eram lipsită de voce, dar o auzeam, departe de mine, venind de aiurea traversând alți munți. Vocea mea era liberă. Eu rămâneam prizonieră.

Nopțile mele de insomnie erau înțesate de imaginea acestor femei îmbrăcate în alb, care înaintau cu greu prin nisip. Se îndreptau, toate, către un punct alb care apărea pe orizont. Vor ajunge, oare, într-o zi, în locul acela care nu există decât în nebunia mea? Și chiar dacă, printr-un miracol, o mână fericită le-ar îndrepta către racla unei sfinte, ele s-ar afla în fața imposturii. Acum știu acest lucru dar nu pot să le-o spun. Nu are importanță, tot nu m-ar crede. Nu sunt decât o criminală care vrea să-și ispășească vina și folosește toată această înlanțuire de imagine ca să-și înșele dușmanul! Poate! Dar suferința, aceea care-ți sapă în creier și în inimă, suferința aceea nu o poți mărturisi, n-o poți arăta. Ba este lăuntrică, închisă în tine, invizibilă.

Ca să desfund poarta grea a destinului n-aveam nevoie de aceste viziuni alcătuite din arsuri și fierbințeli. Aveam să ies. O intuiam, dar nu voiam să plec din închisoare stingherită de toate aceste imagini care mă hărțuiau. Cum să mă descotorosesc de ele? Cum

să fac să le las în păstrare pe pietrele cenușii ale celulei mele?

Mi-am pus iarăși banda neagră peste ochi, m-am dezbrăcat și m-am întins pe jos. Eram complet goală. Dala de ciment era înghețată. Trupul meu o încălzea.

Îmi clănțăneau dinții. Am făcut legământ să rezist frigului. Trebuia să trec prin această încercare ca să mă pot descotorosi de aceste imagini. Trebuia să reamintesc trupului meu și simțurilor mele locul acesta al detenției, cât și faptul că era o iluzie să-ți închipui că vei scăpa prin vise care se transformau în coșmaruri.

Dacă sufletul era jupuit, trupul nu mai putea minți. Cu toată umezeala și frigul care mă chinuiau, am reușit să adorm. Noaptea mea fu lungă și frumoasă. Nicio imagine nu veni s-o întrerupă. Dimineăta tușeam, dar mă simțeam mai bine.

22 – Sfântul

Am ieșit din închisoare plângând – beneficiasem de-o reducere de pedeapsă. Eram fericită pentru că ochii mi-erău plini de lacrimi. Așa ceva nu mi se-ntâmplase de mult. Lacrimile mele erau fericite pentru că ele curgeau dintr-un trup ce renăștea, un trup în stare din nou să încerce un sentiment, o emoție. Plângeam pentru că părăseam o lume unde reușisem să-mi găsesc un loc. Plângeam pentru că nimeni nu mă aștepta. Eram liberă. Eram singură. O clipă m-am gândit la Consul, însă știam că părăsise orașul, că plecase undeva departe, și că acolo se eliberase poate de povestea noastră.

M-a apucat o teribilă dorință de a vedea marea, de a-i simți parfumul, de a-i vedea culoarea, de a-i atinge spuma.

Am luat un autobuz care pleca spre sud. Am mers întreaga noapte. Oamenii fumau și beau limonadă. Nu mă deranjau în niciun fel. Am rămas cu ochii deschiși, așteptând să apară marea. Dis-de-dimineată am văzut mai întâi o ceață ușoară ieșind din pământ. Era ca un cearșaf enorm întins peste pământ, un cearșaf sau o câmpie acoperită de zăpadă. Distingeam bărci și veliere. Îmi păreau suspendate, parcă, în orice caz, plutind peste un strat de ceață. Străfundul aerului era alb și blând. Era un fel de inocență în lucruri, un soi de magie care le făcea să fie apropiate și inofensive. Obiectele erau aburoase, nesigure. Poate că era doar vederea mea care se acomoda mai greu. Visul probabil își lua imaginile din acest strat alburii traversat de raze albastre.

Era toamnă. Purtam o djellaba de bărbat. Lâna din care era făcută era groasă și noduroasă. Pletele îmi erau prinse cu un șal drăguț în culori vii. Mi-am dat cu roșu pe buze și mi-am conturat ochii cu negru. M-am privit într-o oglinjoară. Chipul meu prindea încet, încet viață. Se ilumina din lăuntru. Mă simțeam ușoară și fericită. Cu djellaba-ua mea de șofer de camion aveam un aer straniu și caraghios. Călătorii care se treziseră prost dispuși îmi aruncau priviri neliniștite. Le zâmbeam. Își lăsau ochii în jos. La noi, bărbații nu suportă privirea femeilor. În ce-i privește, le place grozav să privească și să scruteze, însă întotdeauna pieziș.

În orașul acesta gara rutieră era chiar în fața mării. Era de ajuns să sari un zid scund ca să te pomenești pe nisip. Am mers multă vreme de-a lungul plajei pustii. Înaintam în ceață. Nu mai vedeam mai departe de câțiva metri. Iar privind în urmă aveam impresia că-s înconjurată de un brâu de ceață, înfășurată într-un voal alb care mă despărțea de restul lumii.

Eram singură, prinsă în această singurătate fericită care precedă un eveniment major. Mi-am scos papucii. Nisipul era umed. Am simțit o pală de vânt venind din depărtări și împingându-mă. M-am lăsat dusă ca o frunză care își ia zborul ușurel. Dintr-odată o lumină puternică, aproape insuportabilă, coborî din cer. Totul a fost atât de brutal încât am avut viziunea unui balon suspendat, izvorul acestei lumini.

Lumina orbitoare îndepărtă ceața. Parcă eram goală. Nimic nu mă mai învelea, nimic nu mă proteja. Chiar în față, așezată pe orizontul care s-a apropiat brusc, am văzut o casă albă. Era construită pe o stâncă. Am urcat din piatră în piatră și am ajuns în vârf. Înaintea mea, marea. În spatele meu, nisipul. Casa era deschisă. N-avea nicio ușă. O singură încăpere, foarte spațioasă. Niciun fel de mobile. Pe jos erau rogojini uzate. Niște lămpi cu gaz agățate dădeau o lumină slabă. Într-un colț, bărbați. Unii dormeau, alții se rugau în tăcere. În cealaltă parte, erau femei și copii. Singură, o bătrână se ruga. Mă apropiai de ea și o privii lung. Ea nu mă vedea. Era cufundată în rugăciunile sale. M-am așezat alături de ea. M-am prefăcut că mă rog. Am făcut un gest greșit. Asta i-a atras atenția. Semăna teribil de mult cu Grăsana. Nu atât de corpulentă, dar avea, totuși, aceleași gesturi, același mod de-a se așeza. M-am oprit din rugăciune și am început s-o privesc cu oarecare neliniște. Printre degete își prefira mătânii, buzele de-abia i se mișcau. Privirile noastre se încrucișară, apoi, după un moment, se aplecă înspre mine și-mi spuse în timp ce continua să-

și prefire printre degete mătâniile:

— În sfârșit, ai ajuns!

Era chiar ea! Grăsana! Glasul îi era neschimbat. Pe chip i se vedeau câteva riduri, în schimb, devenise mai senin, mai uman.

Am avut un moment de respingere, apoi, fără să mă gândesc prea mult, am spus:

— Da, am ajuns!

Eram parcă sub puterea unei magii. Mă pregăteam tocmai să spun ceva, când ea mă prinse de braț:

— Vorbește mai încet, să nu-l trezești pe Sfânt.

În mintea mea totul s-a limpezit. Mi-am dat seama că între viață și moarte nu este decât un strat foarte subțire făcut din ceață sau beznă, că minciuna își țese firele între realitate și aparență, timpul nefiind decât o iluzie a neliniștilor noastre.

Sfântul se sculă ultimul. Intră pe ușa din fundul încăperii, îmbrăcat din cap până în picioare în alb. Purta voal și ochelari negri. Bărbați și femei se înghesuiau să-i sărute respectuos mâna. Câteodată un bărbat rămânea mai mult timp lângă el, probabil că-i șoptea la ureche vreo taină. Sfântul clătina din cap, apoi îi dădea asigurări binecuvântându-l, parcă.

La rândul meu, m-am ridicat și m-am așezat după ultima femeie. Apoi, având chef să mă joc, m-am așezat după ultimul bărbat. Cu djellaba-ua mea, puteam să fiu luată drept bărbat. Ajungând în fața Sfântului, am ingenuncheat, i-am luat mâna întinsă și, în loc să i-o sărut, i-am lins și i-am supt fiecare deget. Sfântul încerca să și-o tragă înapoi dar eu o țineam cu forța ambelor mele mâini. Bărbatul era tulburat. M-am ridicat și i-am șoptit la ureche:

— A trecut multă vreme de când un bărbat nu mi-a mai mângâiat chipul... Haide, privește-mă cu degetele, ușurel, cu palma mâinii tale.

Se aplecă spre mine și-mi spuse:

— În sfârșit, ai ajuns!

Chiar dacă orice premiu este discutabil, chiar dacă nici un juriu nu e infailibil, tu, cititorule, nu vei greși alegând o carte distinsă cu un National Book Award, un Goncourt, un Pulitzer sau un autor asupra căruia s-a abătut gloria unui Nobel sau a unui Cervantes.

Această colecție își propune să nu rateze nici un premiu internațional important. Nu va fi deloc simplu, căci cine nu-și dorește un asemenea palmares! Dar sperăm ca Laurul nostru să atragă laureații din toată lumea.

În colecția Laur au apărut:

- Carlos Fuentes, *Toate pisicile sunt negre* (Cervantes, 1987)
- Julien Gracq, *Țărnuțelul* (Goncourt, 1951)
- William Styron, *Alegerea Sofiei* (National Book Award, 1980)
- Ernst Jünger, *Albine de sticlă* (Goethe, 1982)
- Jean Echenoz, *Eu plec* (Goncourt, 1999)
- Sergio Pitol, *Îmblânzirea divinei egrete* (Cervantes, 2005)
- Luigi Pirandello, *Șase personaje în căutarea unui autor și alte piese* (Nobel, 1934)

În curs de apariție:

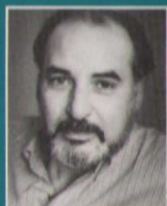
- Vintilă Horia, *Dumnezeu s-a născut în exil* (Goncourt, 1960)

laur

„Literatura nu schimbă nici omul, nici societatea. Doar că, fără literatură, omul este și mai neînsemnat.”

Tahar Ben Jelloun

„Limba pe care o folosește Tahar Ben Jelloun este extraordinar de frumoasă și bogată; e o franceză ne-maiîntâlnită.”

Jean Genet

„Principala caracteristică a lui Jelloun este pasiunea mistuitoare pentru limbaj: dense în aluzii și metafore, textele lui sunt impregnate de sensibilitatea sa nomadă și de experiența dublei moșteniri culturale.”

Aamer Hussein

„O carte pe alocuri halucinantă. De neuitat.”

Los Angeles Times

www.editura-art.ro

ISBN 978-973-124-281-1

9 789731 124281

EDITURA
ART